
LEERPLAN

CLUSTER TALEN

NEDERLANDS/ENGELS/
DUITS/FRANS

2019 /

Voorwoord

Voor u ligt het leerplan waar wij het afgelopen jubileumjaar (2019) hard aan hebben gewerkt. Het schrijven van een leerplan hebben wij als Rotterdamse bovenbouw niet gezien als een doel op zich. De ervaring leert immers, dat in ons dagelijkse werk weinig gebruik wordt gemaakt van zo'n papieren of digitaal boekwerk. Toch hebben we ons afgelopen jaar opnieuw bezig gehouden met het formuleren van wat we op school doen en waarom.

Alles wat wij op school aanbieden, willen we in dienst stellen van de ontwikkeling van de leerling. Door ons gezamenlijke werk aan het leerplan zijn we ons weer (en meer) bewust van onze doelen op korte en langere termijn. Het telkens maar verbinden met het waarom en het hoe in ons werk helpt ons om betere leraren te worden en om de aan ons toevertrouwde jonge mensen beter te begeleiden.

Het uiteindelijke schriftelijke resultaat is niet meer dan een neerslag van een gezamenlijk werkproces. Het is het uitgangspunt voor gesprek en uitwisseling tussen secties in teams en clusters dat in vergaderingen en tijdens gezamenlijke studiedagen werd gedaan. Het fundament van de vrijeschoolpedagogie is een omvangrijke en diepgaande menskunde, die zijn wortels heeft in de antroposofie van Rudolf Steiner. Hieruit worden alle vormen, zoals het periode-onderwijs, de kunstzinnige vakken en de eurytmie afgeleid. Ook de methodisch-didactische kenmerken, zoals de ontwikkelingsfasen en de leerstofinhouden, de ontwikkeling van cognitieve, emotionele en de wilskompetenties zijn geworteld in het beeld van de zich ontwikkelende mens.

In de vrijeschoolpedagogie worden de doelen in principe niet voorgeschreven door een instantie buiten het kind om. In plaats daarvan worden ze ontleend aan het onderzoek naar de menselijke natuur en diens ontwikkeling. Ze worden afgelezen aan de natuur van het kind, dat wil zeggen ten eerste aan de algemene wetmatigheden van de ontwikkeling van het kind en ten tweede aan de individuele situatie daarvan in het afzonderlijke kind.

Rudolf Steiner roept zijn eerste leraren op om zich steeds meer in de menskundige inzichten in te leven tot je als leerkracht aan een grens komt: de grens waar de inzichten over de ontwikkeling van het kind zo aanstekelijk worden en zoveel enthousiasme oproepen dat je vervuld raakt van de impuls om vanuit deze inzichten als leraar werkzaam te willen zijn. Als je bij deze grens komt, dan wordt je als leraar zagezegd opnieuw geboren. Dat lukt natuurlijk niet altijd, maar vele pogingen daartoe heb ik de afgelopen tijd bij vele leraren mogen ervaren.

Omdat wij geworteld willen zijn in de maatschappij, hebben wij ons daar ook toe te verhouden. Dat heeft zijn weerslag in documenten als PTA en studiewijzers, hoewel de inhoud van dit leerplan daarvan niet losstaat. Steeds kijken naar waar de inhoud aansluit en bijdraagt aan de ontwikkeling van de jonge mens is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Het is aan ons als leraren om iedere dag opnieuw de verbinding met de vrijeschool-uitgangspunten te gaan en zelf een scholingsweg te gaan. Hoe mooi het leerplan ook geschreven is en hoe trots we ook mogen zijn dat dit nu opnieuw is gedaan, uiteindelijk gaat het er om wat ieder van ons ermee doet in zijn lessen in het contact met de leerlingen.

Sebastiaan Cooman
Rotterdam, december 2019

Inleiding

In het afgelopen jaar heeft het hele college zich gewijd aan het opnieuw schrijven van het leerplan. Wij hebben ons hierbij gebaseerd op het leerplan dat we voor het eerst op schrift stelden in 2010. Het leerplan dat we nu presenteren, is anders opgebouwd. We hebben ervoor gekozen om van vakken uit te gaan in plaats van de leerjaren. De vakken zijn vervolgens geclusterd in: talen, exact, gamma, kunst, beweging en vensteruren/loopbaanoriëntatie. Ieder cluster heeft zijn eigen reader. Een beschrijving van de leeftijdsfasen zal in iedere reader aan de beschrijvingen per vak vooraf gaan. Het is ons dit keer gelukt om het onderdeel: doelen uit te breiden. We hebben in het format dat de vakken gebruikt hebben, onderscheid gemaakt tussen vakgerichte doelen en ontwikkeldoelen. Het laatste zorgt voor een koppeling tussen leeftijdsfase en het vak in een bepaald leerjaar. Daarnaast hebben we een eerste verkenning gemaakt rondom omgaan met verschillen.

Het schrijven van het leerplan was voor ons college een grote inspanning. We hebben gemerkt dat het verwoorden van wat we in de lessen doen lastiger is dan we doorgaans denken. Het format kon daarin vaak als een keurslijf ervaren worden. Het is een grote prestatie dat het, ondanks alles wat op ons afgekomen is gedurende het schooljaar, het toch gelukt is om woorden te geven aan wat doen en waarom we het doen. Het leerplan kan nu gebruikt worden door iedereen die bij ons op school werkt. Ook mag het door andere bovenbouwen van de vrijeschool geraadpleegd worden. Wij ervaren dat we met dit werk ons steentje bijdragen aan de landelijke beweging die dit jaar 100 jaar bestaat. De komende jaren staat leerplan deel 2 op ons verlanglijstje. Het zal een bundel zijn van artikelen, studies en delen uit boeken die gaan over het antroposofisch mensbeeld, de leeftijdsfasen, het periode-onderwijs enzovoort. Deel 2 zal inzichtelijk maken wat het fundament van ons leerplan is. We willen deel 2 gaan gebruiken als studiemateriaal en achtergrond informatie ten behoeve van de scholing van de docenten.

Een volgende stap die wij in het college in de pedagogische vergaderingen zullen zetten, is het bestuderen van de menskunde. Daar willen wij drie jaar voor uittrekken. De menskunde wekt de opvoeder in ons en kan het leerplan leven inblazen. Na 100 jaar vrijeschool gaat het immers niet om een afzwakking van de oorsprong, maar juist om een intensivering van de impuls. Middels het werken met het leerplan en het bestuderen van de menskunde willen wij aan deze intensivering gewicht en vorm geven.

Marieke Cooman
Leerplancoördinator

De leerplangroep die het tot stand komen van het leerplan begeleid hebben, bestond uit: Sebastiaan Cooman, Suzanne Verveer, Jan Putkamer, Madelein van Woggelum, Laura Vink, Niels Geleijnse, Rogier van Veen en Marieke Cooman

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Inhoudsopgave	4
Leeftijd fasen.....	11
7 ^e leerjaar	11
8 ^e leerjaar	11
9 ^e leerjaar	12
10 ^e leerjaar	12
11 ^e leerjaar	13
12 ^e leerjaar	14
VAK: Nederlands	15
Leerjaar: klas 7	15
Periode: Creatief Schrijven	15
Niveau: alle niveaus	15
VAK: Nederlands	16
Leerjaar: klas 7	16
Periode: Poëzie	16
Niveau: alle niveaus	16
VAK Nederlands	18
Leerjaar 7	18
Vakles.....	18
Niveau: alle niveaus	18
VAK: Nederlands	20
Leerjaar: klas 8	20
Periode: Taalgeschiedenis en Stijl	20
Niveau: alle niveaus	20
VAK: Nederlands	21
Leerjaar: 8	21
Vakles.....	21
Niveau: alle niveaus	21
VAK: Nederlands	24
Leerjaar: 9	24
Periode: Verhaalanalyse	24
Niveau: Vmbo-ta	24
VAK: Nederlands	25

Leerjaar: 9	25
Periode: Verlichting en Romantiek.....	25
Niveau: alle niveaus	25
VAK: Nederlands	26
Leerjaar: 9	26
Periode: Humor en Spanning.....	26
Niveau: alle niveaus	26
VAK: Nederlands	27
Leerjaar: 9	27
Vakles: Spelling	27
Niveau: vmbo-t.....	27
VAK: Nederlands	28
Leerjaar: 9	28
Vakles: Grammatica	28
Niveau: vmbo-t.....	28
VAK: Nederlands	29
Leerjaar: 9	29
Vakles: Literatuur en Schrijven.....	29
Niveau: vmbo-t.....	29
VAK: Nederlands	30
Leerjaar: 9	30
Vakles: Leesvaardigheid: begrijpend lezen.....	30
Niveau: vmbo-t.....	30
VAK: Nederlands	31
Leerjaar: 9	31
Vakles: Leedossier	31
Niveau: vmbo-t.....	31
VAK: Nederlands	32
Leerjaar: 9	32
Vakles: redacties 'Tijdschrift voor jeugdliteratuur'	32
Niveau: vmbo-t.....	32
VAK: Nederlands	33
Leerjaar: 10	33
Periode Poëzie	33
Niveau: alle niveaus	33
VAK: Nederlands	34
Leerjaar: 10	34
Periode Middeleeuwen.....	34
Niveau: alle niveaus	34

VAK: Nederlands	36
Leerjaar: 10	36
Vakles.....	36
Niveau: vmbo-t.....	36
VAK: Nederlands	37
Leerjaar: 10	37
Vakles: Spelling en Woordenschat.....	37
Niveau: havo/vwo.....	37
VAK: Nederlands	38
Leerjaar: 10	38
Vakles: Leesvaardigheid, argumenteren, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid	38
Niveau: havo/vwo.....	38
VAK: Nederlands	40
Leerjaar: 10	40
Vakles: Stijl	40
Niveau: havo/vwo.....	40
VAK: Nederlands	41
Leerjaar: 11	41
Periode: Moderne Letterkunde.....	41
Niveau: havo/vwo.....	41
VAK: Nederlands	42
Leerjaar: 11	42
Periode: Discussie	42
Niveau: havo/vwo.....	42
VAK: Nederlands	43
Leerjaar: 11	43
Periode: Parzival	43
Niveau: havo/vwo.....	43
VAK: Nederlands	44
Leerjaar: 11/12	44
Vakles.....	44
Niveau: havo	44
VAK: Nederlands	47
Leerjaar: 11/12	47
Vakles.....	47
Niveau: vwo.....	47
VAK: Nederlands	50
Leerjaar: 12	50
Periode Wereldliteratuur	50

Niveau: havo/vwo.....	50
VAK: Nederlands	51
Leerjaar: 12/13.....	51
Vakles.....	51
Niveau: vwo.....	51
VAK: Engels.....	54
Leerjaar: 7.....	54
Vakles.....	54
Niveau: alle niveaus.....	54
VAK: Engels.....	55
Leerjaar: 8.....	55
Vakles.....	55
Niveau: alle niveaus.....	55
VAK: Engels.....	56
Leerjaar: 9.....	56
Vakles.....	56
Niveau: vmbo-t.....	56
VAK: Engels.....	57
Leerjaar: 9.....	57
Vakles.....	57
Niveau: havo/vwo.....	57
VAK: Engels.....	59
Leerjaar: 10.....	59
Vakles.....	59
Niveau: VMBO-T.....	59
VAK: Engels.....	60
Leerjaar: 10.....	60
Vakles.....	60
Niveau: HAVO.....	60
VAK: Engels.....	62
Leerjaar: 10.....	62
Vakles.....	62
Niveau: VWO	62
VAK: Engels.....	63
Leerjaar: 11/12.....	63
Vakles.....	63
Niveau: HAVO.....	63
VAK: Engels.....	65
Leerjaar: 11.....	65

Vakles.....	65
Niveau: VWO	65
VAK: Engels.....	67
Leerjaar: 12.....	67
Vakles.....	67
Niveau: VWO	67
VAK: Frans.....	69
Leerjaar: 7.....	69
Vakles.....	69
Niveau: vmbo-t/havo	69
Vak: Frans.....	71
Leerjaar: 7.....	71
Vakles.....	71
Niveau havo/vwo.....	71
Vak: Frans.....	72
Leerjaar: 8.....	72
Vakles.....	72
Niveau vmbo-t/havo.....	72
Vak: Frans.....	74
Leerjaar: 8.....	74
Vakles.....	74
Niveau: havo/vwo	74
Vak: Frans.....	76
Leerjaar: 9.....	76
Vakles.....	76
Niveau: vmbo-t.....	76
Vak: Frans.....	77
Leerjaar: 9.....	77
Vakles.....	77
Niveau havo	77
Vak: Frans.....	78
Leerjaar: 9.....	78
Vakles.....	78
Niveau : vwo.....	78
Vak: Frans.....	80
Leerjaar: 10.....	80
Vakles.....	80
Niveau : vmbo-t.....	80
VAK: Frans.....	83

Leerjaar: 10.....	83
Vakles.....	83
Niveau : havo.....	83
Vak: Frans.....	85
Leerjaar: 10.....	85
Vakles.....	85
Niveau : vwo.....	85
VAK: Frans.....	87
Leerjaar: 11/12.....	87
Vakles.....	87
Niveau : havo.....	87
VAK: Frans.....	90
Leerjaar: 11.....	90
Vakles.....	90
Niveau : vwo.....	90
Vak: Frans.....	93
Leerjaar: 12.....	93
Vakles.....	93
Niveau : vwo.....	93
VAK: Duits.....	97
Leerjaar: 7.....	97
Vakles.....	97
Niveau: alle niveaus.....	97
VAK: Duits.....	98
Leerjaar: 8.....	98
Vakles.....	98
Niveau: alle niveaus.....	98
VAK: Duits.....	99
Leerjaar: 9.....	99
Vakles.....	99
Niveau: vmbo-t.....	99
VAK: Duits.....	100
Leerjaar: 9.....	100
Vakles.....	100
Niveau: havo/vwo.....	100
VAK: Duits.....	101
Leerjaar: 10.....	101
Vakles.....	101
Niveau: vmbo-t.....	101

VAK: Duits.....	102
Leerjaar: 10.....	102
Vakles.....	102
Niveau: havo.....	102
VAK: Duits.....	104
Leerjaar: 10.....	104
Vakles.....	104
Niveau: vwo.....	104
VAK: Duits.....	105
Leerjaar: 11/ 12.....	105
Vakles.....	105
Niveau: havo.....	105
VAK: Duits.....	107
Leerjaar: 11/ 12.....	107
Vakles.....	107
Niveau: vwo.....	107

Leeftijdsfasen

7^e leerjaar

Als 12/13-jarige staat de jongere voor de grens van de overgang naar een nieuwe levensfase. De kinderlijke onbevangenheid is nog aanwezig, maar maakt meer en meer plaats voor een toenemende gerichtheid op de wereld. In de verte gloort het licht van de wijde wereld en de leerling wil met al zijn zintuigen verder kijken dan de horizon die de school biedt. Onder invloed van de groei en verharding van het skelet beleeft de leerling het eigen lichaam meer en meer als vreemd. Door de toename van de botsubstantie voelt hij dat de eigen zwaarte, de motoriek verandert. Onder invloed van deze veranderingen krijgt de leerling meer en meer gevoel voor oorzaak-gevolg verbanden. Het causale denken ontstaat.

De werkhouding is doorgaans positief, maar ook feitelijk en praktisch gericht; kwantiteit gaat boven kwaliteit. De leerling vraagt om de vertrouwde, liefdevolle autoriteit van de leraar. De klas is nog een geheel en kan als zodanig worden aangesproken.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Autoriteit van de leraar
- Groeiende belangstelling voor de hedendaagse wereld
- Nieuwsgierigheid
- Praktische benadering
- Ontdekken / uitvinden / experimenteren
- Het 'beeld' werkt nog sterk op de leerling
- Gevoel voor oorzaak en gevolg
- Eigen (oefen)weg gaan, binnen veilige, vaste kaders.
- Eigen weg leren bepalen
- Het gevoelsleven is open en naar buiten gericht
- De wil is aan te spreken via enthousiasme
- Het bieden van structuur en duidelijkheid is belangrijk

8^e leerjaar

De kinderlijke onbevangenheid verdwijnt langzamerhand. De leerling beleeft zichzelf in toenemende mate als individu. Dit gaat gepaard met een groeiend gevoel van distantie, kritiek en innerlijke weerstand tegenover de buitenwereld. De jongere is op weg naar zelfbewustzijn en wil op eigen benen staan. Het waarnemen wordt scherper en preciezer. Het streven naar kennis en rationeel inzicht wordt groter. Hij beleeft genoeg aan zijn ontwaakte oordeelsvermogen en geeft graag zijn mening over van alles en nog wat. Ook sterker wordende stemmingswisselingen duiden erop dat de stap naar de puberteit gemaakt gaat worden. De leerling kan daardoor onzeker worden, zich eenzaam voelen, emotioneel zijn in het oordelen en last hebben van stemmingswisselingen.

Terwijl in het 7^e leerjaar de groep nog als een geheel kan worden beleefd en als zodanig kan worden aangesproken, valt in de loop van het 8^e leerjaar de klas uiteen in kleine groepjes. Oude vriendschappen verdwijnen en nieuwe relaties worden aangegaan. De sociale structuur verandert en vraagt om zorgvuldige begeleiding door de mentor.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Stemmingsswisselingen
- Beginnende onzekerheid, eenzaamheid
- Individueel
- Groep valt uiteen, nieuwe vriendschappen
- Honger naar feitenkennis.
- Biografieën als inspirerende voorbeelden

9e leerjaar

In het 9^e leerjaar is de jongere zich aan het omvormen. Het eigene van de persoonlijkheid beleeft een transformatie. Hij gaat nu denkend de wereld doorgronden en zich er een eigen mening over vormen. Het vermogen tot redeneren wordt verder ontwikkeld. Er is echter veel onzekerheid en disbalans. Er gaat veel invloed uit van de groep. Het vermogen om echt de eigen positie te bepalen, eigen keuzes te maken en daaraan innerlijke zekerheid te ontlelen, vraagt nog om gerichte ontwikkeling. Een ander kenmerk van deze leeftijdsfase is het leven in uitersten. In deze leeftijdsfase wordt in de leerstof humor ingezet als een 'medicijn' dat vele lessen doortrekt. De leerling leert door trial en error: teleurstellingen zetten aan tot actie en aanpassing.

De 9^e-klasser leeft in uitersten: het leven kent pieken en dalen. De eigen gevoelens worden als bijzonder ervaren. Hij zoekt hun eigen positie in de groep. Er is een neiging tot ongenueanceerde uitingen en er is een groot rechtvaardigheidsgevoel. In het denken kan de kennis langzamerhand geordend worden, er kunnen complexere problemen opgelost worden. Er ontstaat oog voor alternatieven en keuzes en een drang om keuzes te maken, maar er is nog te weinig oordeelsvermogen en levenservaring om die keuzes gefundeerd te maken. Er is een verlangen naar zelfstandigheid. De jongere leeft sterk in sympathie en antipathie.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Continu ontdekken van de persoonlijkheid
- Onder invloed van groepsprocessen
- Omgevingsafhankelijk
- Pril, praktisch, combinerend denken
- Kritisch / ongenueanceerd
- Concreet
- Revolutionair
- Zwart-wit tendensen in het gevoels- en denkleven
- Stemmingsswisselingen
- Eenzaamheidsgevoel
- Behoeftes aan navolging en het hebben van idolen

10^e leerjaar

Vanaf het 10^e leerjaar krijgt het eigen innerlijke leven meer kracht en vorm. De puberteit is in volle gang en in het innerlijk ontstaat ruimte voor een eigen binnenwereld. Innerlijke motivatie om te leren hoort hierbij, evenals een innerlijke aversie ertegen. De jonge mens begint een zekere objectiviteit ten opzichte van de omgeving te ontwikkelen. Binnen- en buitenwereld raken meer op elkaar afgestemd. Er ontstaat meer nuancering in het gevoels- en denkleven, nuancering van de extremen wordt mogelijk. Eigen verantwoordelijkheid kan worden genomen. In het sociale leven ontstaat oog voor het eigene van zichzelf en van de ander. Er ontstaan gevoelens van vriendschap en respect. Tevens ontstaat vanuit dit gevoel openheid voor de grote idealen.

Voor de verdere ontplooiing van het oordeelsvermogen is het ontwikkelen van inzicht noodzakelijk. Analyse, ordenen en synthese zijn een hulp bij het zelfstandig leren zien van vakinhoudelijke samenhangen van de lessen. Via het doen maakt de leerling zich een methodische werkwijze eigen. In de natuurwetenschappelijke periodes wordt de stap gemaakt van het waarnemen van de verschijnselen naar de wetmatigheden daarvan.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Voorzichtig begin van de eigen identiteit
- Innerlijke onzekerheid
- Puberteit wordt doorleefd
- Ontmoeting / sociale omgang/ sterke vriendschappen
- Begin van luisteren en inleving, een vragende houding
- Innerlijke motivatie of demotivatie
- Ontluiking van verantwoordelijkheidsgevoel
- Voorzichtig begin van het maken van keuzen
- Vakinhoudelijke samenhangen van de lessen
- Ontwikkeld inzicht in relaties en processen
- Pril oordeelsvermogen

Er is een groot verschil tussen de leerling in 10vmbo en die in 10havo en -vwo. De vmbo-leerling lijkt eerder volwassen te worden. De 10vwo leerling kan in deze levensfase onzekerder worden ook kunnen er grote stappen gezet worden in het komen tot begrip.

11^e leerjaar

In het 11^e leerjaar ontstaat er een nieuwe verhouding tussen 'mijn binnenwereld' en 'de buitenwereld'. De leerling gaat standpunten innemen, die soms heftig worden verdedigd en ook snel weer kunnen worden losgelaten. Er wordt geoefend met meningsvorming, standpunten worden vanuit meerdere gezichtspunten bekeken. In dit jaar ontwikkelt de leerling inzicht in sociaal-maatschappelijke en natuurlijke processen. De thema's kennen een bredere horizon, de hele wereld wordt erbij betrokken.

Karakteristiek is het wegen van eigen en andermans opvattingen, normen en waarden. Daardoor wordt het eigen oordeelsvermogen geoefend en verder ontwikkeld. Het zelfbewustzijn groeit en er ontstaat gevoel voor de eigen biografie. De innerlijke motivatie wordt sterker en idealen worden zichtbaar. De leerling wordt in zijn kunnen aangesproken, ook als het gaat om de verantwoordelijkheid die je hebt jegens de ander. Het ervaren van de eigen beperkingen, waarmee je moet leren omgaan, kan aanvankelijk gevoelens van onmacht geven. Het gegroeide oordeelsvermogen maakt inzicht en keuzes mogelijk, zodat de jongere steeds volwassener en beter toegerust in de wereld kan zijn en functioneren.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Oordeelsvorming
- Het vormen van een eigen mening
- Ontwikkelen van jezelf als individu in verhouding tot de wereld
- Idealen worden zichtbaarder
- Verantwoordelijkheidsgevoel voor jezelf wordt sterker

12^e leerjaar

De 17/18-jarige wordt zelfstandiger, krijgt meer vertrouwen in zichzelf en zicht op zijn kwaliteiten en idealen. De vraag naar het wezenlijke van de dingen komt op. De jongvolwassene krijgt het vermogen daar zelf creatief en scheppend mee om te gaan. Het 12 leerjaar biedt een brede afronding van het vrijeschoolonderwijs. De ontwikkelingsstof van vele periodevakken is beschouwelijk getint en spant grote bogen. Zoekend naar een eigen oordeel verdiept de leerling zich in diverse wereld- en maatschappijbeelden. Eindreis en eindpresentaties bieden mogelijkheden tot verdere groei en ontwikkeling.

De leer- en ontwikkelingsstof toont als het ware verdichting van alles wat in voorafgaande jaren opgenomen is en geleid heeft tot groei van de individualiteit. Verwijding van de blik komt tot stand door vele aspecten in hun grootse samenhang de revue te laten passeren, als overzicht en basis voor de toekomst.

Kernbegrippen van deze levensfase:

- Overzicht
- Verdichting van alles dat gehoord en gekend is richting de toekomst
- Terugblik op eigen biografie
- Individu op de rand van volwassenheid
- Idealen worden steeds meer zichtbaar

In de bovenbouw wordt in de leerjaren 7 t/m 12 - met het 8e leerjaar als omslagpunt -gepoogd om respectievelijk het minerale, planten- en dierenrijk te behandelen. Op die manier wordt allengs het inzicht verworven dat de mens al deze rijken in zich verenigt, dat alles wat de mens in zich draagt, ook buiten hem is.

VAK: Nederlands

Leerjaar: klas 7

Periode: Creatief Schrijven

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

In de periode Creatief Schrijven in het 7e leerjaar, die voor alle niveaus wordt gegeven, worden leerlingen zich ervan bewust dat er, voorafgaand aan het schrijven van een tekst, een aantal beslissingen moeten worden genomen wat betreft tijd en perspectief. Ook gaan ze begrijpen dat een tekst fijner leest (en in hogere klassen beter beoordeeld zal worden) als er geen of weinig (taal)fouten in staan. Het past niet bij een 7e-klusser om vanuit deze technische benadering aan het werk te gaan. Niet de grammatica voert de boventoon, maar het taalgebruiksonderwijs. In de visie van het taalgebruiksonderwijs wil dit zeggen dat aan deze lessen de volgende eisen worden gesteld:

- de leerling is innerlijk gemotiveerd
- de leerling gebruikt zijn taal actief
- het taalgebruik is levendig en geen schoolse imitatie
- er is sprake van een levensechte context
- het taalaanbod is rijk en veelzijdig
- de leerling leert al doende nadenken over het gebruik van taal

Bij levensechte context gaat het om de innerlijke wereld van de 13-jarige, zoals Lievegoed hem schetst.

De volgende onderwerpen komen dus aan bod komen, verpakt als creatieve schrijfopdrachten:

- interpunctie
- aanhalingstekens
- lengte van de zinnen, enkelvoudig of samengesteld
- directe en indirecte rede
- de tijd waarin je schrijft (t.t. of v.t.), theorie, maar ook gevoel
- perspectief
- samenvatting maken

DOELEN:

VAKGERICHT:

Elke les wordt één van eerdergenoemde punten behandeld en wordt er een schrijfopdracht aan gekoppeld.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

“Kinderen van deze leeftijd zijn op weg naar een meer denkende beschouwingswijze, maar passeren daarbij een zone waarin ze de belevenissen die ze ontmoeten sterker met hun gevoel opnemen en in hun ziel laten pulseren. Hun streven om de wereld en het leven intellectueel te bevatten gaat vaak met heftige aanvallen van lust en onlust gepaard; hun betrokkenheid was persoonlijker; ze bewonderen of verachten hartstochtelijker, hun wensen en verwachtingen nemen toe, hebben de neiging buiten proportie te raken of slaan om in teleurstelling en wanhoop.” (Tittmann, 1992: 122)

In zijn ogen heeft Rudolf Steiner deze labiele gemoedstoestand voor ogen als hij zich uitspreekt over de taallessen in de 7e-klas. Tittmann vat die woorden van Steiner als volgt samen: "In zo'n toestand is verheldering van het bewustzijn een eerste vereiste." (Tittmann, 1992: 122)

Die verheldering van bewustzijn is naar onze opvatting te bereiken met taalgebruiksonderwijs. Daaruit blijkt dat we voor de werkhypothese het doel handhaven zoals dat door Steiner is geformuleerd, maar dat we het middel veranderen. Niet de grammatica voert de boventoon, maar het taalgebruiksonderwijs.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een periodeschrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Aan het omgaan met verschillen wordt op deze manier altijd tegemoet gekomen: leerlingen verwerken de stof steeds op hun eigen manier en niveau.

AFSLUITING:

Een SO over de theoretische kennis;

Een verhaal, de zgn. meesterproef, geschreven tijdens de laatste periodeles.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Je schriftelijk kunnen uitdrukken is bij ieder vak een noodzakelijke vaardigheid.

VAK: Nederlands

Leerjaar: klas 7

Periode: Poëzie

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

Het belangrijkste uitgangspunt in de periode Poëzie in het 7e leerjaar voor alle niveaus is dat kinderen op school op een plezierige manier leren schrijven en steeds beter leren schrijven. We streven ernaar dat schrijven voor kinderen uitdagend en inspirerend is. Ze kunnen er plezier aan beleven en zich al doende tot vaardiger en enthousiaster schrijvers ontwikkelen. (.....) Kinderen ervaren de functies van geschreven taal het makkelijkst wanneer ze schrijven in situaties die zoveel mogelijk levensecht zijn. (Marcel Seelen, blz. 18)

In de visie van het taalgebruiksonderwijs betekent dat, dat aan deze lessen de volgende eisen worden gesteld:

- de leerling is innerlijk gemotiveerd
- de leerling gebruikt zijn taal actief
- het taalgebruik is levendig en geen schoolse imitatie
- er is sprake van een levensechte context
- het taalaanbod is rijk en veelzijdig
- de leerling leert al doende nadenken over het gebruik van taal

Bij levensechte context gaat het om de innerlijke wereld van de 13-jarige, zoals Lievegoed hem schetst.

DOELEN:

▪ VAKGERICHT:

De volgende onderwerpen komen aan bod, de eerste drie in ieder geval, de rest naar keuze, gebaseerd op het niveau van de klas:

Kenmerken van een gedicht zijn:

- bladspiegel
- compact
- taalgebruik
- ritme
- rijm
- beleving: emotie, gevoelens

Verdere onderwerpen:

- rijmschema's
- ritmes
- woordweb
- woordspiraal
- haiku
- elfje
- gevoelsgedicht (dood, liefde, afscheid etc)
- ik-gedicht
- naamgedicht
- beeldgedicht
- limerick

ONTWIKKELINGSGERICHT:

- Pedagogisch: je behandelt wat leeft onder kinderen, bijvoorbeeld pesten;
- Literair-esthetisch: je kijkt meer naar de vorm dan naar de inhoud, rijm en gelaagdheid krijgen een belangrijke plaats;
- Kindergericht: kies voor gedichten die vooral voldoen aan de kinderlijke behoeften: humor, spanning, emoties.

(Marcel Seelen, blz. 5)

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een periodeschrift of een lapbook.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De opzet is verdeeld in thema's. De volgorde van de overige thema's ligt niet vast, die kun je naar eigen inzicht veranderen, weglaten of er een thema aan toevoegen.

AFSLUITING:

De periode wordt afgesloten met een proefwerk. Ook kunnen de leerlingen van hun mooiste eigen gedicht een poster maken of kan er een eigen dichtbundel gemaakt worden.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Je schriftelijk kunnen uitdrukken is bij ieder vak een noodzakelijke vaardigheid.

VAK Nederlands

Leerjaar 7

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

De leerlingen werken tijdens de vmbo-t/havo en havo/vwo-vaklessen Nederlands in het 7^e leerjaar met de methode Op Niveau 2^e editie, leeropdrachtenboek. Dit boek bestaat uit zes blokken. Elk blok is opgebouwd uit even vaardigheden (paragrafen) en een projectopdracht.

In de methode komen de volgende onderwerpen aan bod:

Vaardigheden

- Fictie Deze paragraaf gaat over jeugdboeken, gedichten en schrijvers, waarbij de leerling lees- en discussievragen beantwoordt.
- Grammatica Deze paragraaf gaat over de opbouw van taal en het ontleden van zinnen.
- Spelling In deze paragraaf wordt geoefend met foutloos leren schrijven van werkwoordsvormen en andere woorden.
- Over taal In deze paragraaf is aandacht voor woordenschat en het gebruik van taal in het dagelijks leven.
- Lezen Deze paragraaf gaat over hoe teksten in elkaar zitten, zodat leerlingen ze beter kunnen begrijpen.
- Schrijven In deze paragraaf is aandacht voor het schrijven van goede teksten.
- Spreken, kijken en luisteren Deze paragraaf leert de leerling beter spreken, kijken en luisteren.
- Projectopdracht In deze paragraaf worden meerdere vaardigheden binnen een opdracht gecombineerd. (deze paragraaf wordt niet behandeld)

- Lezen: de leerlingen lezen iedere les in hun eigen leesboek.
- Boekverslagen: De leerlingen maken drie boekverslagen.

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- Zich verdiepen in fictie met lees- en discussievragen.
- Zinsontleding en woordsoortbenoeming
- Verschillende spellingsregels en de spelling van de werkwoordsvormen.
- Nieuwe woorden en schooltaalwoorden, dagelijks taalgebruik
- De opbouw van teksten begrijpen, door middel van leesstrategieën
- Verschillende strategieën toepassen met spreken, kijken en luisteren
- Jeugdliteratuur kennen
- Een samenvatting van een boek te maken, een boekverslag maken.
- Een presentatie houden over een boek.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen ontdekken dat de taal een bepaalde structuur heeft, dit kan hen helpen om grip te krijgen op hun wankel gevoelens tijdens de beginnende puberteit.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen hebben twee vaklessen per week. De eerste vijf minuten van de les wordt er gelezen door de leerlingen.

De leerlingen werken met een methodeboek. De opdrachten en theorie schrijven ze in hun schrift.

De docent werkt met een werkwijzer, van de aangeboden lesstof wordt een selectie gemaakt. De laatste paragraaf, de projectopdracht, wordt niet behandeld. Poëzieopdrachten worden niet behandeld, aangezien dit een thema is tijdens een periode Nederlands.

De docent werkt met leerlingen die instructie nodig hebben. Er wordt klassikale instructie gegeven, er vinden o.m. onderwijsleergesprekken plaats. Wanneer deze leerlingen zelfstandig oefenen met de lesstof, kan de docent de aandacht verleggen naar de leerlingen die gedifferentieerd werken (zie werken met verschillen).

Boekverslagen

In de 7^e klas maken de leerlingen drie boekverslagen. Twee hiervan zijn een schriftelijk verslag, van het derde boek geven ze een presentatie aan de hand van een lapbook. De jeugdromans moeten van een Nederlandstalige auteur afkomstig zijn en passend zijn voor de leeftijd (C/D-boeken of NURcode 284/285). De gelezen boeken worden bijgehouden in het leesdossier, dit wordt meegenomen naar het volgende leerjaar.

Het schriftelijke boekverslag bestaat uit de volgende delen:

- Algemene gegevens
- Samenvatting
- Hoofdpersonen
- Tekstfragment
- Auteur
- Eigen mening

Het lapbook mogen de leerlingen in tweetallen doen. Ze geven een presentatie aan de hand van hun lapbook.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Voor de leerlingen die extra uitdaging nodig hebben zijn er plusopdrachten in het boek. Deze opdrachten gaan net wat verder dan de basisstof en laten de leerlingen op een hoger niveau met de stof bezig zijn. Plusopdrachten zijn bedoeld om meer te bieden dan alleen de standaard lesstof en om ook de leerling die wat meer aankan, gemotiveerd te houden.

Daarnaast houdt Op niveau onderbouw/bovenbouw rekening met taalachterstand leerlingen. De woorden die bij het onderdeel Woordenschat (Over taal) aan de orde komen, worden zo veel mogelijk herhaald bij de andere vaardigheden. Op die manier bekijft het beter en is de kans groter dat de leerling de woordenschat blijvend uitbreidt. Daarnaast worden bij het onderdeel Fictie in de vmbo-edities de moeilijke woorden in de tekst toegelicht. De taalachterstand leerling wordt op die manier niet geremd in het leesplezier door matig tekstbegrip.

Differentiatie

Leerlingen die gemiddeld een acht of hoger staan, mogen zelfstandig werken. Zij krijgen een werkwijzer. Zonder instructie werken zij aan de paragrafen. Deze leerlingen zitten in een groepje bij elkaar en werken samen. Zij kijken hun eigen werk na en hebben geen huiswerk. De docent kunnen ze om hulp vragen. Wanneer ze toch instructie nodig hebben, kunnen ze weer aansluiten bij de klassikale instructie.

AFSLUITING:

Toetsing vindt plaats per blok met twee toetsen en een SO.

- Grammatica/spelling: paragraaf grammatica en spelling
- Bloktoets: de overige paragrafen
- SO woordenschat: de woordenschat uit Over taal

De leerlingen krijgen een aparte beoordeling voor hun boekverslag. De docent houdt dit bij in het leesoverzicht.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Naast de vaklessen krijgen de leerlingen twee periodes Nederlands, hier wordt aandacht besteed aan poëzie en creatief schrijven. Het thema poëzie keert terug in de 10^e klas en in de 9^e klas wordt het creatief schrijven behandeld tijdens de vaklessen.

Daarnaast wordt er door de leerlingen veel geschreven. Tijdens het periodeonderwijs maken de leerlingen aantekeningen en samenvattingen in hun periodeschrift. Hierbij is vak Nederlands in iedere les aanwezig, er is veel zorg voor het handschrift.

Materiaal

Methodeboek Op Niveau 2de editie onderbouw vmbo-t/havo: Buhler, J., Otte, E., Plug, G., Renckens, E., & Van Verseveld, M. (2017). Op niveau Nederland 1 vmbo-t/havo. Amersfoort, Nederland: ThiemeMeulenhoff.

Methodeboek Op Niveau 2de editie onderbouw havo/vwo: Buhler, J., Otte, E., Plug, G., Renckens, E., & Van Verseveld, M. (2016). Op niveau Nederland 1 havo/vwo. Amersfoort, Nederland: ThiemeMeulenhoff.

Verdere informatie en opbouw van de methode is te vinden in de digitale docentenhandleiding, ThiemeMeulenhoff, digitale leeromgeving.

VAK: Nederlands

Leerjaar: klas 8

Periode: Taalgeschiedenis en Stijl

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

De periode is verdeeld in twee onderwerpen:

deel 1: taalgeschiedenis

deel 2: stijl

In deel 1 wordt ingegaan op de geschiedenis van het ontstaan van taal in het algemeen, waar het de ontwikkeling van het Nederlands betreft. De stof is verdeeld in thema's, die allemaal in elke 8^e klas (zowel th als hv) aan de orde komen.

Thema 1: taal algemeen

Thema 2: taalgeschiedenis Indo-Europees

Thema 3: de geschiedenis van het Nederlands

Thema 4: taalontwikkeling bij kinderen

Thema 5: soorten taal in Nederland

In deel 2 gaan we aan de slag met schrijven. Thema's 6, 7 en 8 zijn voor elke klas verplicht en komen dus als eerste aan de orde.

Thema 6: het beschrijven van 'dingen' (objectief, subjectief)

Thema 7: het beschrijven van personen

Thema 8: het beschrijven van situaties

Vervolgens wordt ingegaan op verschillende stijlfiguren. Deze zijn verzameld in de map 'Stijlfiguren'.

Hier kunnen de docenten zelf kiezen wat ze behandelen, afhankelijk van het niveau van de klas.

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren hoe talen in het algemeen en Nederlands in het bijzonder, zijn ontstaan, alsmede de taalontwikkeling bij kinderen.

Ze leren wat verschillende taalstijlen zijn (objectief en subjectief taalgebruik, stijlfiguren als metaforen, ironie, pleonasme, eufemisme enzovoort.) en leren deze toepassen.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De 8^e-klasser is op weg naar zelfbewustzijn en wil op eigen benen staan. De waarneming wordt scherper en preciezer; deze kinderen streven naar kennis en rationeel inzicht. Het abstracte denken is zich aan het vormen. Ze beleven genoeg aan hun ontwaakte oordeelsvermogen en geven graag hun mening over van alles en nog wat. Ook hun sterker wordende stemmingswisselingen duiden erop

dat ze de stap naar de puberteit gaan maken. Hierdoor zoekt het denken van de kinderen zijn houvast in het reëel beleefbare. Wat zie ik, wat is echt? Er is een toenemende behoefte aan en honger naar exacte feitenkennis.

Bij taalgeschiedenis wordt deze gestild door het aanbieden van een historisch kader waarin de taal geplaatst wordt. Net als bij de periode biologie wordt als het ware een 'geraamte geboden, waaraan de taal van vandaag gehangen kan worden. Het deel stijl zorgt voor oefening met dit vernieuwde inzicht, de leerling krijgt steeds meer grip op de taal en dit zal hem houvast bieden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een periodeschrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De opdrachten bij de thema's zijn mogelijke opdrachten, het staat iedereen vrij om andere te verzinnen. Aan het omgaan met verschillen wordt op deze manier altijd tegemoet gekomen: leerlingen verwerken de stof steeds op hun eigen manier en niveau. De docent kiest zelf wat hij behandelt, afhankelijk van het niveau van de klas.

AFSLUITING:

De periode wordt afgesloten met een proefwerk. Dit kan desgewenst in tweeën worden gesplitst: eentje over taalgeschiedenis, eentje over stijlfiguren. De eerste zal dan meer OB zijn, de tweede IT.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

In de 7e klas heeft de leerling een periode Creatief Schrijven gehad, de opgedane kennis zal hem met name in het tweede deel van de huidige periode, Stijl, van pas komen. In de 7e-klasperiode zijn de volgende onderdelen behandeld:

- interpunctie
- aanhalingstekens
- lengte van de zinnen, enkelvoudig of samengesteld
- directe en indirecte rede
- de tijd waarin je schrijft (t.t. of v.t.), theorie maar ook gevoel
- perspectief
- samenvatting maken

Deze onderdelen zullen in het deel Stijl dus niet meer aan de orde komen. De docent kan de leerlingen eraan herinneren en, waar nodig, ernaar verwijzen.

Inzicht in het ontstaan van een taal zorgt voor een geraamte, wat ook bij andere talen voor meer inzicht kan zorgen.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 8

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

De leerlingen werken tijdens de vmbo-t/havo en havo/vwo-vaklessen Nederlands in het 8e leerjaar met de methode Op Niveau 2e editie, leeropdrachtenboek. Dit boek bestaat uit zes blokken. Elk blok is opgebouwd uit zeven vaardigheden (paragrafen) en een projectopdracht.

In de methode komen de volgende onderwerpen aan bod:

Vaardigheden

- Fictie Deze paragraaf gaat over jeugdboeken, gedichten en schrijvers, waarbij de leerling lees- en discussievragen beantwoordt.
- Grammatica Deze paragraaf gaat over de opbouw van taal en het ontleden van zinnen.
- Spelling In deze paragraaf wordt geoefend met foutloos leren schrijven van werkwoordsvormen en andere woorden.

- Over taal In deze paragraaf is aandacht voor woordenschat en het gebruik van taal in het dagelijks leven.
- Lezen Deze paragraaf gaat over hoe teksten in elkaar zitten, zodat leerlingen ze beter kunnen begrijpen.
- Schrijven In deze paragraaf is aandacht voor het schrijven van goede teksten.
- Spreken, kijken en luisteren Deze paragraaf leert de leerling beter spreken, kijken en luisteren.
- Projectopdracht In deze paragraaf worden meerdere vaardigheden binnen een opdracht gecombineerd. (deze paragraaf wordt niet behandeld)
- Lezen: de leerlingen lezen iedere les in hun eigen leesboek.
- Boekverslagen: De leerlingen maken vier boekverslagen.

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- Zich verdiepen in fictie met lees- en discussievragen.
- Zinsontleding en woordsoortbenoeming
- Verschillende spellingsregels en de spelling van de werkwoordvormen.
- Nieuwe woorden en schooltaalwoorden, dagelijks taalgebruik
- De opbouw van teksten begrijpen, door middel van leesstrategieën
- Verschillende strategieën met spreken, kijken en luisteren
- Jeugdliteratuur kennen
- Een samenvatting van een boek maken, een boekverslag maken.
- Een presentatie houden over een boek.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen ontwikkelen afstand tot de wereld. Vanuit het groeien van het bewustzijn kunnen de leerlingen meer afstand nemen tot de verschillende teksten en kunnen ze een objectiever standpunt innemen. Ze ontwikkelen het vermogen om opdrachten en instructies realistisch en objectief te beoordelen. De 8^e-klasser is eraan toe zijn gedachten te ordenen naar doel, oorzaak en gevolg, en tijd en ruimte. Daarbij doen zij pogingen om gecompliceerdere zinnen te vormen, dit wordt ondersteund met de kennis van de samengestelde zin.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen hebben drie vaklessen per week. De eerste vijf minuten van de les wordt er gelezen door de leerlingen.

De leerlingen werken met een methodeboek. De opdrachten en theorie schrijven ze in hun schrift. De docent werkt met een werkwijzer, van de aangeboden lesstof wordt een selectie gemaakt. De laatste paragraaf, de projectopdracht, wordt niet behandeld.

De docent werkt met leerlingen die instructie nodig hebben, er wordt klassikale instructie gegeven, er vinden o.m. onderwijsleergesprekken plaats. Wanneer deze leerlingen zelfstandig oefenen met de lesstof, kan de docent de aandacht verleggen naar de leerlingen die gedifferentieerd werken (zie werken met verschillen).

Boekverslagen

In de 8^e klas maken de leerlingen vier boekverslagen. De jeugdromans moeten van een Nederlandstalige auteur afkomstig zijn en passend zijn voor de leeftijd (C/D-boeken of NURcode 284/285). De gelezen boeken worden bijgehouden in het leesdossier, dit wordt verder aangevuld vanuit de 7e klas.

- twee boekverslagen op papier. Het schriftelijke boekverslag bestaat uit de volgende delen:
 - Algemene gegevens
 - Samenvatting
 - Hoofdpersonen
 - Tekstfragment
 - Auteur
 - Eigen mening

- één digitaal boekverslag. De leerlingen kunnen kiezen uit:
 - Booktrailer
 - Pecha kucha
 - Powerpoint
 - Prezi
- één gesprek over een boek, geïnspireerd op de methode van Aidan Chambers. De docent maakt groepjes. Per groepje wordt een boek gekozen en wordt het gesprek voorbereid aan de hand van vragen. Het gesprek vindt plaats tijdens de les, na afloop schrijven de leerlingen een kort verslag hierover.

De leerlingen krijgen een aparte beoordeling voor hun boekverslag in het rapport. De docent houdt dit bij in het leesdossier.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Voor de leerlingen die extra uitdaging nodig hebben zijn er plusopdrachten in het boek. Deze opdrachten gaan net wat verder dan de basisstof en laten de leerlingen op een hoger niveau met de stof bezig zijn. Plusopdrachten zijn bedoeld om meer te bieden dan alleen de standaard lesstof, ook de leerling die wat meer aankan, gemotiveerd te houden.

Daarnaast houdt Op niveau onderbouw/bovenbouw rekening met taalzwakke leerlingen. De woorden die bij het onderdeel Woordenschat (Over taal) aan de orde komen, worden zo veel mogelijk herhaald bij de andere vaardigheden. Op die manier beklijft het beter en is de kans groter dat de leerling de woordenschat blijvend uitbreidt. Daarnaast worden bij het onderdeel Fictie in de vmbo-edities de moeilijke woorden in de tekst toegelicht. De taalzwakke leerling wordt op die manier niet geremd in het leesplezier vanwege matig tekstbegrip.

Differentiatie

Leerlingen die gemiddeld een acht of hoger staan, mogen zelfstandig werken. Zij krijgen een werkwijzer. Zonder instructie werken zij aan de paragrafen. Deze leerlingen zitten in groepjes bij elkaar en werken samen. Zij kijken hun eigen werk na en hebben geen huiswerk. De docent kunnen ze om hulp vragen. Wanneer ze toch instructie nodig hebben, kunnen ze weer aansluiten bij de klassikale instructie.

AFSLUITING:

Toetsing vindt plaats per blok met wee toetsen en een SO.

- Grammatica/spelling: paragraaf grammatica en spelling
- Bloktoets: de overige paragrafen
- SO woordenschat: de woordenschat uit Over taal

De leerlingen krijgen een aparte beoordeling voor hun boekverslag in het rapport. De docent houdt dit bij in het leesdossier, dit wordt meegenomen vanuit de 7^e klas.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Door de leerlingen wordt veel geschreven. Tijdens het periodeonderwijs maken de leerlingen aantekeningen en samenvattingen in hun periodeschrift. Hierbij is vak Nederlands in iedere les aanwezig, er is veel zorg voor het handschrift.

Materiaal

Methodeboek Op Niveau 2de editie onderbouw vmbo-t/havo: Buhler, J., Otte, E., Plug, G., Renckens, E., & Van Verseveld, M. (2017). Op niveau Nederland 2 vmbo-t/havo. Amersfoort, Nederland: ThiemeMeulenhoff.

Methodeboek Op Niveau 2de editie onderbouw havo/vwo: Buhler, J., Otte, E., Plug, G., Renckens, E., & Van Verseveld, M. (2016). Op niveau Nederland 2 havo/vwo. Amersfoort, Nederland: ThiemeMeulenhoff.

Verdere informatie en opbouw van de methode is te vinden in de digitale docentenhandleiding, ThiemeMeulenhoff, digitale leeromgeving.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Periode: Verhaalanalyse

Niveau: Vmbo-ta

INHOUD VAN DE LESSEN:

Tijdens de periode maken de leerlingen kennis met de theorie om verhalen te kunnen analyseren. De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- Smaak en mening
- Personages en vertelsituaties
- Tijd en opbouw
- Soorten verhalen

DOELEN:

VAKGERICHT De leerlingen leren:

- hun smaak en mening formuleren en onderbouwen met argumenten
- het verschil tussen hoofd- en bij-personen kennen
- de verschillende vertelsituaties herkennen
- het verschil tussen verteltijd en vertelde tijd kennen
- wat een chronologisch en een niet-chronologisch verhaal is
- de verschillende overgangen in het tijdgebruik herkennen
- verschillende soorten verhalen kennen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen vergroten hun leefwereld en inlevingsvermogen door kennis te maken met andere mensen, ideeën en leefwerelden uit de verhalen die ze lezen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een periodeschrift en kunnen eventueel aan hun boekverslag werken.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Naast de stof die iedereen moet kennen voor het schoolexamen, zit de differentiatie vooral in het gekozen boek van de leerlingen. Er wordt gebruik gemaakt van de website www.lezenvoordelijst.nl, waar gedifferentieerd kan worden op leesniveau.

Ook kan de docent naast de aangeboden teksten die geanalyseerd moeten worden, extra teksten geven ter analyse als een leerling snel door de stof gaat.

AFSLUITING:

- Periodeproefwerk (SE)
- Periodeschrift inleveren
- boekverslag

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Samenhang met de periode Creatief Schrijven in klas 7
- Samenhang met de periode Stijl en Taalontwikkeling' in klas 8

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Periode: Verlichting en Romantiek

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

In de periode Verlichting en Romantiek in het 9e leerjaar wordt voor alle niveaus de Nederlandse literatuur uit de 18e en 19e eeuw behandeld. De leerlingen leren de kwaliteiten van het denk- en gevoelsleven kennen en waarderen. Ze ontdekken welke invloed de ontwikkeling van het denken heeft gehad op de literatuur in de tijd van de Verlichting. Ze lezen fragmenten uit verschillende literaire genres, zoals het imaginaire reisverhaal of de brieroman. Ze stellen zich de vraag of de wijze lessen in de werken uit de Verlichting vandaag de dag nog geldig zijn. Ze leren dat de Romantiek veel meer inhoudt dan het woord 'romantisch' doet vermoeden. De leerlingen gaan inzien dat de literatuur niet losstaat van de geschiedenis.

De leerlingen schrijven zelf verhalen en gedichten en luisteren naar verhalen van grote namen uit de literatuurgeschiedenis, zoals het overlevingsverhaal van Robinson Crusoe (Daniel Defoe) en het liefdesverhaal 'Saïdjah en Adinda' uit de Max Havelaar van Multatuli.

In de periode Verlichting en Romantiek worden biografieën van belangrijke schrijvers besproken. Voorbeelden zijn: Betje Wolff en Aagje Deken, Justus van Effen, Hiëronymus van Alphen Eduard Douwes Dekker

Aan bod komen in ieder geval:

- geschiedenis van de 18e eeuw: kenmerken van de Verlichting
- verspreiding van de verlichte ideeën
- poëzie: hofdicht, stroomdicht, opvoedingsgedicht
- proza: encyclopedie, het spectatoriale geschrift, brieroman, imaginaire reisverhalen, satire
- geschiedenis van de 19e eeuw: kenmerken van de Romantiek
- Weltschmerz en Sehnsucht
- Utopie en sciencefiction
- sprookjes

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen oefenen zich in:

- tekstanalyse van gedichten en verhalen uit de Verlichting en Romantiek
- verlichte en romantische literatuurkenmerken herkennen en toepassen
- belangrijke schrijvers uit de Nederlandse letterkunde van de 18e en 19e eeuw

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Deze thema's passen uitstekend bij de 9e klasser. Je merkt dat het onderscheid tussen 'denken' en 'gevoel' (Verlichting en Romantiek) voor hen een realiteit is. Ze stellen zich open voor het objectieve (het waarnemen en het denken) en voor het subjectieve (de gevoelens en drijfveren van de ziel, de idealen en de fantasie). Door de uitersten neer te zetten komt het midden tevoorschijn. Door het behandelen van biografieën maakt de leraar duidelijk welke levensvragen mensen kunnen hebben en hoe mensen daar vorm aan geven. In de biografieën in de 9e klas gaat het om mensen die de problemen in de wereld aangaan door hun verstand of hun gevoel te gebruiken.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen maken aantekeningen en werken die uit in hun periodeschrift. Er zijn readers met fragmenten uit verhalen. Hieruit wordt klassikaal of individueel gelezen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De theorie wordt klassikaal behandeld. De uitwerking in het schrift is individueel. Grote verschillen worden zichtbaar bij de individuele verwerkingen. Hoe brengt de leerling zijn gevoels- en denklevens onder woorden? Op welke manier verwerkt de leerling de lesstof en de opdrachten?

AFSLUITING:

- proefwerk in havo/vwo; schoolexamen in vmbo-t
- beoordeling van het periodeschrift

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Geschiedenis: de periode Verlichting en Revolutie, de periode Industriële Revolutie

Engels: literaire werken uit het Engelse taalgebied: Robinson Crusoe, Gullivers reizen

Franse literatuur: Jules Verne

Duitse literatuur: Johan Wolfgang von Goethe: Die Leiden des Jungen Werthers

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Periode: Humor en Spanning

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

In de periode Humor en Spanning in het 9e leerjaar (alle niveaus) wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende humoristische genres. Ook wordt het begrip spanning uitgediept. Aan de hand van voorbeelden krijgen leerlingen grip op de inhoud. Ze lezen, luisteren en kijken naar humoristische fragmenten in verschillende genres. 'Wat vind ik leuk en waarom?' is een van de vragen die de leerlingen in deze periode beantwoorden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het fenomeen spanning. Hoe bouwen schrijvers spanning op? Welke instrumenten hebben ze?

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

Humor:

- verschillen in gevoel voor humor (persoonlijk en cultureel bepaald)
- definitie van humor
- functies van humor
- soorten humor: kenmerken en voorbeelden van humoristische genres
- humoristisch spreken en schrijven: welke technieken kan je hanteren om humor op te wekken?

Spanning:

- de relatie tussen verwachting en spanning
- technieken om spanning op te bouwen
- actiespanning versus psychologische spanning
- inzetten van ruimte, tijd, personages en sfeer om spanning te creëren

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen oefenen zich in:

- tekstanalyse: interpreteren van humoristische /spannende teksten
- theorie: humor & spanning herkennen en toepassen
- schrijfvaardigheid: opbouw van eigen verhalen met humor en/of spanning

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De periode Humor en Spanning sluit goed aan bij deze leeftijd.

Humor helpt de leerlingen om zichzelf en het leven te relativiseren. De leerlingen ervaren dat je om mislukkingen kunt lachen en daarover kunt schrijven. De 9e-klassers ontwikkelen het vermogen om

persoonlijke gevoelens te nuanceren. Er zijn vele manieren om met de keerzijden van het leven om te gaan. Het onderdeel Spanning onderzoekt de technieken om spanning op te bouwen. Leerlingen leren literaire stijlvormen hanteren. Op die manier ontstaat beweeglijkheid in het denken en schrijven. Ze leren schijn en werkelijkheid, dat wat gezegd en dat wat bedoeld wordt, van elkaar te onderscheiden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen maken aantekeningen en werken die uit in hun periodeschrift.
Ze maken schrijfoopdrachten en andere verwerkingsopdrachten, zoals illustraties, toneel.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De theorie wordt klassikaal behandeld. De uitwerking in het schrift is individueel. Grote verschillen worden zichtbaar bij het schrijven van humoristische stukjes en verhalen. Dit geldt eveneens voor de spannende verhalen.

AFSLUITING:

- proefwerk in havo/vwo; schoolexamen in vmbo-t
- beoordeling van het periodeschrift

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Toneel: het spelen van types, gebruik van humoristische stijlfiguren, opbouw van spanning

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: Spelling

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

In de vmbo-t-vaklessen Spelling in het 9^e leerjaar krijgen de leerlingen krijgen uitgebreid spellingonderwijs. Ze oefenen zich in het toepassen van alle spellingsregels.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- werkwoordsvormen en de spelling daarvan
- meervoudsvorming
- deelteken, apostrof, liggend streepje
- getallen voluit schrijven
- interpunctie
- gebruik van hoofdletters

DOELEN:

VAKGERICHT:

Leerlingen leren:

- de spellingsregels van werkwoorden en woorden
- samenstellingen goed spellen
- correcte interpunctie toepassen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Leerlingen leren dat het belangrijk is om precies en zorgvuldig te zijn in wat ze schrijven. Ze beseffen dat ze deel uitmaken van een gemeenschap waarin afspraken gemaakt zijn en dat zij deel uitmaken van die gemeenschap. Ook krijgen ze gevoel voor het feit dat woorden een geschiedenis hebben. Ze

zijn vaak lang geleden ontstaan, vaak ook in een ander taalgebied. Eerbied voor de taal kan zo ontstaan.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader. Ook werken ze in een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Aan de theorie wordt klassikaal gewerkt. Ook worden de opdrachten klassikaal nagekeken. Soms krijgen de leerlingen nakijkbladen om hun werk individueel na te kijken. Zo ontstaat er verschil in tempo en verwerking. Soms werken leerlingen samen. Dan krijgen sommigen de kans om de lesstof uit te leggen aan anderen.

AFSLUITING:

- SO Spelling
- Proefwerk Spelling

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Spelling klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: Grammatica

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

In de vmbo-t-vaklessen Grammatica in het 9^e leerjaar starten de leerlingen met grammatica. Het skelet van de taal wordt weer stap voor stap opgebouwd. Leerlingen oefenen net als in de 7^e en 8^e klas opnieuw met de bouwstenen van onze taal. In de 9^e klas merken leerlingen dat het geleerde uit de middenbouw echt 'verworven' wordt. Vanaf dat moment ontstaat er een mogelijkheid om met deze bouwstenen te spelen. Grammatica wordt dan een logisch en inzichtelijk taalspel.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- ontleden van een zin in zinsdelen
- de persoonsvorm en het werkwoordelijk gezegde
- het naamwoordelijk gezegde
- het onderwerp, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp
- de bijwoordelijke en bijvoeglijke bepaling
- het voorzetselvoorwerp
- de bijstelling

DOELEN:

VAKGERICHT:

Leerlingen leren:

- de verschillende zinsdelen kennen als bouwstenen van de taal
- de plaats en functie van de verschillende zinsdelen
- de logica van de taal

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Leerlingen ontwikkelen in de 9^e klas het abstractievermogen om foutloos zinnen te ontleden en benoemen. Het 'pakt' ze bij elkaar. Het geeft rust en overzicht. Grammatica is de ruggengraat van de taal. Deze structuur helemaal kennen, betekent ook helemaal mens worden. Je wordt mens tot in het meest stoffelijke wat we hebben: het skelet.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader Grammatica.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De les wordt klassikaal gegeven. Leerlingen maken meestal individueel de grammaticaoefeningen. Er wordt deels klassikaal nagekeken en deels individueel met nakijkbladen. Zo kan er verschil in tempo en verwerking ontstaan. Soms werken leerlingen samen. Zo krijgen sommigen de kans om zaken uit te leggen aan anderen.

AFSLUITING:

- SO Grammatica
- proefwerk Grammatica

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Grammatica: klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: Literatuur en Schrijven

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

In de vmbo-t-vaklessen Literatuur en Schrijven in het 9^e leerjaar houden leerlingen zich bezig met de kracht van een verhaal. Ze leren uit welke componenten een verhaal is opgebouwd. Ze categoriseren verhalen naar hun soort. Leerlingen gaan ook zelf aan de slag met het schrijven van eigen verhalen.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- onderwerp, personages, opbouw, taalgebruik
- structuur en tijd
- thema, motief, open plek, spanning
- vertelsituatie (perspectief)
- verhaalsoorten: mythe/sprookje/sage/legende/fabel/parabel/broodje-aapverhaal

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- de componenten van een verhaal onderscheiden (opbouw, personages, onderwerp, taalgebruik, vertelsituatie, vertel(de) tijd, motieven, thematiek)
- toepassen en bewust inzetten van deze componenten in eigen verhalen
- verhaalsoorten herkennen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

In de oude volksverhalen gaat het om de wereld van de verschijnselen of de keuzes die mensen hebben tussen goed en kwaad. Door het lezen van korte verhalen en het bespreken ervan krijgen de leerlingen vat op de verhaalanalyse. Ze leren om op enige afstand naar het verhaal te kijken. Een pril eigen oordeel ontstaat. Zelf verhalen schrijven prikkelt de fantasie en de verbeeldingskracht. Tijdens het lezen van de verhalen (soms klassikaal) wordt het doodstil in de klas. De leerlingen krijgen rode wangen en een dromerige blik in de ogen. Het laat ze ervaren dat in de geest alles mogelijk is en dat ze zelf scheppers zijn van een bedachte realiteit. Hierdoor beleven ze iets van de macht van het

woord en de bijzondere kwaliteit van de verbeeldingskracht. Het maakt ze gelukkig en zorgt voor een gevoel van vrijheid en mogelijkheden.

Het eigen zielenleven wordt uitgebreid. Door je te verbinden met personages en thema's uit verhalen wordt de eigen zielenwereld rijker. Je kan invoelen hoe een ander denkt en handelt, wat leidt tot begrip voor de ander.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader. Ze werken ook in een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Grote verschillen worden zichtbaar bij de individuele verhalen die leerlingen zelf schrijven.

AFSLUITING:

SE Literatuur en Verhaalanalyse

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- leesvaardigheid in klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: Leesvaardigheid: begrijpend lezen

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

In de vmbo-t-vaklessen in het 9^e leerjaar leren de leerlingen bij het onderdeel Leesvaardigheid (begrijpend lezen) verschillende tekstsoorten onderscheiden. Ook de verschillende tekstdoelen die een schrijver kan hebben, worden verkend en herkend. Hierdoor wordt het voor de leerling mogelijk om te begrijpen wat een schrijver bedoelt en uit wil dragen. De leerling leert via theoretische begrippen zakelijke teksten analyseren.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- objectieve en subjectieve teksten
- tekstdoelen
- tekstsoorten
- onderwerp en hoofdgedachte van een tekst
- meningen, standpunten, argumenten
- alineaverbanden en signaalwoorden

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- de verschillende tekstsoorten en tekstdoelen kennen en herkennen.
- inzicht krijgen in de opbouw van een zakelijke tekst (inleiding/midden/slot)
- alineaverbanden interpreteren
- het onderwerp, de hoofdgedachte en de argumentatiestructuur van een tekst vast- stellen
- via tekstanalyse gerichte vragen over de tekst beantwoorden (toepassen van het begrippenkader).

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Via het begrijpend lezen bouwen de jongeren innerlijk een samenhangende wereld op. Het begrijpen van wat er geschreven staat, is een denkactiviteit die geschoold dient te worden. In de 9^e klas groeit

de behoefte om de verschillende tekstsoorten en tekstdoelen vast te stellen. Zo krijgt de 9^e -lasser grip op de verschillende beweegredenen om een bepaalde tekst in de wereld te zetten. Bij elke reden (doel) past een geschikte vorm of tekstsoort. Het leren kennen hiervan vergroot de mogelijkheden van de leerling om te participeren. Ze ontdekken dat het denken zich kan uitbreiden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader leesvaardigheid (begrijpend lezen)

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De uitleg is klassikaal en het nakijken van de tekstverklaringen is klassikaal. Verschillen tussen leerlingen worden zichtbaar in tempo van verwerking, scheiding van hoofd- en bijzaken, algemeen begrip van een zakelijke tekst (tekstsoort/tekstdoel/alineaverbanden/hoofdgedachte).

AFSLUITING:

- proefwerk Leesvaardigheid

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leesvaardigheid klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: Leesdossier

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

Elke Nederlandse les begint met enkele minuten leestijd. Leerlingen nemen een roman mee. Zo stimuleren we het lezen en helpen we leerlingen op weg met het lezen voor de boekverslagen. Het zorgt voor een prettige en verstilde boekensfeer in de klas.

Leerlingen kiezen vier romans die oorspronkelijk in het Nederlands zijn geschreven. Zo maken ze kennis met schrijvers uit het Nederlandse taalgebied. De boeken die de 9^e-klasser mag kiezen, komen uit de categorie D-boek (Young adult) of de volwassenenliteratuur. De leerlingen kunnen boeken le

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod in het boekverslag:

- samenvatting van het boek
- bespreking van een bijzonder fragment uit het boek
- eigen mening
- verwerkingsopdracht (zakelijk of creatief)

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- samenvatten: de belangrijkste gebeurtenissen van het verhaal weergeven
- abstraheren: nadenken over het gelezene
- formuleren van gevoelens en gedachten over het verhaal
- eigen ideeën onderzoeken en die betrekken op het boek

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Door het maken van boekverslagen leren de leerlingen abstraheren. Ze maken zich los van het verhaal en gaan nadenken over wat ze gelezen hebben. Ook leren ze hun gevoelens en gedachten

verwoorden. Ze betrekken dat wat ze ervan vinden op voorbeelden uit het boek. In de literaire leesvaardigheid gaat het om de uitbreiding van het eigen zielenleven. Door je te verbinden met personages die op een bepaalde manier denken en handelen, wordt de eigen zielenwereld rijker. Er ontstaat begrip voor anderen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een leesdossier. Hierin worden de vier boekverslagen bewaard.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken individueel hun boekverslag uit. Hierdoor ontstaan grote verschillen in de verwerking. De opdrachten liggen vast, maar de uitwerking laat veel ruimte voor eigen inbreng, interpretatie en verwerking.

AFSLUITING:

Inleveren van vier boekverslagen in het leesdossier – beoordeling per boekverslag (cijfer vaardigheden)

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- leesdossier klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 9

Vakles: redacties 'Tijdschrift voor jeugdliteratuur'

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

De leerlingen worden onderdeel van redacties. De klas verdeelt zich in groepen (redacties), die de opdracht krijgen een tijdschrift uit te brengen met als thema Lezen en Jeugd. In acht lessen krijgen de redacties de tijd om een volwaardig tijdschrift inhoudelijk en ook qua vormgeving te ontwerpen. Elke redactie kiest uit haar midden een hoofdredacteur die bekwaam is in het overzien van het hele project. Hierna worden de taken verdeeld onder de redactieleden. Belangrijk is om de deadline van uitgave niet te missen!

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- Pakkende titel en originele cover
- Toptien van de populairste boeken van de redactie
- Special over een bekende schrijver
- Een onderzoek in de bibliotheek
- Een interview met de eigenaar of medewerker van een boekwinkel
- Artikel over een verfilmd jeugdboek
- Informatie over jeugdliteratuur op internet
- Een puzzelprijsvraag
- Advertenties en opmaak van het tijdschrift

DOELEN:

VAKGERICHT:

Leerlingen leren:

- Een idee uitwerken tot een volwaardig journalistiek artikel (individueel en teamwerk)
- Taal- en spellingsregels toepassen
- Een interview voorbereiden en afnemen

- Informatie opzoeken, filteren en verwerken
- Opmaak, typografie: gevoel voor lay-out ontwikkelen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

In de 9^e klas komt bij de leerling het eigene van de persoonlijkheid te voorschijn. De jongere gaat denkend de wereld doorgronden en zich er een mening over vormen. Hij wil zich uitdrukken. Er gaat daarbij veel invloed uit van de groep. Het vermogen om echt de eigen positie te bepalen, eigen keuzes te maken en daaraan innerlijke zekerheid te ontleen, vraagt nog om gerichte ontwikkeling. Die wordt via deze opdracht geboden. Zowel het vermogen om zich individueel uit te drukken als in groepsverband (redactie) dragend te zijn, worden geschoold.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen krijgen de opdracht en maken onderling in de redacties afspraken en een planning. Bij voorkeur wordt er gewerkt in een computerlokaal. De leraar is coach en houdt de vinger aan de pols bij de redacties.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Het ontwerpen van een tijdschrift is een open opdracht met veel ruimte voor creatieve verwerking. Inhoudelijk worden grote verschillen zichtbaar. De kwaliteit van het tijdschrift wordt mede bepaald door het vermogen van de redactie om met elkaar samen te werken. Het is deels een individuele en deels een groepsuitdaging.

AFSLUITING:

Inleveren van het tijdschrift, waarvoor een proefwerkcijfer wordt gegeven.

Met de hele klas worden de verschillende tijdschriften bekeken die gemaakt zijn door de verschillende redacties.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- spreek-, lees- en taalvaardigheid: klas 7 t/m 9
- kunstvakken: opmaak: typografie, beeld, gevoel voor stijl, kleur, verhoudingen.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Periode Poëzie

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

In de periode Poëzie in het 10^e leerjaar (alle niveaus) worden de leerlingen uitgedaagd zelf poëzie te schrijven. Iedere dag maken ze een gedicht. Ze maken kennis met de leer van de poëtica en leren die toepassen. Welke instrumenten heeft een dichter om effecten in de taal te bereiken? Welke stijlfiguren staan tot onze beschikking en wat is beeldspraak?

Alle leerlingen kiezen een dichter waar ze een presentatie over houden. Van deze dichter lezen ze ook een dichtbundel, die daarna verwerkt wordt in een verslag.

Aan bod komen in ieder geval:

Geschiedenis van de poëzie: verschil tussen epiek, lyriek, dramatiek, didactiek

Verschillen tussen poëzie en proza

Soorten rijm: alliteratie, assonantie, mannelijk, vrouwelijk, glijdend rijm

Rijmschema's: gepaard, gekruist, omarmend, gebroken

Versvormen: distichon, terzine, kwatrijn, sonnet, limerick, haiku

Metrum: jambe, trochee, dactylus, anapest, amfibrachys

Beeldspraak: vergelijking met/zonder als, metafoor, personificatie, synesthesie

Directe en indirecte stijlfiguren: herhaling, opsomming, hyperbool, retorische vraag, tautologie, pleonasme, antithese, understatement, litotes, eufemisme, dysfemisme, paradox, oxymoron, humor.

DOELEN:

VAKINHOUDELIJK:

De leerlingen leren:

Gedichten begrijpen en analyseren

Gedichten schrijven

Gedichten illustreren

Presenteren

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Een 10^e-klasser beleeft zichzelf. Hij kan zijn ervaringen met de wereld en zichzelf benoemen. Poëzie is een mogelijkheid om uiting te geven aan de eigen beleving. Het is een middel om gevoelens te uiten. De creatieve ruimte die de taal biedt, wordt verkend. Taal is meer dan een communicatiemiddel van feitelijke mededelingen. In poëzie kun je zeggen wat je denkt en voelt, zonder gebonden te zijn aan allerlei voorschriften. In poëzie herkennen we de scheppende kracht van de taal, die beleefbaar wordt in ritme en klank. Beelden kunnen met de penseelstreken van de taal eenvoudig worden opgeroepen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen maken aantekeningen en werken die uit in hun periodeschrift.

De leerlingen lezen een gedichtenbundel en zoeken informatie op over een dichter.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De theorie wordt klassikaal behandeld. De uitwerking in het schrift is individueel. Grote verschillen worden zichtbaar in de presentatie van een dichter en in de gedichten die de leerlingen dagelijks schrijven.

AFSLUITING:

SE: toets en presentatie

Schrift: handelingsdeel

Poëzieverslag: handelingsdeel

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Met de periode poëzie in klas 7: rijmschema's

Met de periode humor in klas 9: stijlfiguren.

Met de euritmie: de klanken en ritmes.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Periode Middeleeuwen

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN:

In de periode Middeleeuwen in het 10e leerjaar (alle niveaus) krijgen de leerlingen een beeld van het verschil tussen voorhoofse en hoofse idealen. Ook krijgt de maatschappelijke ordening en het geloof dan wel bijgeloof een plaats. Het middeleeuwse wereldbeeld wordt behandeld. Maar vooral wordt er veel uit de middeleeuwen gelezen. Alle middeleeuwse genres passeren de revue. Van twee werken wordt één boekverslag gemaakt. Om een en ander te illustreren worden veel voorbeeldverhalen gelezen.

In ieder geval komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Plaats van de middeleeuwen in de lijn van de geschiedenis
- Wereldbeeld in de middeleeuwen
- Kloosterleven en kloosterliteratuur
- Hofleven en voorhoofse en hoofse literatuur
- Brits-Keltische ridderromans
- Kruistochten en Oosterse romans

DOELEN:

VAKINHOUDELIJK:

De leerlingen maken kennis met:

- Ontstaan van onze literatuur en de werken die daarbij horen
- Het middeleeuwse wereldbeeld
- Het kloosterleven
- Middeleeuwse verhalen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De middeleeuwen worden uitgebreid in de 10e klas behandeld, omdat leerlingen zich heel goed in deze tijd kunnen verplaatsen. De problemen van de middeleeuwer worden herkend en beleefd. Deze herkenning verrijkt de ziel. Inzicht in de overgang van de mondelinge naar de schriftelijke literatuur is ook een kenmerk van deze periode. Van het collectieve vertellen stapt men af ten gunste van de geschreven verhalen, met de naam van de schrijver. Er ontstaat een eerste vorm van individualiteit, al is deze nog ingebed in de groep of stand waartoe men behoorde. Door de overgang van de voorhoofse naar de hoofse cultuur te beschrijven, krijgen de leerlingen zicht op zielenkwaliteiten als: kracht, trouw, liefde en eerbied. Het zwakke verdient beschermd te worden. Idealen worden gevonden en verdedigd. Aan karakterverbetering wordt aandacht besteed. Verhalen geven inzicht in tijd en ruimte. Door middeleeuwse verhalen te lezen zien leerlingen hoe een wereld- en mensbeeld afhankelijk is van de tijd waarin je leeft.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen maken aantekeningen en werken die uit in een periodeschrift.

Middeleeuwse verhalen worden uitgedeeld en klassikaal gelezen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De uitleg is klassikaal. De uitwerking in het schrift is individueel. Ook de verwerkingsopdrachten worden zeer verschillend uitgevoerd.

AFSLUITING:

- SE toets
- Schrift: handelingsdeel
- Verslagen van middeleeuwse verhalen: handelingsdeel

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Met de moderne vreemde talen, geschiedenis en Parcival zijn raakvlakken.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t-lessen in het 10^e leerjaar werken de leerlingen aan verschillende onderdelen van het vak. Deze staan in relatie tot de eindtermen en het centrale examen. In de vaklessen wordt aandacht besteed aan de spelling, schrijfvaardigheid, leesvaardigheid en aan het lezen van boeken.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

Spelling

-
- Spelling van moeilijke woorden
- Uitdrukkingen

Schrijfvaardigheid

- Leesautobiografie
- Interview
- Betoog of beschouwing
- Schrijfopdrachten uit het examen v

Leesvaardigheid:

- Verschillende tekstsoorten en tekstdoelen
- Alinea's en kernzinnen
- Onderwerp en hoofdgedachte
- Functies van tekstdelen en signaalwoorden
- Argumentatie
- Tekst verklaren
- Drie boeken van Nederlandse schrijvers met NUR 300

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren:

- De spelling van de werkwoorden, moeilijke woorden en uitdrukkingen
- verschillende teksten schrijven
- examenteksten lezen en begrijpen
- volwassenenliteratuur met NUR 300 lezen en begrijpen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Spelling:

De leerlingen leren dat het belangrijk is om precies en zorgvuldig te zijn in wat ze schrijven. Ze realiseren zich dat ze deel uitmaken van een gemeenschap waarin afspraken gemaakt zijn en dat zij deel uitmaken van deze gemeenschap.

Schrijfvaardigheid:

Door schrijfopdrachten te maken leren de leerlingen om hun denken te ordenen. Ze leren onderscheid maken tussen informeren, beschouwen en overtuigen. Ook verdiepen ze zich in de gedachtegangen van anderen. Deze moeten gespiegeld kunnen worden zonder er iets aan te veranderen. Dit vraagt om terughouding en leert de leerling om met een zekere objectiviteit de gezichtspunten van anderen weer te geven.

Leesvaardigheid:

Leerlingen worden wakker in de werkelijkheid van nu en leren kritisch te kijken naar wat anderen schrijven. Vaak lenen teksten zich uitstekend voor een klassengesprek over het onderwerp, zodat ook het eigen oordeel wordt geschoold.

Boekverslagen:

Door het maken van boekverslagen leren de leerlingen hun leeservaringen onder woorden te brengen. Hiervoor moeten ze kunnen reflecteren op wat het boek met ze gedaan heeft. Zo wordt het denken voor een deel in het gevoel gebracht.

WERKWIJZE IN DE LESSEN

De leerlingen werken met een reader. Ook hebben ze een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Aan de theorie wordt klassikaal gewerkt. Ook worden de opdrachten klassikaal nagekeken. Verschillen komen tot hun recht bij de schrijfopdrachten.

AFSLUITING:

Schrijfvaardigheid: SE en handelingsdelen

Leesvaardigheid: SE

Boekverslagen, leesautobiografie en interview: handelingsdelen

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Vanaf klas 7 wordt er geoefend met begrijpend lezen. Vanaf de 9e klas heet het 'tekst verklaren'. De stof die in de 10e klas wordt aangeboden sluit aan bij wat de leerlingen in de 9e klas hebben gehad. In de 10e moeten leerlingen voor het eerst een mening duidelijk kunnen onderbouwen. Van informatief/uitenzettend in klas 7 t/m 9 schuiven de opdrachten op naar beschouwend en betogend. Het leesdossier wordt vanaf klas 9 opgebouwd.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Vakles: Spelling en Woordenschat

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

In de havo/vwo-lessen in het kader van Spelling en Woordenschat wordt in het 10^e jaar uitgebreid aandacht besteed aan de spelling. De leerlingen oefenen zich in het toepassen van alle spellingsregels. Daarnaast breiden ze hun woordenschat uit. Er wordt specifieke aandacht besteed aan woorden die een Latijnse of Griekse oorsprong hebben.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aanbod:

- Werkwoordsvormen
- Meervoudsvorming
- Getallen
- Interpunctie
- Hoofdletters
- Woordenschat
- Spreekwoorden en uitdrukkingen

DOELEN:

VAKGERICHT:

Leerlingen leren

- de spellingsregels
- samenstellingen goed spellen
- interpunctie toepassen
- de betekenis van moeilijke woorden en uitdrukkingen

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen leren dat het belangrijk is om precies en zorgvuldig te zijn in wat ze schrijven. Ze realiseren zich dat ze deel uitmaken van een gemeenschap waarin afspraken gemaakt zijn en dat zij deel uitmaken van deze gemeenschap. Ook krijgen ze gevoel voor het feit dat woorden een geschiedenis hebben. Ze zijn vaak lang geleden ontstaan, vaak ook in een ander taalgebied. Eerbied voor de taal kan ontstaan.

Door de woordenschat uit te breiden wordt de wereld voor de leerlingen groter. Ze kunnen actief in een groter taalgebied functioneren en leren zaken in de wereld beter te onderscheiden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen krijgen een reader. Ook werken ze in een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken klassikaal aan deze reader. Als ze goed zijn in spelling en dus snel klaar zijn met hun opdrachten, dan mogen ze ander schoolwerk doen.

AFSLUITING:

- SE

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Spelling: klas 7 t/m 9:
- Woordenschat: klas 7 t/m 9

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Vakles: Leesvaardigheid, argumenteren, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN

Leesvaardigheid en argumenteren

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Tekstdoelen en tekstsoorten
- Alinea's en kernzinnen
- Onderwerp en hoofdgedachte
- Alineaverbanden
- Functies van tekstdelen
- Samenvatten
- Verschillende wijzen van argumenteren en hun onderbouwing

Schrijfvaardigheid:

De leerlingen werken door het jaar heen aan de volgende opdrachten:

- Leesautobiografie
- Interview
- Betoog of beschouwing

- Themakrant in groepjes
- Vier boekverslagen NUR 300

Spreekvaardigheid:

De leerlingen houden een mondelinge presentie die betogend of beschouwend van aard is.

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren teksten te analyseren op alle punten die van belang zijn voor het CE Nederlands. Ze leren een structuurschema maken van een betogende en beschouwende tekst, ze werken dat uit tot een tekst. Ze werken een interview uit en maken een krant met daarin artikelen, columns en andere teksten.

De leerlingen oefenen hun presentatievaardigheden, wat betreft houding, verstaanbaarheid, overtuigingskracht en onderbouwing.

Ze maken dit jaar boekverslagen van Nederlandse auteurs van volwassenenliteratuur.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Leesvaardigheid:

Leerlingen worden wakker in de werkelijkheid van nu en leren kritisch te kijken naar wat anderen schrijven. Vaak lenen teksten zich uitstekend voor een klassengesprek over het onderwerp, zodat ook het eigen oordeel wordt geschoold.

Schrijfvaardigheid

Door schrijfp opdrachten te maken leren de leerlingen om hun denken te ordenen. Ze leren onderscheid maken tussen informeren, beschouwen en overtuigen. Ook verdiepen ze zich in de gedachtegangen van anderen. Deze moeten gespiegeld kunnen worden zonder er iets aan te veranderen. Dit vraagt om terughouding en leert de leerling om met een zekere objectiviteit de gezichtspunten van anderen weer te geven.

Spreekvaardigheid:

Door voorleesbeurten van zakelijke teksten blijven de leerlingen bij de les. Ze oefenen intonatie en dictie. Het presenteren gaat de meesten vrij makkelijk af. Ze staan vaak met een bepaalde 'air' voor de klas. Dit wordt bijgeschaafd door aan de presentatie specifieke eisen te stellen. Zo raken ze hun natuurlijke stoere, verlegen, losse houding kwijt en proeven ze al een beetje aan de objectiviteit van een volwassen spreekbeurt. Door het bezig zijn met argumenteren wordt de eigen gedachtevorming gestimuleerd. Eveneens vormt het een oefening om echt naar elkaar te luisteren en op elkaar in te gaan. Er wordt geleerd om respect te hebben voor elkaars standpunt en inzicht. Leerlingen krijgen zicht op de diversiteit in meningen in de samenleving.

Boekverslagen:

Door het maken van boekverslagen leren de leerlingen hun leeservaringen onder woorden te brengen. Hiervoor moeten ze kunnen reflecteren op wat het boek met ze gedaan heeft. Zo wordt het denken voor een deel in het gevoel gebracht.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen werken voor de leesvaardigheid en het argumenteren met een reader. Voor de mondelinge presentatie krijgen ze een aparte opdracht. Daarnaast hebben ze een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De uitleg is klassikaal en het nakijken van de tekstverklaringen is klassikaal.

Verschillen krijgen ruimte in de schrijfp opdrachten en bij de mondelinge taalbeheersing. Onderwerpen, aanpak en uitwerking laten een grote diversiteit zien.

AFSLUITING:

Leesvaardigheid: SE

Mondelinge vaardigheid: SE

Schrijfvaardigheid: SE

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Vanaf klas 7 wordt er geoefend met begrijpend lezen. Vanaf de 9e klas heet het 'tekst verklaren'. De stof die in de 10e wordt aangeboden sluit aan bij wat de leerlingen in de 9e klas hebben gehad. In de 10e moeten leerlingen voor het eerst een mening duidelijk kunnen onderbouwen. Van informatief/uiteenzettend in klas 7 t/m 9 schuiven de opdrachten op naar beschouwend en betogend. In klas 11 en 12 kunnen de leerlingen op deze basis terugvallen. Het leesdossier wordt vanaf klas 10 opgebouwd..

VAK: Nederlands

Leerjaar: 10

Vakles: Stijl

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN:

De leerlingen verdiepen hun kennis van de Nederlandse taal door inzicht te krijgen in taalkundige constructies die bij de lezer onduidelijkheid teweeg kunnen brengen.

De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan bod:

- Verwijzingen
- Congruentie
- Vaste verbindingen
- Contaminatie, pleonasme, tautologie
- Symmetrie
- Samentrekkingen
- Beknopte bijzinnen
- Verknijpte zinnen
- Onnodige lijdende vormen
- Vaag taalgebruik
- Clichés

DOELEN:

VAKGERICHT:

De leerlingen leren onduidelijkheden in het formuleren en fouten in de stijl herkennen, verbeteren en vermijden.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen leren analytisch naar zinnen te kijken. Ze zoeken in op betekenis en vorm. Dit sluit aan bij hun verstandelijke logische ontwikkeling en zal ze helpen om wat ze in de wereld aan teksten tegenkomen, met hun verstand te doorgronden. Hun taalgevoel wordt verder gewekt en ontwikkeld.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen werken met een reader en met een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken klassikaal aan deze reader. Als ze goed zijn in spelling en dus snel klaar zijn met hun opdrachten, mogen ze ander schoolwerk doen.

AFSLUITING:

- SE

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Grammatica in klas 9: de verbinding tussen persoonsvorm en onderwerp
- Taalkunde klas 11 vwo: herhaling en verdieping van de taalkundige constructies
- Periode poëzie klas 10: pleonasme, tautologie en contaminatie

VAK: Nederlands

Leerjaar: 11

Periode: Moderne Letterkunde

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN

In het 11^e leerjaar krijgen de leerlingen in de havo-vwo-periodelessen te maken met:

- Verhaalanalyse.
- Het verwoorden van persoonlijke leeservaringen in een beargumenteerd verslag. ook ten behoeve van de leesautobiografie Hierbij hanteert de leerling adequate tekstbenaderingswijzen. Relevante achtergrondinformatie wordt verzameld en geselecteerd ten dienste van de beschrijving, verdieping en evaluatie van de persoonlijke leeservaring;
- Het houden van een mondelinge voordracht en een schriftelijk werkstuk naar aanleiding van een of meer literaire werken; bijv. een vergelijking van thema's uit de literatuur; een oeuvre bespreking van een auteur; een bespreking van de ontwikkeling van een schrijver;
- Tekstbenaderingswijzen ten opzichte van verschillende stromingen, historische context en opvattingen van auteurs (voortzetting leerstof klas 9 en 10);
- Het verzamelen en selecteren van relevante achtergrondinformatie;
- Recensies maken, lezen en beoordelen;
- Na voltooiing leesdossier (in de examenklas): Toetsing van de literaire begrippen en de literaire ontwikkeling aan de hand van het leesdossier.
- Het lezen van actuele literaire werken van na 1945, kennismaken met wat er nu leeft in het land der letteren.

DOELEN

- Tekstinzicht;
- Leren ideeën op de grond te zetten door middel van argumentatie en voorbeelden;
- Nuancering van uitdrukkingsvaardigheden;
- Verantwoordelijkheid leren dragen;
- Morele oordeelsvorming;
- Genuanceerd leren oordelen vanuit verschillende gezichtspunten;
- Inlevingsvermogen ontwikkelen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN

- Verhalen lezen, interpreteren en analyseren;
- Schrijfopdrachten;
- Presentaties

OMGAAN MET VERSCHILLEN

- Er is een ruime mate van keuzevrijheid.

- Er wordt ruimte geboden voor discussie en uitwisseling van gezichtspunten tijdens de groepsopdrachten

AFSLUITING/TOETSING VAN DE LESSEN

SE Moderne letterkunde, samengesteld uit:

Deel 1 Toets Verhaalanalyse

Deel 2 Presentatie

(Naar keuze) Deel 3 Schrift (mag ook als HD beoordeeld worden)

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

- Doorlopende literatuurperiodes. Spanning & humor, Verlichting & Romantiek, poëzie, middeleeuwse letterkunde; Interactie met andere levende talen.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 11

Periode: Discussie

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN

In de havo-vwo-periodelessen van de periode Discussie in d 11^e klas leren de leerlingen deel te nemen aan een discussie of debat. De discussie kan betrekking hebben op de drie fasen die bij besluitvormingsprocessen in groepen een rol spelen, namelijk: beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

De discussie kan het karakter hebben van een groepsdiscussie, een debat of een combinatie van beide. Bij een groepsdiscussie ligt de nadruk meer op coöperatie, bij een debat meer op verdedigen dan wel bestrijden van een bepaald standpunt.

Aan de orde komen:

- Discussie (en debat);
- Stimuleren en bewustmaken van meningsvorming.
- Herkennen en toepassen van typen redeneringen.
- Argumenteren.
- Bepalen van een standpunt.
- Voeren van een dialoog.
- Beoordelen van een betoog.
- Objectieve informatie, eigen mening;

DOELEN

- Leren ideeën op de grond te zetten door middel van argumentatie en voorbeelden;
- Nuancering van uitdrukkingsvaardigheden;
- Verantwoordelijkheid leren dragen;
- Morele oordeelsvorming;
- Genuanceerd leren oordelen vanuit verschillende gezichtspunten;
- Verschillende rollen in een discussie vervullen (voorzitter, voorstander, tegenstander, notulist, observant);
- Verslag maken van een discussie;
- Samen tot een conclusie komen;
- Leren luisteren;
- Inlevingsvermogen ontwikkelen;

WERKWIJZE IN DE LESSEN

- Indien mogelijk 'Krant in de klas'. Dit betekent gedurende twee weken ca. 10 verschillende kranten bestuderen en hierop betrekking hebbende opdrachten maken;
- Deelopdrachten: een stelling formuleren, argumenten bedenken;
- Groepsdiscussie;
- Klassikale discussie;
- Betoog voor de klas;
- Schriftelijke opdrachten.

OMGAAN MET VERSCHILLEN

- Er is heel veel mogelijk met betrekking tot eigen ideeën, standpunten en invalshoeken.
- Iedereen wordt uitgedaagd, op individueel - en groepsniveau, onder andere ook, doordat de leerkracht als advocaat van de duivel fungeert.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

- Alle lessen waarin gediscussieerd wordt;
- Vensteruur.

TOETSING VAN DE LESSEN

- Discussieverslag.
- Groepsdiscussie

VAK: Nederlands

Leerjaar: 11

Periode: Parzival

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN

In het 11^e leerjaar horen de havo-vwo-leerlingen in de periodelessen het Parzivalverhaal, dat ze verwerken in biografische opdrachten.

DOELEN

- Eigen achtergrond doorgronden.
- Leren eigen ideeën op de grond te zetten door zelfinzicht;
- Nuanceren van uitdrukkingsvaardigheden;
- Verantwoordelijkheid leren dragen;
- Morele oordeelsvorming;
- Inzicht krijgen in de ander;
- Antwoorden zoeken op morele dilemma's (goed en kwaad; lot en noodlot).

WERKWIJZE IN DE LESSEN

- spreken met het gevoel verbonden;
- biografische opdrachten in groepjes;
eigen ervaringen vertellen
- schrijfopdrachten;
- tekenopdrachten.

OMGAAN MET VERSCHILLEN

- De periode is één en al 'omgaan met verschillen'.

AFSLUITING/TOETSING VAN DE LESSEN

- Het periodeschrift;

- De eindopdracht. Dit is een opdracht naar keuze. Bijvoorbeeld: een film maken, een kunstwerk maken, een muziekstuk componeren, herschrijven in dichtvorm, een collage maken.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

- Biografie- en kunstreis;
- Vensteruur.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 11/12

Vakles

Niveau: havo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN

Mondelinge vaardigheden/spreekvaardigheid

Zowel schriftelijk als mondeling wordt er aandacht besteed aan argumenteren.

Schriftelijk: zie schrijfvaardigheid/betoog.

Mondeling: zie presentatie.

Presentatie: voorlezen, samenvatten, toelichten en moeilijke woorden verklaren.

Vanuit de actualiteit leest elke leerling een tekst van ca. 600 woorden voor; deze wordt samengevat en toegelicht, beargumenteerd. De betekenis van tien moeilijke woorden wordt aan de klasgenoten helder verklaard.

Literatuur en Boekverslagen:

Het leesdossier wordt dit jaar afgerond. De periode Wereldliteratuur wordt gegeven (zie aldaar).

Schrijfvaardigheid: Creatief schrijven

Analyse: Het schrijven van een betoog. Herhaling en verdieping van wat al geleerd is.

Woordenschat:

Bij de presentatie wordt door elke leerling de betekenis van tien moeilijke woorden verklaard. Hierover volgt een toets.

Verhalen:

Zie creatief schrijven.

Zie periode wereldliteratuur (alleen 12h5).

Leesvaardigheid:

Examentraining is leesvaardigheidstraining.

DOELEN

Vakgericht: voorbereiden schoolexamens en Centraal Examen

Ontwikkelingsgericht: vormen van burgerschap met actuele onderwerpen uit de kranten; culturele vorming (Wereldliteratuur).

Argumenteren:

Argumenteren is een onderwerp dat typisch in de 12e klas past. De leerlingen krijgen overzicht over grote gehelen en moeten daarin een ordening leren aanbrengen. Ze worden aangesproken in hun abstractievermogen. Ook ontwikkelen ze gevoel voor het wezenlijke. Ze maken keuzes en leren hun eigen positie te bepalen.

Boekverslagen:

Een en ander dient als basis voor het leesdossier. Het leesdossier wordt weer gebruikt als basis voor het schoolexamen Literatuur. Bovendien is het leesdossier de weerslag van het gelezene en deels van de verwerking van literatuur.

Daarnaast is het leesdossier een verplicht onderdeel van het schoolexamen Nederlands.

Spelling:

Spellingsfouten halen het examencijfer omlaag. In de les wordt daarom o.m. spelling van de werkwoordvormen opnieuw geoefend.

Schrijfvaardigheid:

De leerling leert goede werkstukken construeren, voorzien van de nodige bibliografieën en eventueel een notenapparaat. Daarnaast kunnen hiermee ICT vaardigheden ontwikkeld worden. Daarnaast is het schrijfdossier een verplicht onderdeel van het schoolexamen Nederlands

Spreekvaardigheid:

De leerlingen leren spreken in het openbaar en oefenen zich in het overtuigend presenteren van hun eigen en andermans complexere gedachtegangen.

Door naar elkaars betogen en beschouwingen te luisteren gaan leerlingen elkaars kwaliteiten waarderen. Ze worden zich bewust van hun plaats in de groep. Zelfbewustzijn ontwaakt. De leerlingen gaan verantwoordelijkheid nemen. Ze gaan kwetsbare kanten en onvermogen van zichzelf en anderen accepteren. Ze durven zich kwetsbaar op te stellen en zichzelf te tonen

Grammatica:

Grammatica is geen eindexamen onderdeel en is in de 11e klas afgerond.

Woordenschat:

Het gaat er nu vooral om woorden in de context van een groter geheel te bezien. Het afleiden van betekenissen van woorden in teksten wordt in het examen getoetst.

Verhalen:

Verhalen krijgen in de 12e klas een anekdotisch karakter, vaak zal de vakleerkracht eigen ervaringen vertellen en de leerlingen uitdagen dit ook te doen.

Leesvaardigheid:

Deze staat nu in dienst van de analyse. Er wordt veel geoefend worden om goede examenresultaten te halen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN

Argumenteren:

De leerlingen krijgen een uitgebreide theoretische kennis op dit gebied. We werken met leesmateriaal uit Nederlandse kwaliteitskranten als de NRC. We gaan daarbij veelal in op de actualiteit. Hieruit vloeien vaak gesprekken en discussies voort. Daarnaast maken leerlingen hun eigen betogende of beschouwende tekst en ze houden een mondelinge presentatie.

Boekverslagen:

Deze worden thuis gemaakt en op vaste data ingeleverd en beoordeeld. De verwerkingsopdrachten bij de boeken zitten in het leesdossier.

Spelling:

De kennis wordt geoefend en getoetst via twee SE's Schrijfvaardigheid en een toets Spelling en Woordenschat.

Schrijfvaardigheid:

Schrijfvaardigheid wordt in de lessen Betoog geoefend en getoetst in de twee SE's Analyse I en II.

Spreekvaardigheid:

De leerlingen krijgen uitleg over de eindpresentatie. Ze kiezen een onderwerp en bereiden de eindpresentatie gedeeltelijk in de klas en gedeeltelijk thuis voor. Ze vernemen van de leraar de datum waarop de presentatie zal plaatsvinden.

Woordenschat:

Deze wordt getoetst in de toets Woordenschat.

Leesvaardigheid:

De leerlingen krijgen geen toetsen meer, maar sluiten dit onderdeel af tijdens het CE.

OMGAAN MET VERSCHILLEN

Omdat er veel zelfstandig gewerkt wordt, is er veel aandacht voor individuele vragen.

AFSLUITING/TOETSING VAN DE LESSEN

Er zijn vijf SE-toetsen:

SE Analyse I

SE Analyse II

SE Literatuur

Er wordt in de 12e klas een schoolexamen afgenomen over zeven gelezen boeken van Nederlandse schrijvers (vier x klas 11, drie x klas 12) geschreven na 1945, waarvan de samenvattingen zijn gebundeld in het leesdossier, aangevuld met één boek uit de wereldliteratuur.

Er worden in de 11e klas dus vier boekverslagen gemaakt, waarvan één in de periode Moderne Letterkunde. Boeken worden gekozen van een lijst of anders in overleg met de leraar. De verslagen worden op vaste data ingeleverd en beoordeeld.

SE: presentatie (inclusief toets woordenschat)

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

De vakoverstijgende samenhangen van de lessen komen duidelijk naar voren in het PTA.

De lessen Nederlands hebben altijd een relatie met de moderne vreemde talen, geschiedenis en kunst en cultuur.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 11/12

Vakles

Niveau: vwo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN

Argumenteren:

De argumentatietheorie wordt behandeld. Onderscheid wordt gemaakt tussen argumenten en drogredenen. Ook worden de soorten argumenten die gebruikt kunnen worden genoemd. Bij tekstverklaring en spreekvaardigheid komt het argumenteren terug. Het gaat om het stimuleren en bewust maken van meningsvorming.

Puntsgewijs:

- Herkennen en toepassen van typen redeneringen;
- Argumenteren;
- Bepalen van standpunt;
- Voeren van een dialoog;
- Beoordelen van een betoog.

Boekverslagen

Vwo (examen in klas 12)

Er wordt in de 12e klas een schoolexamen afgenomen over elf gelezen boeken van Nederlandse schrijvers (vier x klas 10, vijf x klas 11, twee x klas 12) geschreven na 1945 (waarvan de samenvattingen zijn gebundeld in het leesdossier; dit leesdossier bevat ook een verslag over de periodes Poëzie en Middeleeuwen (klas 10)), aangevuld met twee opdrachten over literaire werken van vóór 1880 (één x 11e klas + één x 12e klas) en één boek uit de wereldliteratuur (12e klas)). Er worden in de 11e klas dus vijf boekverslagen gemaakt, waarvan één in de periode moderne letterkunde, aangevuld met één opdracht over een literair werk van vóór 1880. Boeken worden gekozen van een lijst of anders in overleg met de leraar. De verslagen worden op vaste data ingeleverd en beoordeeld.

Grammatica:

Grammatica is onderdeel van het Schoolexamen taalkunde dat alleen in vwo 5 wordt afgenomen.

Leesvaardigheid:

In de reader Leesvaardigheid wordt uitgebreid geoefend met tekstverklaring. Er wordt klassikaal gelezen en daarna wordt er individueel gewerkt. Puntsgewijs wordt gewerkt aan:

- Woordenschat vergroten;
- Schrijfdoelen (informerend, uiteenzetten, overtuigen enz.) en schrijfsorten (uiteenzetting, beschouwing, betoog) leren onderscheiden;
- Hoofdgedachte vinden;
- Leggen van inhoudelijke en functionele relaties;
- Typen en structuren van argumentatie kunnen aangeven;
- De juistheid van argumenten kunnen bepalen (bijv. drogredenen onderkennen);
- Teksten beknopt leren samenvatten;
- De bij tekstanalyse gangbare terminologie kunnen hanteren.

Literatuur van de Gouden Eeuw (Renaissance); en vwo5:

Inhoud van de lessen:

Overzicht van de literaire en kunsthistorische invloeden op het Nederlands.

Er wordt een presentatie in duo's gehouden over een schrijver uit deze periode (SE).

Spelling:

Er is een reader Spelling en Woordenschat waaruit gewerkt wordt. De kennis wordt ook getoetst.

De 11h5 klas doet dit niet, maar besteedt aandacht aan dit onderwerp in het kader van examenteksten. Deze leerlingen hebben in de voorexamenklas eenzelfde reader behandeld.

Schrijfvaardigheid:

Deze wordt getoetst met twee schoolexamens.

- Het SE betoog of beschouwing wordt gemaakt met in achtneming van een correct gebruik van de spellingsregels, de interpunctie en de zinsbouw. Er wordt ook aandacht besteed aan de schriftelijke verzorging en zo nodig bronverwijzing. Expliciet dient te worden aangegeven voor welk publiek geschreven wordt (of in het schoolexamen wordt expliciet een doelgroep genoemd), waarbij een adequate stijl gehanteerd dient te worden. Ook kan de tekst gereviseerd worden op basis van commentaar van de leerlingen en/of commentaar van de leraar.
- Geavanceerd zoeken van informatie;
- Het schrijven van een betoog of beschouwing met indeling in inleiding en kernstuk en slot;
- Het SE Creatief Schrijven wordt gemaakt met in achtneming van een correct gebruik van de spellingsregels, de interpunctie en de zinsbouw. De leerling krijgt ca. vijf verschillende verhaalfragmenten en schrijft voor één fragment een vervolg van minimaal 500 woorden.

Spreekvaardigheid:

We werken aan:

- het houden van een voordracht op grond van beschouwing of betoog met vragen;
- presenteren van het profielwerkstuk voor klasgenoten leerkrachten, ouders en andere belangstellenden.
- Mede-beoordeling van de presentaties door leerlingen.
- Het voeren van een discussie of groepsgesprek als het thema actueel is of in de klassensituatie belangrijk geacht wordt (mentoruur, venster/godsdienstuur);
- Het herkennen en interpreteren van het spreekdoel van anderen
- Herkennen hoe in gesproken taal gevoelens, bedoelingen en onderlinge relaties worden uitgedrukt.
- Zichzelf kunnen presenteren in dialoog (gesprek, telefoongesprek enz.) en aan de benodigde informatie kunnen komen;
- Aan onbekend publiek (ouders) een mondelinge presentatie kunnen geven en adequaat kunnen reageren op vragen;

Taalkunde (alleen vwo5):

Hieronder valt grammatica, taalontwikkeling en de geschiedenis van het Nederlands.

Er wordt een SE-toets afgenomen.

Verhalen:

De leerlingen schrijven zelf een verhaal (SE). Verder is er aandacht voor verhalen in de periode moderne letterkunde.

Woordenschat:

In de reader spelling en woordenschat komen moeilijke woorden voor die klassikaal besproken worden en geleerd voor het proefwerk.

PEDAGOGISCHE ACHTERGRONDEN EN DOELEN

Argumenteren:

Argumenteren hoort bij de 11^e-klassers. Ze gaan graag discussies aan en proberen deze ook te winnen. Het verwoorden van je mening en de juiste argumenten daarbij vinden is vaak niet makkelijk. In de lessen wordt daarom veel tijd ingeruimd voor deze vaardigheid.

Boekverslagen:

Het lezen stimuleren wij door de leerlingen veel te laten lezen. Door er ieder jaar aandacht aan te besteden merken leerlingen hoe belangrijk wij dit vinden.

Grammatica (vwo 5):

Tijdens het schoolexamen Taalkunde wordt de zinsontleding en de woordontleding getoetst.

Leesvaardigheid:

Deze staat in dienst van het oefenen van de analyse. Het zijn antipathiekrachten die worden opgeroepen. Daarnaast is het een noodzakelijke examenvoorbereiding.

Schrijfvaardigheid:

In deze klas worden veel schrijfopdrachten gemaakt, omdat het naar buiten brengen wat innerlijk leeft, hoort bij deze leeftijd. Dit gebeurt zowel in de fantasie met het schrijven van een verhaal als in de maatschappelijke ruimte: het schrijven van een betoog/beschouwing.

Spelling:

Het bewust hanteren van de spellingsregels wordt geautomatiseerd.

Spreekvaardigheid:

De verhouding tot wat je zelf denkt en wat er in de maatschappij leeft, wordt bewust naar buiten gebracht. Hier is moed voor nodig en een helder verstand. De wil om te overtuigen ontmoet de ordenende kwaliteiten van het denken. De afspraken die er zijn over zorgvuldig presenteren ordenen het zieleleven. Een gevoel van het eigene en het andere ontstaat.

Verhalen:

Leerlingen beleven veel plezier aan het gebruiken van hun fantasie. Ze schrijven graag een eigen verhaal en ontwikkelen hierdoor enthousiasme voor fictie.

Woordenschat:

Het uitbreiden van de woordenschat met woorden die je niet dagelijks hoort, maakt deel uit van een brede vorming. Het houdt de vervlakking van de taal gedeeltelijk tegen.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 12

Periode Wereldliteratuur

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE PERIODELESSEN

In de havo-vwo periodelessen Wereldliteratuur in het 12^e leerjaar worden diverse thema's behandeld, waar de literatuur aan gekoppeld wordt. Er wordt gewerkt met literatuur uit de hele wereld die in Nederland (nog steeds) gelezen wordt.

Grote literaire werken en schrijvers komen aan bod. Klassikaal worden fragmenten gelezen en besproken. De leerlingen houden een boekbespreking van een boek uit de wereldliteratuur. Ze besteden daarbij aandacht aan de biografie en de kenmerken van de schrijver. Ze passen in deze presentatie literaire begrippen toe die door de leraar zijn uitgelegd. Ook proberen ze een boek te kiezen dat qua thematiek nauw aansluit bij hun eindpresentatie. Ze kunnen het boek dan namelijk gebruiken als inspiratiebron en verdieping van hun onderwerp. Het boek wordt in samenspraak met de leraar gekozen.

DOELEN

Vakgericht:

Leestechiek en wereldburgerschap.

Ontwikkelingsgericht:

Er wordt een globale schets van de wereldwijde thematiek en samenhang van de literatuur gegeven, waardoor de leerlingen een beter cultureel wereldbeeld opbouwen.

De periode is ook een opstapje naar de eindpresentatie.

We maken gebruik van literatuur om een eigen bewustwordingsproces op gang te brengen. In de literatuur leeft de ziel van de mens. Het is een karakteristiek van een thema of van een manier van denken. Door literatuur kun je kennismaken met de levensvragen die de mensheid heeft. Ook leer je de culturele context kennen. Het werkt mee aan de beschaving van de mens doordat je verschillende zienswijzen en culturen leert respecteren. Ook is de literatuur net als de werkelijkheid gelaagd. Door aandacht te besteden aan dit fenomeen wordt bij de leerling de nieuwsgierigheid geprikkeld en openheid naar de gelaagdheid in het eigen leven of denken bevorderd. Deze verdieping kan vervolgens ook in de eindpresentatie tot uitdrukking komen. Om dit proces te stimuleren zoeken we samen met de leerling een samenhang tussen het thema van de presentatie en het boek voor de boekbespreking.

WERKWIJZE IN DE LESSEN

De leerlingen werken met een periodeschrift waarin ze aantekeningen uitwerken. Ook krijgen ze losse verhalen of fragmenten van verhalen. De boekpresentaties van klasgenoten worden in het periodeschrift verwerkt.

OMGAAN MET VERSCHILLEN

Diverse culturen komen aan de orde. Daarnaast heeft de leerling een relatief grote vrijheid met betrekking tot de keuze van het te lezen boek.

AFSLUITING

Literatuur wordt getoetst in een schoolexamen. Voor de boekpresentatie krijgen de leerlingen een cijfer. Het schrift is een handelingsdeel.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

Er is een nauwe relatie met de vreemde talen en geschiedenis. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan theologische en filosofische thema's in de breedste zin des woords.

VAK: Nederlands

Leerjaar: 12/13

Vakles

Niveau: vwo

INHOUD VAN DE VAKLESSEN

Mondelinge vaardigheden/spreekvaardigheid

Argumenteren:

Zowel schriftelijk als mondeling wordt er aandacht besteed aan argumenteren.

Schriftelijk: zie schrijfvaardigheid/betoog.

Mondeling: zie presentatie.

Presentatie:

Voorlezen, samenvatten, toelichten en moeilijke woorden verklaren. Vanuit de actualiteit leest elke leerling een tekst van ca. 600 woorden voor, vat deze samen, licht deze toe (beargumenteren) en verklaart de betekenis van moeilijke woorden aan de klasgenoten.

Literatuur en Boekverslagen:

Het leesdossier wordt dit jaar afgerond. De periode Wereldliteratuur wordt gegeven (zie aldaar).

Schrijfvaardigheid:

Analyse I: betoog schrijven. Herhaling en verdieping van wat al geleerd is.

Analyse II: betoog/beschouwing analyseren. Welke redenering volgt de schrijver.

Woordenschat:

Bij de presentatie worden er per leerling tien moeilijke woorden behandeld. Hierover volgt een toets.

Verhalen:

Zie periode Wereldliteratuur.

Leesvaardigheid:

Examentraining is leesvaardigheidstraining.

DOELEN

Vakgericht: voorbereiden schoolexamens en Centraal Examen

Ontwikkelingsgericht: vormen van burgerschap met actuele onderwerpen uit de kranten; culturele vorming (wereldliteratuur).

Argumenteren:

Argumenteren is een onderwerp dat typisch in de 12e klas past. De leerlingen krijgen overzicht over grote gehelen en leren daarin een ordening aanbrengen. Ze worden aangesproken in hun abstractievermogen. Ook ontwikkelen ze gevoel voor het wezenlijke. Ze maken keuzes en leren hun eigen positie te bepalen.

Boekverslagen:

Een en ander dient als basis voor het leesdossier. Het leesdossier wordt gebruikt als basis voor het schoolexamen Literatuur. Bovendien is het leesdossier de weerslag van het gelezene en voor een deel van het verwerken van literatuur.

Daarnaast is het leesdossier een verplicht onderdeel van het schoolexamen Nederlands.

Spelling:

Spellingfouten halen het examencijfer omlaag. In de les wordt daarom de spelling van de werkwoordvormen e.d. opnieuw geoefend.

Schrijfvaardigheid:

De leerling leert goede werkstukken construeren, voorzien van de nodige bibliografieën en eventueel een notenapparaat. Bovendien worden hiermee ICT-vaardigheden ontwikkeld. Daarnaast is het Schrijfdossier een verplicht onderdeel van het schoolexamen Nederlands.

Spreekvaardigheid:

De leerlingen leren spreken in het openbaar en oefenen zich in het overtuigend presenteren van hun eigen en andermans complexere gedachtegangen.

Door naar elkaars betogen en beschouwingen te luisteren gaan leerlingen elkaars kwaliteiten waarderen. Ze worden zich bewust van hun plaats in de groep. Zelfbewustzijn ontwaakt. De leerlingen gaan verantwoordelijkheid nemen. Ze gaan kwetsbare kanten en onvermogens van zichzelf en anderen accepteren. Ze durven zich kwetsbaar op te stellen en zichzelf te tonen.

Grammatica:

Grammatica is geen eindexamenonderdeel en is in de 11e klas afgerond.

Woordenschat:

Het gaat er nu vooral om woorden in de context van een groter geheel te bezien. Het afleiden van betekenissen van woorden in teksten wordt in het examen getoetst.

Verhalen:

Verhalen krijgen in de 12e klas een anekdotisch karakter, vaak zal de vakleerkracht eigen ervaringen vertellen en de leerlingen uitdagen dit ook te doen.

Leesvaardigheid:

Dit staat nu in dienst staan van de analyse. Er moet veel geoefend worden om goede examenresultaten te halen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN

Argumenteren:

De leerlingen krijgen een uitgebreide theoretische kennis op dit gebied. We werken met leesmateriaal uit Nederlandse kwaliteitskranten als NRC. We gaan daarbij veelal in op de actualiteit. Hieruit vloeien vaak gesprekken en discussies voort. Daarnaast maken leerlingen hun eigen betogende of beschouwende tekst en houden een mondelinge presentatie.

Boekverslagen:

Deze worden thuis gemaakt en op vaste data ingeleverd en beoordeeld. De verwerkingsopdrachten bij de boeken zitten in het leesdossier.

Spelling:

De kennis wordt geoefend en getoetst via twee schoolexamens: Schrijfvaardigheid en een toets Spelling en Woordenschat.

Schrijfvaardigheid:

De schrijfvaardigheid wordt in de lessen Betoog geoefend en in de twee schoolexamens Analyse I en II getoetst.

Spreekvaardigheid:

De leerlingen krijgen uitleg over de eindpresentatie. Ze kiezen een onderwerp en bereiden dat gedeeltelijk in de klas en gedeeltelijk thuis voor. Ze krijgen van de leraar de datum waarop de presentatie zal plaatsvinden.

Woordenschat:

Deze wordt getoetst in de toets Woordenschat.

Leesvaardigheid:

De leerlingen krijgen geen toetsen meer, maar sluiten dit onderdeel af tijdens het CE.

OMGAAN MET VERSCHILLEN

Omdat er veel zelfstandig gewerkt wordt, is er veel aandacht voor individuele vragen.

AFSLUITING/TOETSING VAN DE LESSEN

Er zijn vijf SE-toetsen:

SE analyse I

SE analyse II

SE literatuur

SE presentatie (inclusief toets woordenschat)

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANG

De vakoverstijgende samenhangen van de lessen komen duidelijk naar voren in het PTA. Natuurlijk hebben de lessen Nederlands ook altijd een relatie met de moderne vreemde talen, geschiedenis en kunst en cultuur.

VAK: Engels

Leerjaar: 7

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE LESSEN:

Het is belangrijk dat in het 7^e leerjaar in de vmbo-t/havo- en havo/vwo-lessen de basiskennis van de leerlingen gelijk wordt getrokken. De volgende zaken komen aan bod:

- Naast woordenschat en grammatica is kennis van land en volk een steeds terugkerend onderwerp. Jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Engelstalige landen.
- De leerlingen lezen in de 7e klas minimaal één boek. Dit wordt klassikaal behandeld.
- Ze maken een werkstukje over een stad in een Engelssprekend land.
- De leerlingen geven een korte presentatie over dit werkstukje.
- In klas 7 beginnen we met het reciteren van gedichten

DOELEN:

VAKGERICHT: Uit Europees Referentie Kader, basisgebruiker, A1 / A2 :

De leerlingen leren

- eenvoudige dagelijkse uitdrukkingen, begrippen en gebruiken.
- zich voorstellen; vragen beantwoorden over persoonlijke gegevens
- reageren op duidelijk uitgesproken vragen
- zinnen en uitdrukking begrijpen over bv. persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk.
- in eenvoudige bewoordingen iets zeggen over aspecten van de eigen achtergrond en beschrijven wat hij of zij nu nodig heeft.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

In de 7^e-klas beginnen de leerlingen de wereld te ontdekken. Ze zijn daarmee nog in het beginstadium. In de lessen behandelen we thema's die nog dicht liggen bij de hen bekende wereld.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

In de 7^e klas wordt de leerstof vooral klassikaal uit een methode aangeboden, met name om de grammatica zo duidelijk mogelijk aan te bieden. We brengen beeldend taalgebruik in de les en authentiek materiaal. Het individueel verwerken van de stof is belangrijk; ook het samenwerken en van elkaar leren worden ingezet.

De leerlingen werken regelmatig in tweetallen aan opdrachten uit het werkboek. Daarnaast werken ze nu en dan aan een opdracht in groepjes van drie of vier.

De uitspraak wordt geoefend door het reciteren van gedichten en het met elkaar uitspreken van de woorden in de woordenlijsten. Deze worden bijna wekelijks schriftelijk getoetst.

De docent spreekt zoveel mogelijk Engels en stimuleert de leerlingen dit ook te doen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen die na enige tijd laten zien dat ze meer uitdaging nodig hebben, krijgen de mogelijkheid om te werken uit een methode op hoger niveau. Daarnaast kunnen zij de mogelijkheid krijgen individueel een boek te lezen en hierover een werkstukje te maken.

AFSLUITING:

Proefwerk idioom en grammatica na iedere Unit.

Lees- en luistertoets na Unit 2 en Unit 4.

VAK: Engels

Leerjaar: 8

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t/havo- en havo/vwo-lessen wordt voortgebouwd op de basiskennis die de leerlingen hebben opgedaan in de het 7^e leerjaar. De volgende zaken komen aan bod:

- De opbouw van het idioom, elke week nieuwe woorden leren.
- Er wordt ingegaan op het skelet van de taal: de grammatica met de onregelmatige werkwoorden, de voltooide tijd, de toekomstige tijd, hulpwerkwoorden, bijwoorden, tag questions, onregelmatige meervoudsvormen en some & any.
- Het hele jaar door werken we aan de vier vaardigheden.
- De leerlingen lezen in de 8^e klas klassikaal minimaal twee boeken.
- Leerlingen houden een individuele spreekbeurt over een onderwerp naar keuze.
- In de 8^e klas gaan we door met het reciteren van gedichten.
- Jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Engelstalige landen.

DOELEN:

VAKGERICHT: Uit het Europees Referentie Kader: Basisgebruiker (A2) / Onafhankelijke gebruiker (B1)

De leerlingen leren:

A2:

- zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met bijv. persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk.
- communiceren over simpele en alledaagse taken en vertrouwde en alledaagse kwesties.
- in eenvoudige bewoordingen iets zeggen over aspecten van de eigen achtergrond en beschrijven wat hij of zij nu nodig heeft.

B1:

- de belangrijkste punten begrijpen uit gewone teksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd.
- zich redden in gewone situaties die kunnen optreden tijdens het reizen in gebieden waar de betreffende taal wordt gesproken.
- een eenvoudige, samenhangende tekst maken over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.
- een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan beknopt redenen geven voor meningen en plannen.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

In de 8^e-klas wordt er voortgebouwd op de thema's die zijn behandeld in de 7^e-klas. Er wordt meer aandacht besteed aan nieuwsberichten over gebeurtenissen in de wereld om de beleefswereld van de leerlingen te vergroten.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De uitleg van grammatica gebeurt in eerste instantie klassikaal. De verwerking is zelfstandig of in tweetallen. Woorden leren gebeurt vooral thuis en wordt in de klas op speelse wijze herhaald.

Spreeken wordt geoefend door middel van rollenspellen en het houden van een spreekbeurt.

Luisteren komt herhaaldelijk aan bod in de luisteroefeningen. Daarnaast wordt er tijdens de les door

zowel de docent als leerlingen zo veel mogelijk Engels gesproken om de spreek- en luistervaardigheid van de leerlingen te bevorderen. De doeltaal is zoveel mogelijk de spreektaal.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen die na enige tijd laten zien meer uitdaging nodig te hebben, krijgen de mogelijkheid om uit een methode op hoger niveau te werken.

Havo/vwo-klassen: De leerlingen werken uit een vwo-werk- en tekstboek. Naast de les Cambridge English, die deze leerlingen één keer in de week volgen, werken zij ook in één van de drie reguliere lessen uit het werkboek Cambridge English..

Vmbo-t/havo- klassen: De leerlingen werken uit een havo/vwo-werk- en tekstboek.

Daarnaast kunnen deze leerlingen de mogelijkheid krijgen individueel een boek te lezen en hierover een werkstukje te maken.

AFSLUITING:

Proefwerk idioom en grammatica na iedere Unit.

Lees- en luistertoets na Unit 2 en Unit 4.

Spreekbeurt vanaf het begin van het tweede trimester.

VAK: Engels

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 9^e-klas wordt in de vmbo-t-/havo-lessen voortgebouwd op de basiskennis die de leerlingen hebben opgedaan in de 8^e- klas. Ten behoeve van de opbouw van het idioom worden elke week nieuwe woorden geleerd.

In de grammatica worden in ieder geval behandeld:

- Present Simple / Past Simple
- Present Continuous
- Present Perfect
- Going to, will shall
- Hulpwerkwoorden
- Woordvolgorde plaats/tijd
- Passieve vorm.
- Past Continuous
- Vergelijkingen

Het hele jaar door werken we aan de vier vaardigheden.

De leerlingen lezen in de 9^e-klas minimaal twee boeken, waarvan een A Christmas Carol is. Dit wordt klassikaal behandeld.

Leerlingen houden een individuele presentatie over een onderwerp naar keuze. Deze mag ook in de vorm van een eerder opgenomen opname/filmpje zijn.

In de 9^e-klas gaan we door met het reciteren van gedichten.

De jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Engelstalige landen.

DOELEN:

VAKGERICHT: Uit HET Europees Referentie Kader, Basisgebruiker (A2), Onafhankelijke gebruiker (B1)

De leerlingen leren:

A2:

- zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met bijv. persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk.
- communiceren over simpele en alledaagse taken en vertrouwde en alledaagse kwesties.
- in eenvoudige bewoordingen iets zeggen over aspecten van de eigen achtergrond en beschrijven wat hij of zij nu nodig heeft.

B1:

- kan de belangrijkste punten begrijpen uit gewone teksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd.
- zich redden in gewone situaties die kunnen optreden tijdens het reizen in gebieden waar de betreffende taal wordt gesproken.
- een eenvoudige, samenhangende tekst maken over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.
- een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan beknopt redenen geven voor meningen en plannen.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen maken in de 9^e-klas veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Het verwerven van een helder beeld van de tijden in de Engelse taal met de strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9^e-klasser. De gedichten dienen als uitspraak oefening en zijn een opmaat voor de latere behandeling van de Engelse literatuur. Bovendien wordt bewust gekozen voor humoristische gedichten, omdat humor iets is waar juist de 9^e klassers bijzonder van kunnen genieten. De boeken worden nog gezamenlijk behandeld, waarbij het genieten van het verhaal centraal staat. Een van de behandelde boeken is A Christmas Carol. Tevens maken de leerlingen als oefening zelfstandig een boekverslag. Het gebruik van audio of video materiaal is een bron van goede uitspraak en een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen in de 9^e klas zijn al redelijk in staat om zelfstandig te werken. Als leerkracht zijn we er meer om ze te assisteren. We wisselen vaak van werkvorm. De uitleg van grammatica gebeurt in eerste instantie klassikaal. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen.

Spreken wordt geoefend door middel van rollenspellen, opdrachten in tweetallen en het houden van een presentatie.

Luisteren komt herhaaldelijk aan bod in de luisteroefeningen. Daarnaast wordt er tijdens de les door zowel de docent als leerlingen zo veel mogelijk Engels gesproken om de spreek- en luistervaardigheid van de leerlingen te bevorderen.

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na iedere unit
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst
- Twee boekverslagen.

VAK: Engels

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau: havo/vwo

In de 9^e-klas komen in de havo-vwo-lessen de vaardigheden aan bod gebaseerd op het Europees referentiekader.

- Luistervaardigheid: B1 via CNN student news/Malmberg Blogspot/Youtube:
- Leesvaardigheid:A2-B1 via 2 boekjes/ de methode/artikelen via LearnEnglishTeens British Council.
- Spreekvaardigheid: A2-B1 via de methode, rollenspellen/nieuwsprogramma/nieuwsberichten vertellen in eigen woorden dmv filmpje/programma maken, waarin minimaal twee minuten wordt gesproken per persoon.
- Gespreksvaardigheid: A2-B1 via rollenspellen .
- Schrijfvaardigheid:A2
- Grammatica en woordenschat.
- De leerlingen maken kennis met de literatuur dmv het lezen van twee boekjes. Een ervan is A Christmas Carol, tweede boekje naar keuze. Ook komen zij in contact met verschillende boekfragmenten. Bv van Roald Dahl Lamb to the Slaughter/ The Big Sleep/Animal Farm
- De leerlingen reciteren iedere les klassikaal een gedicht.

Doelen:

De leerlingen leren:

Luistervaardigheid:

- aankondigingen, instructies, TV, video/geluidsopnames begrijpen alsmede gesprekken tussen moedertaalsprekers naar een live publiek en uit deze fragmenten de hoofdzaken van de bijzaken onderscheiden.

Leesvaardigheid:

- informatie opdoen uit informatieve teksten uit kranten /tijdschriften of internet en correspondentie van persoonlijke brieven/e-mails.

Spreekvaardigheid:

- in eenvoudige korte zinnen vertellen over ervaringen, gebeurtenissen, activiteiten.
- op een eenvoudige manier vertellen hoe iets gedaan moet worden.
- voor een groep in korte eenvoudige zinnen iets aankondigen of meedelen.
- een kort, eenvoudig, vooraf ingeoeft praatje houden voor een groep.

Gespreksvaardigheid:

- op eenvoudige wijze voorkeur en mening uitdrukken over vertrouwde alledaagse onderwerpen.
- meedoen aan eenvoudige gesprekken over alledaagse onderwerpen.
- persoonlijke standpunten, commentaar en meningen geven over onderwerpen binnen de eigen belevingssfeer.

-Informatie uitwisselen en zaken regelen

Schrijfvaardigheid:

- vrij schrijven en brieven schrijven.
- lezen van twee boekjes om het leesplezier te vergroten.
- verschillende fragmenten van boeken worden klassikaal gelezen en er worden opdrachten over gemaakt. De leerling maakt al doende kennis met verschillende schrijvers en schrijfstijlen. Dit bevordert het eigen creatieve taalgebruik.
- gedichten worden gereciteerd om gevoel voor de taal te ontwikkelen, leerlingen de kracht van woorden te laten ervaren, om de taal te laten resoneren.

Omgaan met verschillen:

In de 9^e klas hebben leerlingen de mogelijkheid om Cambridge Engels te volgen.

De eigenheid wordt zichtbaar bij het maken van een filmpje en de boekverslagen. Als leerlingen laten zien dat zij extra uitdaging willen, dan kunnen zij verdiepingsopdrachten krijgen.

Afsluiting:

Na iedere unit wordt een proefwerk gegeven en de woordenschat wordt met SO's getoetst. Er is een leestoets na drie units en een luistertoets na drie units. De spreekvaardigheid wordt getoetst met een filmpje waarin de leerlingen een nieuwsprogramma moeten presenteren of een kookprogramma of een vlog moeten maken. Schrijfvaardigheid wordt getoetst middels de boekverslagen.

VAK: Engels

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: VMBO-T

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t lessen in het 10^e leerjaar werken de leerlingen toe naar het eindexamen en bereiden zich voor op schoolexamens. De lessen zijn derhalve examen-gestuurd. Belangrijk is dat de leerlingen hun kennis van het Engels op het gebied van grammatica en woordenschat vergroten. Die kennis vormt de basis voor de vaardigheidstoetsen die dit jaar worden afgenomen. Daarnaast vergroten de leerlingen hun kennis van land en cultuur.

I In de grammatica worden in ieder geval behandeld:

- Werkwoordtijden, met name: de present tense, simple past, present perfect, present continuous, past continuous en future tense
- Woordvolgorde; de plaats van bijvoeglijke naamwoorden en bijwoorden in de zin
- Het vormen van bijvoeglijke naamwoorden en bijwoorden
- De vergelijkende en overtreffende trap
- De lijdende vorm

Dit jaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE1: Werkstuk Land en Samenleving
- SE2: Spreekvaardigheid 1; een mondelinge presentatie van het werkstuk
- SE3: Schrijfvaardigheid; het schrijven van een formele brief of e-mail
- SE4: Minimaal twee grammaticatoetsen en zes schriftelijke overhoringen van woordjes
- SE5: Kijk- en luistervaardigheid CITO
- SE6: Spreekvaardigheid 2; individueel mondeling met docent. De leerlingen kunnen hun eigen naam en adres spellen, een persoon beschrijven, uitdrukkingen vertalen en vertellen over een persoonlijk onderwerp.

DOELEN:

VAKGERICHT: Uit het Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen: niveaus A2 / B1:

De leerlingen leren:

- in gesprekken informatie uitwisselen over vertrouwde onderwerpen.
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over onderwerpen binnen de eigen belevingssfeer.
- de hoofdpunten volgen van gesprekken over een voor hem/haar interessant onderwerp.
- belangrijke details begrijpen in eenvoudige, langzaam en duidelijk gesproken radio- en tv-documentaires.
- belangrijke feitelijke informatie begrijpen in korte verslagen en artikelen.
- formulieren waarin wat meer informatie gevraagd wordt, gedetailleerd invullen.
- eenvoudige brieven of e-mails schrijven, zowel van persoonlijke als zakelijke aard.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen krijgen gevoel voor de tradities, gebruiken en taal van het Engelstalig gebied. Ze worden meegenomen in actuele ontwikkelingen waarover ze zich een mening over kunnen vormen en leren die uit te spreken in goed verstaanbaar Engels. Ze raken vertrouwd met de taal en durven zich in het openbaar in het Engels uit te drukken.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De leerlingen gebruiken een methode en de lessen worden doorgaans klassikaal gegeven. Echter, op gezette tijden wordt van de methode afgeweken en worden andere werkvormen ingezet, gericht op het vergroten van de taalvaardigheid van de leerlingen. Het zijn immers de vaardigheidsonderdelen die uiteindelijk worden getoetst. Van belang is dat de leerlingen dit jaar veel structuur wordt geboden. De methode helpt daarbij.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen met havo-potentie krijgen soms, op vrijwillige basis, extra, verdiepende opdrachten. Zij worden op die manier gestimuleerd meer uit zichzelf te halen dan de leerlingen die niet de ambitie hebben door te stromen naar havo. Ook krijgen leerlingen de keuze om in de les aan het verschillende onderdelen van het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) te werken, bijvoorbeeld met samen dialogen oefenen of onderzoek doen voor hun werkstuk.

AFSLUITING:

- Proefwerk grammatica, woordjes en uitdrukkingen na iedere unit
- Schriftelijke overhoringen
- Alle Schoolexamens (SE's) zijn afgerond

VAK: Engels

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: HAVO

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de havo-lessen vanaf het 10e leerjaar gaan de leerlingen het examentraject in. In dit jaar wordt de basis gelegd voor de vaardigheidseisen waaraan de leerlingen aan het eind van hun havo-schoolcarrière moeten voldoen. Dat houdt in dat stevig wordt ingezet op de beheersing van de grammatica, de opbouw van een ruime woordenschat en het onderhouden van de luistervaardigheid, leesvaardigheid, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Ook wordt continu aandacht besteed aan leesstrategieën. Die zijn van groot belang bij het maken van het eindexamen. Er wordt gebruik gemaakt van een methode, maar die wordt regelmatig losgelaten. De leerlingen wordt dan gevraagd opdrachten te maken die hen uitdagen en die passen bij hun belevingswereld en ontwikkeling.

In de grammatica worden in ieder geval behandeld:

- The tenses, alle onderdelen van past, present en future tense
- Wordorder
- Adjectives and adverbs
- Comparisons
- Passive
- Gerund
- Genetive/possessive
- Relative pronouns/interrogative pronouns
- Direct and indirect speech
- Making negative and interrogative sentences
- Some and any
- Irregular verbs
- Used to

- Modal verbs
- Conditionals/if or when-sentences
- Linking words
- Prepositions
- The articles a/an/the
- Singular/plural
- Either, neither, nor, both, none, each

Literatuur wordt gegeven in de periode 'Romantic Poets'. Die periode wordt afgesloten met een SE-toets. Zie voor een meer inhoudelijke bespreking van het onderdeel literatuur onder 'ontwikkelingsgericht'.

Dit jaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE1: Literatuur 1/Romantic Poets
- SE2: Kennistoetsen
- SE3: Vaardigheidstoetsen

DOELEN:

VAKGERICHT: Naar het ERP (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen), niveaus B1 / B2:

De leerlingen leren:

- in gesprekken informatie uitwisselen over vertrouwde onderwerpen.
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over actuele onderwerpen.
- meer gedetailleerde informatie achterhalen.
- in langere teksten informatie zoeken over thema's binnen het eigen interessegebied
- hoofdthema's en belangrijke argumenten begrijpen in eenvoudige teksten in tijdschriften, kranten of op internet.
- belangrijke feitelijke informatie begrijpen in korte verslagen en artikelen.
- concrete aanwijzingen en opdrachten begrijpen.
- een eenvoudig sollicitatiegesprek voeren.
- eenvoudige, adequate brieven schrijven aan instanties en zakelijk contacten.
- een verhaaltje/gedicht schrijven.
- literaire en non-fictie teksten lezen met een redelijke mate van begrip voor het geheel en voor details.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Bij de leerlingen ontluikt een gevoel voor de schoonheid van de wereld om hen heen. Ze beginnen het vermogen te ontwikkelen abstracties te begrijpen en kunnen daar op een creatieve manier mee aan de slag. Ze zijn nieuwsgierig naar wat niet direct zichtbaar is. De periode Romantic Poets voorziet in het voeden van die nieuwsgierigheid en dwingt de leerlingen hun verbeeldingskracht aan te spreken. Die verwerken ze onder andere in het periodeschrift. Bovendien biedt het leerlingen verdieping in de maatschappelijke thema's die in deze periode aan de orde komen.

Ook gaan de leerlingen zich een eigen mening vormen over de wereld om hen heen. Ze nemen standpunten in over actuele zaken en zijn in staat die standpunten te verwoorden. Daarom wordt de methode regelmatig losgelaten en maken de leerlingen opdrachten die aansluiten bij hun interessewereld. Zij schrijven bijvoorbeeld essays, houden presentaties, voeren discussies/debatten en kijken naar nieuwsuitzendingen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen. De leerlingen lezen tenminste één door henzelf gekozen boek en schrijven daar een essay over. Dit telt mee voor schrijfvaardigheid.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Sommige leerlingen sluiten aan bij het Cambridge-programma, een soort plus-klas voor Engels. Zij volgen naast de reguliere vaklessen een extra uur Engels waarin ze worden voorbereid op het Cambridge Advanced Exam (ERK-niveau C1).

Bij het maken van vaardigheidsoopdrachten/-toetsen krijgen de leerlingen indien mogelijk en wenselijk een keuzemenu voorgeschoteld. Ze kunnen dan bijvoorbeeld kiezen uit verschillende schrijf- of

leesopdrachten. Hierdoor hebben de leerlingen de mogelijkheid een onderwerp te kiezen dat past bij hun individuele belevingswereld.

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na iedere unit
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

VAK: Engels

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: VWO

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vwo-lessen vanaf het 10e leerjaar werken de leerlingen al langzaam toe naar het niveau waaraan ze aan het eind van hun vwo-schoolcarrière moeten voldoen. Er wordt een stevige basis gelegd voor de beheersing van de grammatica, opbouw van een ruime woordenschat en het onderhouden van de luistervaardigheid, leesvaardigheid, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Ook wordt continu aandacht besteed aan leesstrategieën. Die zijn van groot belang bij het maken van het eindexamen. Er wordt gebruik gemaakt van een methode maar die wordt regelmatig losgelaten. De leerlingen worden dan gevraagd opdrachten te maken die hen uitdagen en die passen bij hun belevingswereld en ontwikkeling.

In de grammatica worden in ieder geval behandeld:

- The tenses, alle onderdelen van past, present en future tense
- Wordorder
- Adjectives and adverbs
- Comparisons
- Passive
- Gerund
- Genitive/possessive
- Relative pronouns/interrogative pronouns
- Direct and indirect speech
- Making negative and interrogative sentences
- Some and any
- Irregular verbs
- Used to
- Modal verbs
- Conditionals/if or when-sentences
- Linking words
- Prepositions
- The articles a/an/the
- Singular/plural
- Either, neither, nor, both, none, each

Literatuur wordt gegeven in de periode 'Romantic Poets'. Die periode wordt afgesloten met een SE-toets (SE1, die al meetelt voor het schoolexamencijfer). Zie voor een meer inhoudelijke bespreking van het onderdeel literatuur onder 'ontwikkelingsgericht'.

DOELEN:

VAKGERICHT: Naar het ERP (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen), niveaus B1 / B2

De leerlingen leren:

- in gesprekken informatie uitwisselen over vertrouwde onderwerpen.
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over actuele onderwerpen.
- meer gedetailleerde informatie achterhalen.
- in langere teksten informatie zoeken over thema's binnen het eigen interessegebied
- hoofdthema's en belangrijke argumenten begrijpen in eenvoudige teksten in tijdschriften, kranten of op internet.
- belangrijke feitelijke informatie begrijpen in korte verslagen en artikelen.
- concrete aanwijzingen en opdrachten begrijpen.
- een eenvoudig sollicitatiegesprek voeren.
- eenvoudige, adequate brieven schrijven aan instanties en zakelijk contacten.
- een verhaaltje/gedicht schrijven.
- literaire en non-fictie teksten lezen met een redelijke mate van begrip voor het geheel en voor details.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Bij de leerlingen ontluikt een gevoel voor de schoonheid van de wereld om hen heen. Ze beginnen het vermogen te ontwikkelen abstracties te begrijpen en kunnen daar op een creatieve manier mee aan de slag. Ze zijn nieuwsgierig naar wat niet direct zichtbaar is. De periode Romantic Poets voorziet in het voeden van die nieuwsgierigheid en dwingt de leerlingen hun verbeeldingskracht aan te spreken. Die verwerken ze onder andere in het periodeschrift. Bovendien biedt het leerlingen verdieping in de maatschappelijke thema's die in deze periode aan de orde komen.

Ook gaan de leerlingen zich een eigen mening vormen over de wereld om hen heen. Ze nemen standpunten in over actuele zaken en zijn in staat die standpunten te verwoorden. Daarom wordt de methode regelmatig losgelaten en maken de leerlingen opdrachten die aansluiten bij hun interessewereld. Zij schrijven bijvoorbeeld essays, houden presentaties, voeren discussies/debatten en kijken naar nieuwsuitzendingen.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen. De leerlingen lezen tenminste één door henzelf gekozen boek en schrijven daar een essay over. Dit telt mee voor schrijfvaardigheid.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Sommige leerlingen sluiten aan bij het Cambridge-programma, een soort plus-klas voor Engels. Zij volgen naast de reguliere vaklessen een extra uur Engels waarin ze worden voorbereid op het Cambridge Advanced Exam (ERK-niveau C1).

Bij het maken van vaardigheidsoopdrachten/-toetsen krijgen de leerlingen indien mogelijk en wenselijk een keuzemenu voorgeschoteld. Ze kunnen dan bijvoorbeeld kiezen uit verschillende schrijf- of leesopdrachten. Hierdoor hebben de leerlingen de mogelijkheid een onderwerp te kiezen dat past bij hun individuele belevingswereld.

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na iedere unit
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst

VAK: Engels

Leerjaar: 11/12

Vakles

Niveau: HAVO

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de havo-5-lessen in het 11^e leerjaar bereiden de leerlingen zich voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt voortgeborduurd op de basis die vorig jaar is gelegd voor alle vaardigheidsonderdelen. De grammatica wordt in vogelvlucht herhaald, woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt. Er wordt nu nog meer dan vorig jaar aandacht besteed aan leesstrategieën. Een goede beheersing daarvan is noodzakelijk als voorbereiding op het eindexamen. Na de kerstvakantie wordt al begonnen met examentraining. Die is geënt op de methode van de examentrainingen die in Leiden worden gegeven. De docenten Engels hebben daar zelf een training voor gevolgd. In de examentrainingperiode maken de leerlingen een heel examen. Nabespreking daarvan vindt plaats tijdens inloopspreekuren. De methode uit het boek wordt nog steeds gebruikt.

In de grammatica worden in ieder geval behandeld:

- The tenses, alle onderdelen van past, present en future tense
- Wordorder
- Adjectives and adverbs
- Comparisons
- Passive
- Gerund
- Genitive/possessive
- Relative pronouns/interrogative pronouns
- Direct and indirect speech
- Making negative and interrogative sentences
- Some and any
- Irregular verbs
- Used to
- Modal verbs
- Conditionals/if or when-sentences
- Linking words
- Prepositions
- The articles a/an/the
- Singular/plural
- Either, neither, nor, both, none, each

Dit jaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE4: Literatuur 2/Shakespeareproject
- SE5: Schrijfvaardigheid
- SE6: Kijk- en luistervaardigheid
- SE7: Spreekvaardigheid

DOELEN:

VAKGERICHT: Naar het ERP (Referentie Kader voor moderne vreemde talen) niveaus B1 / B2

De leerlingen leren:

- de essentie begrijpen van moeilijkere TV-programma's en documentaires
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over actuele onderwerpen.
- meer gedetailleerde informatie achterhalen.
- in langere teksten over thema's binnen het eigen interessegebied informatie zoeken.
- bij allerlei soorten berichten, artikelen of verslagen snel bepalen of het de moeite waard is om deze nader te bestuderen.
- teksten schrijven waarin argumenten worden uitgewerkt en onderbouwd.
- adequate brieven schrijven aan instanties en zakelijk contacten.
- duidelijke, gedetailleerde teksten schrijven over thema's gerelateerd aan het eigen interessegebied.
- teksten begrijpen over actuele onderwerpen waarin de schrijver een bepaald standpunt inneemt.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Bij de leerlingen ontluikt een gevoel voor de schoonheid van de wereld om hen heen en de maatschappij waarin ze leven. Ze beginnen het vermogen te ontwikkelen abstracties te begrijpen en

kunnen daar op een creatieve manier mee aan de slag. Ze zijn nieuwsgierig naar wat niet direct zichtbaar is. Hen wordt daarom regelmatig de mogelijkheid geboden zich te verdiepen in maatschappelijke thema's die hen aanspreken. Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending of documentaire. Leerlingen worden zich bewust van de positie van het Engels in de wereld en kunnen zich daartoe verhouden. De voertaal is Engels.

Het Shakespeareproject sluit aan bij deze ontwikkeling van de leerling. Gekozen wordt een toneelstuk waarin een of meerdere thema's spelen die in de huidige tijd relevant zijn. Op die manier gaat de literatuur voor hen leven en begrijpen ze de relevantie ervan. De leerlingen werken aan opdrachten aan de hand van een reader. Deze wordt ingeleverd en is een handelingsdeel.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt individueel, in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig aan hun eigen verbeterpunten. Zij krijgen daarbij een keuzemenu voorgeschoteld. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

Leerlingen die vorig jaar begonnen zijn met de verdiepingslessen ter voorbereiding op het Cambridge Advanced Certificate ronden dit jaar af met het CAE examen.

AFSLUITING:

- Verwerking van grammatica, woordjes en uitdrukkingen in diagnostische (schrijf)toets
- Schriftelijke overhoringen woordjes
- Schoolexamens

VAK: Engels

Leerjaar: 11

Vakles

Niveau: WVO

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de wvo-5-lessen in het 11e leerjaar gaan de leerlingen het examentraject in. In dit jaar wordt de basis gelegd voor de vaardigheidseisen waaraan de leerlingen aan het eind van hun wvo-schoolcarrière moeten voldoen. Dat houdt in dat stevig wordt ingezet op beheersing van de grammatica, opbouw van een ruime woordenschat en het onderhouden van de luistervaardigheid, leesvaardigheid, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Ook wordt continu aandacht besteed aan leesstrategieën. Die zijn van groot belang bij het maken van het eindexamen. Er wordt gebruik gemaakt van een methode maar die wordt regelmatig losgelaten. De leerlingen worden dan gevraagd opdrachten te maken die hen uitdagen en die passen bij hun belevingswereld en ontwikkeling.

Wat grammatica betreft, worden in ieder geval behandeld:

- The tenses, alle onderdelen van past, present en future tense
- Wordorder
- Adjectives and adverbs
- Comparisons
- Passive
- Gerund
- Genetive/possessive
- Relative pronouns/interrogative pronouns
- Direct and indirect speech
- Making negative and interrogative sentences
- Some and any

- Irregular verbs
- Used to
- Modal verbs
- Conditionals/if or when-sentences
- Linking words
- Prepositions
- The articles a/an/the
- Singular/plural
- Either, neither, nor, both, none, each

Dit jaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE2: Literatuur 2/Periode Shakespeare and his Age
- SE3: Schrijfvaardigheid 1
- SE4: Kijk- en luistervaardigheid 1
- SE5: Spreekvaardigheid 1

DOELEN:

VAKGERICHT: Naar het ERP (Referentie Kader voor moderne vreemde talen niveaus) B1 / B2

De leerlingen leren:

- de essentie begrijpen van moeilijkere TV-programma's en documentaires
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over actuele onderwerpen.
- meer gedetailleerde informatie achterhalen.
- in langere teksten over thema's binnen het eigen interessegebied informatie zoeken.
- bij allerlei soorten berichten, artikelen of verslagen snel bepalen of het de moeite waard is om deze nader te bestuderen.
- teksten schrijven waarin argumenten worden uitgewerkt en onderbouwd.
- adequate brieven schrijven aan instanties en zakelijk contacten.
- duidelijke, gedetailleerde teksten schrijven over thema's gerelateerd aan het eigen interessegebied.
- teksten begrijpen over actuele onderwerpen waarin de schrijver een bepaald standpunt inneemt.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Bij de leerlingen ontluikt een gevoel voor de schoonheid van de wereld om hen heen en de maatschappij waarin ze leven. Ze beginnen het vermogen te ontwikkelen abstracties te begrijpen en kunnen daar op een creatieve manier mee aan de slag. Ze zijn nieuwsgierig naar wat niet direct zichtbaar is. Hen wordt daarom regelmatig de mogelijkheid geboden zich te verdiepen in de maatschappelijke thema's die hen aanspreken. Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele (politiek-maatschappelijke) onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending of documentaire. Leerlingen worden zich bewust van de positie van het Engels in de wereld en kunnen zich daartoe verhouden. De voertaal is Engels.

De periode Shakespeare and his Age draagt bij aan de cultuurhistorische vorming van de leerlingen. Niet alleen worden werken van Shakespeare behandeld, ook wordt de leerlingen de context geschetst van waaruit die werken zijn ontstaan, zoals de regeerperiodes van enkele belangrijke Engelse vorsten en de politieke kwesties die toen aan de orde waren. Shakespeare ontleende zijn thema's immers aan die regeerperiodes. Aan het eind van de periode wordt een bezoek gebracht aan een theater waar één van Shakespeares toneelstukken, vaak in een moderne bewerking, wordt opgevoerd.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt individueel, in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig aan hun eigen verbeterpunten. Zij krijgen daarbij een keuzemenu voorgeschoteld. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

Leerlingen die vorig jaar begonnen zijn met de verdiepingslessen ter voorbereiding op het Cambridge Advanced Certificate ronden dit jaar af met het CAE examen.

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na iedere unit
- Schriftelijke overhoringen woordjes
- Schoolexamens

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

In de periode Shakespeare and his Age wordt intensief samengewerkt met de Dramasectie. In de derde week van de periode gaan de leerlingen aan de slag met het verbeelden van delen uit werken van Shakespeare. De literatuur gaat op die manier voor hen leven.

VAK: Engels

Leerjaar: 12

Vakles

Niveau: WVO

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de wvo-5 lessen in het 12^e leerjaar bereiden de leerlingen zich voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt voort geborduurd op de basis die vorig jaar is gelegd voor alle vaardigheidsonderdelen. De grammatica wordt in vogelvlucht herhaald, woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan de onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt. Er wordt nu nog meer dan vorig jaar aandacht besteed aan leesstrategieën. Een goede beheersing daarvan is noodzakelijk als voorbereiding op het eindexamen. Na de kerstvakantie wordt begonnen met de examentraining. Die is geënt op de methode van de examentrainingen die in Leiden worden gegeven. De docenten Engels hebben daar zelf een training voor gevolgd. In de examentrainingsperiode maken de leerlingen een heel examen. Nabespreking daarvan vindt plaats tijdens inloopspreekuren.

De methode uit het boek wordt nog steeds gebruikt.

Wat grammatica betreft, wordt in ieder geval behandeld:

- The tenses, alle onderdelen van past, present en future tense
- Wordorder
- Adjectives and adverbs
- Comparisons
- Passive
- Gerund
- Genitive/possessive
- Relative pronouns/interrogative pronouns
- Direct and indirect speech
- Making negative and interrogative sentences
- Some and any
- Irregular verbs
- Used to
- Modal verbs
- Conditionals/if or when-sentences
- Linking words
- Prepositions
- The articles a/an/the
- Singular/plural
- Either, neither, nor, both, none, each

Dit jaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE6: Literatuur 3/Geschiedenis van de Engelse taal en literatuur
- SE7: Schrijfvaardigheid 2
- SE8: Kijk- en luistervaardigheid 2
- SE9: Spreekvaardigheid 2

DOELEN:

VAKGERICHT: Naar het ERP (Referentie Kader voor moderne vreemde talen) niveaus B2 / C1:

De leerlingen leren:

- de essentie begrijpen van moeilijkere TV-programma's en documentaires
- persoonlijke standpunten verwoorden, commentaar en meningen geven over actuele onderwerpen.
- meer gedetailleerde informatie achterhalen.
- in langere teksten over thema's binnen het eigen interessegebied informatie zoeken.
- bij allerlei soorten berichten, artikelen of verslagen snel bepalen of het de moeite waard is om deze nader te bestuderen.
- teksten schrijven waarin argumenten worden uitgewerkt en onderbouwd.
- adequate brieven schrijven aan instanties en zakelijk contacten.
- duidelijke, gedetailleerde teksten schrijven over thema's gerelateerd aan het eigen interessegebied.
- teksten begrijpen over actuele onderwerpen waarin de schrijver een bepaald standpunt inneemt.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen hebben zich een eigen mening gevormd over de wereld om hen heen. Ze nemen standpunten in over actuele zaken en zijn in staat die standpunten te verwoorden. Daarbij zijn ze maatschappelijk geëngageerd en tonen ze gevoel voor burgerschap. Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending of documentaire. De voertaal is Engels.

De literatuurlessen sluiten aan bij deze ontwikkeling van de leerling. Behandeld worden verschillende (maatschappelijke) stromingen in de literatuur, zoals de opkomst van maatschappijkritische werken en het ontstaan van het feminisme. De duiding van maatschappelijke ontwikkelingen aan de hand van literatuur staat centraal. Ook krijgen de leerlingen een overzicht van het ontstaan van het moderne Engels, vanuit bijvoorbeeld het Keltisch, de Noordse talen (Vikingen) en het Frans.

Voorts worden de leerlingen voor wat betreft spreekvaardigheid en schrijfvaardigheid voorbereid op een (wetenschappelijke) vervolgopleiding. Ze houden een presentatie van tenminste 15 minuten in het Engels. De standaard is dat ze daarin gebruik maken van complexe grammaticale constructies en verfijnd, binnen de context passend, woordgebruik.

Schrijfvaardigheid bestaat uit het schrijven van ófwel een argumentative essay ófwel een samenvatting (précis).

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt individueel, in tweetallen of kleine groepjes gewerkt, afhankelijk van de opdracht en de energie van de leerlingen.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig aan hun eigen verbeterpunten. Zij krijgen daarbij een keuzemenu voorgeschoteld. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

AFSLUITING:

- Verwerking van grammatica, woordjes en uitdrukkingen in diagnostische (schrijf)toets
- Schriftelijke overhoringen van woordjes
- Schoolexamens

VAK: Frans

Leerjaar: 7

Vakles

Niveau: vmbo-t/havo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 7e klas besteden we in de vmbo-t/havo-lessen veel tijd aan het leren van nieuwe woordjes en de grammatica. Het is belangrijk de basiskennis van de leerlingen gelijk te trekken. De volgende (grammaticale) onderdelen worden behandeld:

- voornaamwoorden, voorzetsels, lidwoorden, hoofd- en rangtelwoorden, meervouden en een aantal belangrijke werkwoorden. Deze werkwoorden leren de leerlingen in de tegenwoordige tijd, verleden tijd en de voltooid tegenwoordige tijd.
- vraagzinnen en ontkenningen.
- getallen, klok kijken, de dagen van de week, de maanden.
- Om de uitspraak te bevorderen wordt in elk hoofdstuk van de methode Grandes Lignes het onderdeel uitspraak en orthografie aangeboden.

Naast woordenschat en grammatica is kennis van land en volk een steeds een terugkerend onderwerp.

Actualiteiten en jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Franstalige landen. Deze worden aangeboden in de vorm van muziek, poëzie, fabels en social media.

DOELEN:

In de 7e klas beginnen de leerlingen de wereld te ontdekken. Ze zijn nog in het beginstadium. In de lessen behandelen we daarom thema's die nog dicht bij de voor hen bekende, kleine wereld liggen zoals:

- Les vacances (kennismaken en vakantie), le collège (school), les voisins (familie en wonen), jezelf/ander beschrijven (vrijtijdsbesteding: kleding, winkelen, hobby's, muziek en film).
- Het leren van een nieuwe taal is belangrijk om de leerlingen uit de veiligheid en gangbaarheid van de eigen taal te breken, dit sluit aan bij de steeds groter wordende wereld.
- De blik op de wereld en op het eigen leven wordt groter en genuanceerder door de lessen over kennis van land en volk.

VAKGERICHT:

In de 7e klas houden we een bepaalde volgorde aan per hoofdstuk uit de methode. De leerlingen werken eerst aan hun woordenschat. Tegelijkertijd werken ze langzaam aan de grammatica om goede zinnen te kunnen formuleren. De vaardigheden lezen, luisteren, schrijven en spreken worden geleidelijk geoefend per hoofdstuk. Herhaling is daarbij van groot belang. Door Franse teksten te lezen leren de leerlingen leesstrategieën toe te passen en de behandelde grammatica en vocabulaire te herkennen in de teksten. Door veel te luisteren naar gesproken en gezongen teksten raken de leerlingen vertrouwd met de klanken van de Franse taal. Door in het Frans te schrijven leren de leerlingen zich de zinsconstructie eigen te maken. Door in de lessen af en toe Frans te spreken leren de leerlingen taalbarrières te overwinnen. Het samen durven leren van een vreemde taal.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Als 12/13jarige gaat het kind grenzen verkennen en nieuwe mogelijkheden onderzoeken. De toenemende gerichtheid op de wereld kent nog een zekere onbevangenheid en verwondering. Er is een grote nieuwsgierigheid naar de wereld waarin het kind leeft. Bij de vaklessen Frans wordt er stilgestaan bij de Franse cultuur, samenleving, gastronomie en topografie. De Franse taal is voor de meeste leerlingen vrij onbekend en dus een vreemde nieuwe taal om te leren. Over het algemeen gaat de meerderheid van de populatie hier op school op vakantie naar het buitenland, waaronder ook Franstalige gebieden. De leerlingen vragen om de (vertrouwde) liefdevolle autoriteit van de leraar. Actualiteiten van de wereld worden ook in de lessen verweven. Hierbij denken wij aan begrip voor oorzaak en gevolg. Het gevoelsleven is hierbij open en naar buitengericht. De wil van de leerling is goed aan te spreken via enthousiasme. Het doel van de vaklessen is dan ook vooral gericht op het willen ontdekken en leren van een vreemde taal en het durven aangaan.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

In de 7e klas wordt alles vooral klassikaal uitgelegd. Dit gebeurt om de grammatica zo goed mogelijk duidelijk te maken. Het individueel verwerken van de stof is belangrijk, maar ook het samenwerken en van elkaar leren worden regelmatig ingezet.

De leerlingen werken regelmatig in tweetallen aan opdrachten uit het werkboek. Daarnaast werken leerlingen ook samen aan opdrachten buiten het boek.

AFSLUITING:

De leerlingen krijgen bijna iedere week een SO. Zij leren hiervoor de woordenlijsten achterin het desbetreffende hoofdstuk van het werkboek. Deze vocabulairelijsten zijn aangegeven met letters. Alle hoofdstukken worden afgesloten met een proefwerk. In het proefwerk wordt zowel de woordenschat, grammatica, lees- en schrijfvaardigheid getoetst. Per trimester wordt er één van de vaardigheden apart getoetst.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Met de periodes poëzie, Europese landen en Renaissance zijn er raakvlakken.

Vak: Frans

Leerjaar: 7

Vakles

Niveau havo/vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 7e klas besteden we in de havo-vwo-lessen veel tijd aan het leren van nieuwe woordjes en de grammatica. Het is belangrijk de basiskennis van de leerlingen gelijk te trekken. De volgende (grammaticale) onderdelen worden behandeld:

- voornaamwoorden, voorzetsels, lidwoorden, hoofd- en rangtelwoorden, meervouden en een aantal belangrijke werkwoorden. Deze werkwoorden leren de leerlingen in de tegenwoordige tijd, verleden tijd en de voltooid tegenwoordige tijd.
- vraagzinnen en ontkenningen.
- getallen, klok kijken, de dagen van de week, de maanden.
- Om de uitspraak te bevorderen wordt in elk hoofdstuk van de methode Grandes Lignes het onderdeel uitspraak en orthografie aangeboden.

Naast woordenschat en grammatica is kennis van land en volk een steeds een terugkerend onderwerp.

Actualiteiten en jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Franstalige landen. Deze worden aangeboden in de vorm van muziek, poëzie, fabels en social media.

DOELEN:

In de 7e klas beginnen de leerlingen de wereld te ontdekken. Ze zijn nog in het beginstadium. In de lessen behandelen we daarom thema's die nog dicht bij de voor hen bekende, kleine wereld liggen zoals:

- Les vacances (kennismaken en vakantie), le collège (school), les voisins (familie en wonen), jezelf/ander beschrijven (vrijtijdsbesteding: kleding, winkelen, hobby's, muziek en film).
- Het leren van een nieuwe taal is belangrijk om de leerlingen uit de veiligheid en gangbaarheid van de eigen taal te breken, dit sluit aan bij de steeds groter wordende wereld.
- De blik op de wereld en op het eigen leven wordt groter en genuanceerder door de lessen over kennis van land en volk.

VAKGERICHT:

In de 7e klas houden we een bepaalde volgorde aan per hoofdstuk uit de methode. De leerlingen werken eerst aan hun woordenschat. Tegelijkertijd werken ze langzaam aan de grammatica om goede zinnen te kunnen formuleren. De vaardigheden lezen, luisteren, schrijven en spreken worden geleidelijk geoefend per hoofdstuk. Herhaling is daarbij van groot belang. Door Franse teksten te lezen leren de leerlingen leesstrategieën toe te passen en de behandelde grammatica en vocabulaire te herkennen in de teksten. Door veel te luisteren naar gesproken en gezongen teksten raken de leerlingen vertrouwd met de klanken van de Franse taal. Door in het Frans te schrijven leren de leerlingen zich de zinsconstructie eigen te maken. Door in de lessen af en toe Frans te spreken leren de leerlingen taalbarrières te overwinnen. Het samen durven leren van een vreemde taal.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Als 12/13jarige gaat het kind grenzen verkennen en nieuwe mogelijkheden onderzoeken. De toenemende gerichtheid op de wereld kent nog een zekere onbevangenheid en verwondering. Er is een grote nieuwsgierigheid naar de wereld waarin het kind leeft. Bij de vaklessen Frans wordt er stilgestaan bij de Franse cultuur, samenleving, gastronomie en topografie. De Franse taal is voor de meeste leerlingen vrij onbekend en dus een vreemde nieuwe taal om te leren. Over het algemeen gaat de meerderheid van de populatie hier op school op vakantie naar het buitenland, waaronder ook Franstalige gebieden. De leerlingen vragen om de (vertrouwde) liefdevolle autoriteit van de leraar. Actualiteiten van de wereld worden ook in de lessen verweven. Hierbij denken wij aan begrip voor oorzaak en gevolg. Het gevoelsleven is hierbij open en naar buitengericht. De wil van de leerling is goed aan te spreken via enthousiasme. Het doel van de vaklessen is dan ook vooral gericht op het willen ontdekken en leren van een vreemde taal en het durven aangaan.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

In de 7e klas wordt alles vooral klassikaal uitgelegd. Dit gebeurt om de grammatica zo goed mogelijk duidelijk te maken. Het individueel verwerken van de stof is belangrijk, maar ook het samenwerken en van elkaar leren worden regelmatig ingezet.

De leerlingen werken regelmatig in tweetallen aan opdrachten uit het werkboek. Daarnaast werken leerlingen ook samen aan opdrachten buiten het boek.

AFSLUITING:

De leerlingen krijgen bijna iedere week een SO. Zij leren hiervoor de woordenlijsten achterin het desbetreffende hoofdstuk van het werkboek. Deze vocabulairelijsten zijn aangegeven met letters. Alle hoofdstukken worden afgesloten met een proefwerk. In het proefwerk wordt zowel de woordenschat, grammatica, lees- en schrijfvaardigheid getoetst. Per trimester wordt er één van de vaardigheden apart getoetst.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Met de periodes poëzie, Europese landen en Renaissance zijn er raakvlakken.

Vak: **Frans**

Leerjaar: **8**

Vakles

Niveau vmbo-t/havo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 8e klas besteden we in de vmbo-t/havo-lessen veel tijd aan het herhalen van het leren van nieuwe woordjes en de grammatica. Het is belangrijk de geleerde basiskennis van de leerlingen gelijk te trekken. De volgende (grammaticale) onderdelen komen aan bod:

- Regelmatige werkwoorden op –er in de présent
- Vorm van het bijvoeglijk naamwoord
- Vraagzinnen
- Ontkenning
- Bezittelijk en aanwijzend voornaamwoord
- Voltooid tegenwoordige tijd met avoir en être
- Voorzetsels bij plaatsen- en landsnamen
- Onvoltooid verleden tijd
- Delend lidwoord
- Werkwoorden partir en sortir
- Gebiedende wijs

Om de uitspraak te bevorderen wordt in elk hoofdstuk van de methode Grandes Lignes het onderdeel uitspraak en orthografie aangeboden.

Naast woordenschat en grammatica is kennis van land en volk een steeds een terugkerend onderwerp. Actualiteiten en jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden ook geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Franstalige landen. Deze worden aangeboden in de vorm van muziek, poëzie, fabels en social media.

DOELEN:

De verdieping van grammatica hoort bij de verbreding en ontwikkeling in de taal. Grammatica biedt structuur en handvatten. De vier vaardigheden worden telkens getraind en herhaald om zo inslijpen van de taal te bewerkstelligen. De spreekwoorden zijn een middel om klassikaal de uitspraak te oefenen en vormen een aankoppelpunt om typische Franse denkwijzen, historie of gewoontes te bespreken. Culturele kennis komt met creatieve opdrachten aan bod. Zo worden er bijvoorbeeld posters/flyers/ advertenties gemaakt over verschillende onderwerpen en gebieden van Frankrijk. Deze worden later ook gepresenteerd. De productieve vaardigheden staan hier centraal.

VAKGERICHT:

Een taal bestaat uit meerdere facetten, zinnen kunnen niet gevormd worden zonder kennis van de grammatica en opbouw van de woordenschat. De leerling is nu ver genoeg om individueel een kleine spreekbeurt te houden. Dit oefent de uitspraak, het voor de klas spreken, het zelfstandig voorbereiden en geeft de leerling de mogelijkheid om iets van zichzelf te laten zien. Door middel van creatieve opdrachten kunnen de leerlingen zichzelf laten zien en de kennis activeren.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Als 13/14 jarige gaan de kinderen op zoek naar zelfbewustzijn en willen ze meer zelfstandigheid. Hun waarnemen wordt steeds scherper en preciezer. Ze streven naar kennis en logica. Het abstracte denken is zich aan het vormen. Bij het abstract denken gaat het om voorstellingen die de leerlingen met de Franse taal kunnen maken. De onderwerpen die aan bod komen worden dan ook beeldend geïntroduceerd. De leerlingen beleven genoeg aan hun ontwaakte oordeelsvermogen en geven graag hun eigen mening. In de lessen wordt dan ook gewerkt met projecten, korte presentaties,

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Uitleg van grammatica gebeurt in eerste instantie klassikaal. De verwerking is zelfstandig of in tweetallen. Woorden leren gebeurt vooral thuis en wordt in de klas op speelse wijze herhaald. Spreken wordt geoefend met rollenspellen en het houden van presentaties. Luisteren komt herhaaldelijk aan bod in de luisteroefeningen. Leesopdrachten zijn ook per hoofdstuk verwerkt in de methode. Er is huiswerk voor de verwerking.

AFSLUITING:

Per hoofdstuk worden er meerdere schriftelijke overhoringen over de woorden en zinnen afgenomen. Na elk hoofdstuk is er een proefwerk met daarin de verschillende onderdelen: vocabulaire, zinnen, grammatica en het lezen.

Per trimester wordt er een vaardigheidstoets afgenomen. Om het niveau te bepalen voor de komende jaren wordt er vooral gekeken naar inzicht, bij bv. grammatica en ook in hoeverre er zelfstandig gewerkt kan worden. We toetsen de vaardigheden apart om het niveau beter te kunnen peilen. Zo krijgen we een concreter beeld.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Met de periodes Taalgeschiedenis en Stijl en Culturele Antropologie/ Topografie van de wereld zijn er raakvlakken.

Vak: Frans

Leerjaar: 8

Vakles

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 8e klas besteden we in de vmbo-t/havo-lessen veel tijd aan het herhalen van het leren van nieuwe woordjes en de grammatica. Het is belangrijk de geleerde basiskennis van de leerlingen gelijk te trekken. De volgende (grammaticale) onderdelen komen aan bod:

- Regelmatige werkwoorden op –er in de présent
- Vorm van het bijvoeglijk naamwoord
- Vraagzinnen
- Ontkenning
- Bezittelijk en aanwijzend voornaamwoord
- Voltooid tegenwoordige tijd met avoir en être
- Voorzetsels bij plaatsen- en landsnamen
- Onvoltooid verleden tijd
- Delend lidwoord
- Werkwoorden partir en sortir
- Gebiedende wijs

Om de uitspraak te bevorderen wordt in elk hoofdstuk van de methode Grandes Lignes het onderdeel uitspraak en orthografie aangeboden.

Naast woordenschat en grammatica is kennis van land en volk een steeds een terugkerend onderwerp. Actualiteiten en jaarfeesten, zoals Advent, Kerst, Pasen, worden ook geïntegreerd in de lessen en bieden mogelijkheden om in te gaan op de verschillende manieren waarop deze feesten gevierd worden in Franstalige landen. Deze worden aangeboden in de vorm van muziek, poëzie, fabels en social media.

DOELEN:

De verdieping van grammatica hoort bij de verbreding en ontwikkeling in de taal. Grammatica biedt structuur en handvatten. De vier vaardigheden worden telkens getraind en herhaald om zo inslijpen van de taal te bewerkstelligen. De spreekwoorden zijn een middel om klassikaal de uitspraak te oefenen en vormen een aankoppelpunt om typische Franse denkwijzen, historie of gewoontes te bespreken. Culturele kennis komt met creatieve opdrachten aan bod. Zo worden er bijvoorbeeld posters/flyers/ advertenties gemaakt over verschillende onderwerpen en gebieden van Frankrijk. Deze worden later ook gepresenteerd. De productieve vaardigheden staan hier centraal.

VAKGERICHT:

Een taal bestaat uit meerdere facetten, zinnen kunnen niet gevormd worden zonder kennis van de grammatica en opbouw van de woordenschat. De leerling is nu ver genoeg om individueel een kleine spreekbeurt te houden. Dit oefent de uitspraak, het voor de klas spreken, het zelfstandig voorbereiden en geeft de leerling de mogelijkheid om iets van zichzelf te laten zien. Door middel van creatieve opdrachten kunnen de leerlingen zichzelf laten zien en de kennis activeren.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

Als 13/14 jarige gaan de kinderen op zoek naar zelfbewustzijn en willen ze meer zelfstandigheid. Hun waarnemen wordt steeds scherper en preciezer. Ze streven naar kennis en logica. Het abstracte denken is zich aan het vormen. Bij het abstract denken gaat het om voorstellingen die de leerlingen met de Franse taal kunnen maken. De onderwerpen die aan bod komen worden dan ook beeldend geïntroduceerd. De leerlingen beleven genoeg aan hun ontwaakte oordeelsvermogen en geven graag hun eigen mening. In de lessen wordt dan ook gewerkt met projecten, korte presentaties,

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Uitleg van grammatica gebeurt in eerste instantie klassikaal. De verwerking is zelfstandig of in tweetallen. Woorden leren gebeurt vooral thuis en wordt in de klas op speelse wijze herhaald. Spreken wordt geoefend met rollenspellen en het houden van presentaties. Luisteren komt herhaaldelijk aan bod in de luisteroefeningen. Leesopdrachten zijn ook per hoofdstuk verwerkt in de methode. Er is huiswerk voor de verwerking.

AFSLUITING:

Per hoofdstuk worden er meerdere schriftelijke overhoringen over de woorden en zinnen afgenomen. Na elk hoofdstuk is er een proefwerk met daarin de verschillende onderdelen: vocabulaire, zinnen, grammatica en het lezen.

Per trimester wordt er een vaardigheidstoets afgenomen. Om het niveau te bepalen voor de komende jaren wordt er vooral gekeken naar inzicht, bij bv. grammatica en ook in hoeverre er zelfstandig gewerkt kan worden. We toetsen de vaardigheden apart om het niveau beter te kunnen peilen. Zo krijgen we een concreter beeld.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Met de periodes Taalgeschiedenis en Stijl en Culturele Antropologie/ Topografie van de wereld zijn er raakvlakken.

Vak: Frans

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 9^e klas besteden we in de vmbo-t-lessen aandacht aan de opbouw van het idioom, elke week worden woorden geleerd. Ook aan grammatica: het overzicht van de verschillende tijden en de toepassing daarvan vormt het belangrijkste grammaticaonderdeel. Bij de training van de vaardigheden komen verschillende thema's aan bod, zoals: jezelf voorstellen, geld, Fransen in de wereld, hobby's en vrije tijd, reizen en vervoer en afspraak maken en bestellen in een restaurant.

Nieuwe grammaticaonderdelen komen aan bod:

- Regelmatige werkwoorden op –er en –ir in verschillende tijden
- Het persoonlijk voornaamwoord als lijdend voorwerp
- De toekomstige tijd
- De gebiedende wijs
- De vergelijkingen
- Werkwoorden vouloir en pouvoir
- De conditionnel

DOELEN:

VAKGERICHT:

Aan de ene kant wordt de taal heel zakelijk benaderd, zoals bij het leren van de tijden met de daarbij horende strenge regels. Daarnaast wordt de taal ook aangeboden als iets om van te genieten, zoals gedichten en muziek. Plezier hebben in spelen met de taal en met de regels is van belang.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen maken in het 9^e leerjaar veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Ook verheldert hun beeld van de tijden in de Franse taal. De strenge toepassingsregels daarvan passen met hun strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9e klasser. Het gebruik van audio of videomateriaal is bevorderlijk voor een goede uitspraak en is tegelijkertijd een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen zijn in de 9e klas al redelijk in staat om zelfstandig te werken. Als leerkracht zijn we er meer om ze te assisteren. We wisselen vaak van werkvorm. Grammatica wordt altijd nog klassikaal uitgelegd. Andere opdrachten kunnen in paren of in groepjes gedaan worden.

AFSLUITING:

Meerdere SO's per hoofdstuk en tot slot een proefwerk (vocabulaire en grammatica).
Vaardigheidstoetsen in: lezen (tekstbegrip), schrijven (brief), luisteren (luisteroefening) en spreken (dialoog).

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

De periodes Verlichting en Revolutie.

Vak: Frans

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau havo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de 9^e klas besteden we in de havo-lessen aandacht aan de opbouw van idioom, elke week worden woorden geleerd. Ook aan grammatica: het overzicht van de verschillende tijden en de toepassing daarvan vormt het belangrijkste grammaticaonderdeel. Bij de training van de vaardigheden komen verschillende thema's aan bod, zoals: jezelf voorstellen, geld, Fransen in de wereld, hobby's en vrije tijd, reizen en vervoer en afspraak maken en bestellen in een restaurant.

Nieuwe grammaticaonderdelen komen aan bod:

- Regelmatige werkwoorden op –er en –ir in verschillende tijden
- Het persoonlijk voornaamwoord als lijdend voorwerp
- De toekomstige tijd
- De gebiedende wijs
- De vergelijkingen
- Werkwoorden vouloir en pouvoir
- De conditionnel

DOELEN:

De leerlingen maken in het 9^e leerjaar veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Ook verheldert hun beeld van de tijden in de Franse taal. De strenge toepassingsregels daarvan passen met hun strenge toepassingsregels past bij het de zwart/wit tendensen in het denken van de 9e klasser. Het gebruik van audio of video materiaal is bevorderlijk voor een goede uitspraak en is tegelijkertijd een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

VAKGERICHT:

Aan de ene kant wordt de taal heel zakelijk benaderd, zoals bij het leren van de tijden met de daarbij horende strenge regels. Daarnaast wordt de taal ook aangeboden als iets om van te genieten, zoals gedichten en muziek. Plezier hebben in spelen met de taal en met de regels is van belang.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen maken in het 9^e leerjaar veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Ook verheldert hun beeld van de tijden in de Franse taal. De strenge toepassingsregels daarvan passen met hun strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9e klasser. Het gebruik van audio of videomateriaal is bevorderlijk voor een goede uitspraak en is tegelijkertijd een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen zijn in de 9e klas al redelijk in staat om zelfstandig te werken. Als leerkracht zijn we er meer om ze te assisteren. We wisselen vaak van werkvorm. Grammatica wordt altijd nog klassikaal uitgelegd. Andere opdrachten kunnen in paren of in groepjes gedaan worden.

AFSLUITING:

Meerdere SO's per hoofdstuk en tot slot een proefwerk (vocabulaire en grammatica).
Vaardigheidstoetsen in: lezen (tekstbegrip), schrijven (brief), luisteren (luisteroefening) en spreken (dialoog).

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

De periodes Verlichting en Revolutie.

Meerdere SO's per hoofdstuk en tot slot een proefwerk (vocabulaire en grammatica).
Vaardigheidstoetsen in: lezen (tekstbegrip), schrijven (brief), luisteren (luisteroefening) en spreken (dialoog).

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

De periodes Verlichting en Revolutie.

Vak: Frans

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau : vwo

In de 9^e klas besteden we in de vwo-lessen aandacht aan de ontwikkeling van de verschillende vaardigheden: lezen, luisteren, schrijven en spreken. Hierbij komen verschillende thema's aan bod zoals: jezelf- en iemand voorstellen, geld, Fransen in de wereld, hobby's en vrije tijd, reizen en vervoer en afspraak maken.

Literatuur :

De leerlingen lezen een klassiek werk (bv. Aucassin et Nicolette) en tekstfragmenten uit de moderne literatuur. Minimaal vier gedichten per jaar.

Grammatica:

Het overzicht van de verschillende tijden en de toepassing daarvan vormt het belangrijkste grammatica onderdeel. Nieuwe grammaticaonderdelen komen aan bod:

- Wederkerende werkwoorden
- Het persoonlijk voornaamwoord als meewerkend voorwerp
- Bijwoorden
- Bijvoeglijk naamwoord
- Trappen van vergelijking
- Gebiedende wijs
- De meeste gebruikte onregelmatige werkwoorden
- Voornaamwoorden "en" en "y"
- Le conditionnel

DOELEN:

De leerlingen maken in het 9^e leerjaar veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Ook verheldert hun beeld van de tijden in de Franse taal. De strenge toepassingsregels daarvan passen met hun strenge toepassingsregels past bij het de zwart/wit tendensen in het denken van de 9e klasser. Het gebruik van audio of video materiaal is bevorderlijk voor een goede uitspraak en is tegelijkertijd een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

VAKGERICHT:

Aan de ene kant wordt de taal heel zakelijk benaderd, zoals bij het leren van de tijden met de daarbij horende strenge regels. Daarnaast wordt de taal ook aangeboden als iets om van te genieten, zoals gedichten en muziek. Plezier hebben in spelen met de taal en met de regels is van belang. De leerlingen leren :

- Korte en eenvoudige teksten lezen
- Zinnen en meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn
- Een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen een presentatie houden of een toneelstuk spelen in het Frans
- Communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen
- Korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Een zeer eenvoudige persoonlijke brief of e-mail schrijven.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen maken in het 9^e leerjaar veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Ook verheldert hun beeld van de tijden in de Franse taal. De strenge toepassingsregels daarvan passen met hun strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9e klasser. Het gebruik van audio of videomateriaal is bevorderlijk voor een goede uitspraak en is tegelijkertijd een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

De ontluikende persoonlijkheid vormt zich eigen meningen, probeert een eigen positie te bepalen in zijn wereld, eigen keuzes te maken en zoekt naar innerlijke zekerheid. Hij leeft in uitersten met pieken en dalen, neigt naar radicale oordelen en hij heeft een groot rechtvaardigheidsgevoel.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Klassikale uitleg, onderwijsleergesprek, zelfstandig leren/werken en samenwerken in de les. Grammatica wordt klassikaal uitgelegd, waarbij de nadruk wordt gelegd op zelf ontdekken van de grammaticale regel en structuur.

Andere opdrachten kunnen individueel of in groepjes worden gedaan.

Spelenderwijs en humor zijn sleutelwoorden in de 9^e klas.

De leerlingen werken voornamelijk in hun werkboeken. Ook wordt een portfolio gebruikt voor zelfevaluatie.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

- De leerlingen werken in groepsverband- en/of individueel bij het uitvoeren van bepaalde opdrachten.
- De snelle leerlingen worden uitgedaagd met extra opdrachten of ingezet om samenwerkend de minder snelle leerlingen te helpen.
- De minder snelle leerlingen krijgen van de leraar extra instructies en begeleiding in de les bij het uitvoeren of maken van de opdrachten.
- *Pre-teaching* kan ingezet worden. De minder snelle leerlingen hebben dan aan het begin van de les hetzelfde startniveau als snellere. Zij krijgen voorafgaand aan de les een extra taak om bepaalde voorkennis te activeren.
- *Formatief toetsen* kan ingezet worden om beter om te kunnen gaan met verschillen wat de evaluatie betreft.

AFSLUITING:

- SO's (vocabulaire en grammatica).
- Proefwerk na elke hoofdstuk
- Vaardigheidstoetsen : lezen (tekstbegrip), schrijven (brief), luisteren (luisteroefening) en spreken (dialog).
- Formatief toetsen kan ingezet worden

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Toneel (Franse stukjes opvoeren)
- Aardrijkskunde + economie (filmpjes maken, brochures maken) : Ca va être génial!

Vak: Frans

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau : vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN:

In het 10e leerjaar bereiden de leerlingen zich in de vmbo-t-lessen voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt veel aandacht besteed aan alle vaardigheidsonderdelen. Sommige grammaticale onderdelen worden herhaald, de woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt.

Er wordt gewerkt en geleerd volgens het ERK (Europees Referentie Kader moderne vreemde talen) aan de volgende vaardigheden :

- Kijk- en luistervaardigheid A2

- Leesvaardigheid A2
- Spreken en gesprek voeren A2+
- Schrijfvaardigheid A2+
- Grammatica
- Literatuur

VAKGERICHT:

Schrijfvaardigheid A2

- Formele brief/ Informele brief
- Vrij schrijven

Gesprek voeren en spreken A2+

- Een dialoog (informeel gesprek, formeel gesprek en discussie)
- Een monoloog (presentatie of een verhaal/een anekdote vertellen)

Kijk- en luistervaardigheid A2

- Interviews
- Documentaires

Leesvaardigheid A2

- Krantenartikelen
- Tijdschriften
- Romans

Literatuur

- Aucassin et Nicolette
-

Grammatica

- les verbes(ir)réguliers / de (on)regelmatige werkwoorden
- tijden en wijzen
- lidwoord
- de ontkenning
- le pronom personnel / persoonlijk voornaamwoord
- le passé simple
- l'imparfait
- de gebiedend wijs / l'impératif
- le conditionnel (zou/zouden)
- le pronoms relatif / betrekkelijk voornaamwoord

DOELEN:

VAKGERICHT:

Naar het ERK (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen.

De leerlingen leren:

- Kijk- en luistervaardigheid : de hoofdpunten begrijpen in duidelijk uitgesproken standaardtaal over vertrouwde zaken. Hetzelfde geldt voor de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang. Er moet betrekkelijk langzaam en duidelijk wordt gesproken.
- Leesvaardigheid : teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit frequente dagelijkse taal. Zij leren de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in een persoonlijke brief

begrijpen. Signalen herkennen en interpreteren, onbekende woorden bepalen of afleiden aan de hand van de context, mits het besproken onderwerp bekend is.

- Een gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken, korte sociale gesprekken aangaan, een spreekbeurt houden voor een publiek.
- Schrijfvaardigheid : eenvoudige persoonlijke brieven, e- mails schrijven, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven
- Grammatica : leren de taalregels herkennen en toepassen, zoals regelmatige en onregelmatige werkwoorden, tijden en wijzen, lidwoorden, telwoorden, bijvoeglijk naamwoord en bijwoord, trappen van vergelijking, verbindingswoorden, tegenwoordig deelwoord.

ONTWIKKELINGSGERICHT

De 10^e-klasser is op zoek naar de verbinding met zichzelf en de wereld. Er is interesse in de leefwereld van de leeftijdsgenoten en in de cultuur en maatschappij waarin wij leven.

Het innerlijke leven krijgt meer kracht en vorm. Er ontstaat een zekere objectiviteit ten opzichte van de omgeving, er ontwikkelt zich nuancering in het gevoels- en denken. Er ontstaan gevoelens van vriendschap en respect voor de ander en openheid voor idealen.

In de literatuur wordt gewerkt met tekstfragmenten, gedichten en toneelstukken. Daarnaast worden maatschappelijke en literaire kenmerken verkend, evenals het leven en werken van de schrijvers.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

- De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt.
- Leesstrategieën worden geoefend aan de hand van teksten uit de methode, kranten, tijdschriften.
- Luisterstrategieën worden aangeleerd en geoefend aan de hand van luisterfragmenten uit de methode, Franse radio- en tv-programma's.
- Gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Korte sociale gesprekken over eigen gegevens, familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en baan.
- Schrijfvaardigheid : e-mail, persoonlijke brief en brochures. Veel schrijfopdrachten worden klassikaal en thuis gemaakt en in de les nagekeken en besproken.
- Franse literatuur: De leerlingen lezen Aucassin et Nicolette.

Leerlingen werken met de tekst- en werkboeken en readers en gebruiken ook een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Differentiatie : de leerlingen werken, al naar gelang de opdrachten of leerstof, individueel of samen. Nadruk wordt gelegd op het samenwerkend leren in groepjes, zodat de leerkracht genoeg aandacht heeft voor de minder snelle leerlingen. Ook worden snellere leerlingen ingezet om te helpen klasgenoten die er moeite mee hebben. Zij kunnen er ook voor kiezen om te werken aan de verdiepingsopdrachten.

- We werken met taalportfolio Frans A2
- Formatief toetsen kan ingezet worden

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na elk hoofdstuk
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst in de toetsweek of in het lesuur
- Formatief toetsen

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Presentatie maken waarbij economie, aardrijkskunde en informatica een rol spelen.

Filmproject waarin maatschappijleer, toneel, kunst en informatica en audiovisuele vaardigheden van belang zijn.

VAK: Frans

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau : havo

INHOUD VAN DE LESSEN:

De leerlingen gaan vanaf het 10e leerjaar in de havo-lessen het examentraject in. In dit jaar wordt de basis gelegd voor de vaardigheidseisen waaraan de leerlingen aan het eind van hun havo-schoolcarrière moeten voldoen.

Er wordt gewerkt en geleerd volgens het ERK (Europees Referentiekader moderne vreemde talen) aan de volgende vaardigheden :

- Kijk- en luistervaardigheid B1
- Leesvaardigheid A2+/B1
- Spreken en gesprek voeren A2+
- Schrijfvaardigheid A2+
- Grammatica
- Literatuur

De onderwerpen zijn alledaags en vertrouwd, zoals :

- eigen gegevens, familie en vrienden
- woonomgeving/leefwereld
- school en opleiding
- vrije tijd , hobby's, sport
- banen en beroepen
- reizen en vakantie
- Nederland en Frankrijk
- actuele gebeurtenissen zoals het milieu, nieuwe technologie, massatoerisme, mode, waar de leerlingen hun meningen en redenen kunnen vragen en geven

LEERDOELEN:

VAKGERICHT:

Naar het ERK (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen)

De leerlingen leren:

- Kijk- en luistervaardigheid : de hoofdpunten begrijpen in duidelijk uitgesproken standaardtaal over vertrouwde zaken. Hetzelfde geldt voor de hoofdpunten van veel radio- of tv-

programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang. Er moet betrekkelijk langzaam en duidelijk wordt gesproken.

- Leesvaardigheid : teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit frequente dagelijkse taal. Zij leren de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in een persoonlijke brief begrijpen. Signalen herkennen en interpreteren, onbekende woorden bepalen of afleiden aan de hand van de context, mits het besproken onderwerp bekend is.
- Een gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken, korte sociale gesprekken aangaan, een spreekbeurt houden voor een publiek.
- Schrijfvaardigheid : eenvoudige persoonlijke brieven, e- mails schrijven, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven
- Grammatica : leren de taalregels herkennen en toepassen, zoals regelmatige en onregelmatige werkwoorden, tijden en wijzen, lidwoorden, telwoorden, bijvoeglijk naamwoord en bijwoord, trappen van vergelijking, verbindingswoorden, tegenwoordig deelwoord.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerling uit de 10e klas is op zoek naar de verbinding van zichzelf met de wereld. Er ontstaat interesse in de cultuur en maatschappij van de leeftijdsgenoten.

Het innerlijke leven krijgt meer kracht en vorm. Objectiviteit ten opzichte van de omgeving, meer nuancering van gevoelens en denkleven, ontwikkelen zich. Er ontstaan gevoelens van vriendschap en respect voor de ander en openheid voor idealen.

In de literatuur wordt er gewerkt met tekstfragmenten, gedichten en toneelstukken. Daarnaast worden maatschappelijke en literaire kenmerken verkend, evenals het leven en werken van de schrijvers.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

- De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt.
- Leesstrategieën worden geoefend aan de hand van teksten uit de methode, kranten, tijdschriften
- Luisterstrategieën worden aangeleerd en geoefend aan de hand van luisterfragmenten uit de methode, Franse radio- en tv-programma's
- Gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Korte sociale gesprekken over eigen gegevens, familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en baan.
- Schrijfvaardigheid : e-mail, persoonlijke brief en brochures. Veel schrijfoopdrachten worden klassikaal en thuis gemaakt en in de les nagekeken en besproken.
- Franse literatuurgeschiedenis : er wordt gewerkt met tekstfragmenten, gedichten en toneelstukken. Daarnaast worden maatschappelijke en literaire kenmerken verkend, evenals het leven en werken van de schrijvers.
De leerlingen lezen Monsieur et les fleurs du Coran, Les Misérables (français facile) en Le Petit Prince

De leerlingen werken met de tekst- en werkboeken en readers. Ook werken ze met een portfolio voor zelfevaluatie en zelfstandigheid. Ze gebruiken ook een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Differentiatie : de leerlingen werken afhankelijk van de opdrachten of stof individueel of samen.

Nadruk wordt gelegd op het samenwerkend leren in groepjes, zodat de leerkracht genoeg aandacht heeft voor de minder snelle leerlingen. Ook worden snellere leerlingen ingezet om klasgenoten te helpen die er moeite mee hebben. Zij kunnen er ook voor kiezen om te werken aan de verdiepingsopdrachten.

- We werken met taalportfolio Frans A2/B1
- Formatief toetsen kan ingezet worden

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na elk hoofdstuk
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst in de toetsweek of onder het lesuur
- Formatief toetsen

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Brochures maken, waarbij economie, aardrijkskunde en informatica een rol spelen
- Filmproject waarbij maatschappijleer, toneel, kunst en informatica en audiovisuele vaardigheden van belang zijn.

Vak: Frans

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau : vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

De leerlingen gaan vanaf het 10e leerjaar in de vwo-lessen het examentraject in. In dit jaar wordt de basis gelegd voor de vaardigheidseisen waaraan de leerlingen aan het eind van hun vwo-schoolcarrière moeten voldoen.

Er wordt gewerkt en geleerd volgens het ERK aan de volgende vaardigheden. In dit jaar wordt de basis gelegd voor de vaardigheidseisen waaraan de leerlingen aan het eind van hun vwo-schoolcarrière moeten voldoen.

Er wordt gewerkt en geleerd volgens het ERK aan de volgende vaardigheden :

- Kijk- en luistervaardigheid B1
- Leesvaardigheid A2+/B1
- Spreken en gesprek voeren A2+
- Schrijfvaardigheid A2+
- Grammatica
- Literatuur

Onderwerpen die aan de beurt komen zijn alledaags en vertrouwd zoals :

- eigen gegevens, familie en vrienden
- woonomgeving/leefwereld
- school en opleiding
- vrije tijd , hobby's, sport
- banen en beroepen
- reizen en vakantie
- actuele gebeurtenissen zoals het milieu, de nieuwe technologie, het massatoerisme, de mode, waar de leerlingen hun meningen en redenen kunnen vragen en geven

DOELEN:

Naar het ERK (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen)

De leerlingen leren:

- Kijk- en luistervaardigheid : de hoofdpunten begrijpen in duidelijk uitgesproken standaardtaal over vertrouwde zaken. Hetzelfde geldt voor de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang. Er moet betrekkelijk langzaam en duidelijk wordt gesproken.
- Leesvaardigheid : teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit frequente dagelijkse taal. Zij leren de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in een persoonlijke brief begrijpen. Signalen herkennen en interpreteren, onbekende woorden bepalen of afleiden aan de hand van de context, mits het besproken onderwerp bekend is.
- Een gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken, korte sociale gesprekken aangaan, een spreekbeurt houden voor een publiek.
- Schrijfvaardigheid : eenvoudige persoonlijke brieven, e-mails schrijven, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven
- Grammatica : leren de taalregels herkennen en toepassen, zoals regelmatige en onregelmatige werkwoorden, tijden en wijzen, lidwoorden, telwoorden, bijvoeglijk naamwoord en bijwoord, trappen van vergelijking, verbindingswoorden, tegenwoordig deelwoord.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerling uit de 10e klas is op zoek naar de verbinding van zichzelf met de wereld. Er ontstaat interesse in de cultuur en maatschappij van de leeftijdsgenoten.

Het innerlijke leven krijgt meer kracht en vorm. Objectiviteit ten opzichte van de omgeving, meer nuancering van gevoelens en denkleven, ontwikkelen zich. Er ontstaan gevoelens van vriendschap en respect voor de ander en openheid voor idealen.

In de literatuur wordt er gewerkt met tekstfragmenten, gedichten en toneelstukken. Daarnaast worden maatschappelijke en literaire kenmerken verkend, evenals het leven en werken van de schrijvers.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

- De grammatica wordt doorgaans klassikaal behandeld. De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten en mogen daarbij samenwerken. Vaak wordt in tweetallen of kleine groepjes gewerkt.
- Leesstrategieën worden geoefend aan de hand van teksten uit de methode, kranten, tijdschriften
- Luisterstrategieën worden aangeleerd en geoefend aan de hand van luisterfragmenten uit de methode, Franse radio- en tv-programma's
- Gesprek voeren en spreken : communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Korte sociale gesprekken over eigen gegevens, familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en baan.
- Schrijfvaardigheid : e-mail, persoonlijke brief en brochures. Veel schrijfopdrachten worden klassikaal en thuis gemaakt en in de les nagekeken en besproken.
- Franse literatuurgeschiedenis : er wordt gewerkt met tekstfragmenten, gedichten en toneelstukken. Daarnaast worden maatschappelijke en literaire kenmerken verkend, evenals het leven en werken van de schrijvers.
De leerlingen lezen Monsieur et les fleurs du Coran, Les Misérables (français facile) en Le Petit Prince

De leerlingen werken met de tekst- en werkboeken en readers. Ook werken ze met een portfolio voor zelfevaluatie en zelfstandigheid. Ze gebruiken ook een eigen schrift.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Differentiatie : de leerlingen werken afhankelijk van de opdrachten of stof individueel of samen.

Nadruk wordt gelegd op het samenwerkend leren in groepjes, zodat de leerkracht genoeg aandacht heeft voor de minder snelle leerlingen. Ook worden snellere leerlingen ingezet om klasgenoten te

helpen die er moeite mee hebben. Zij leren er ook voor kiezen om te werken aan de verdiepingsopdrachten.

- We werken met taalportfolio Frans A2/B1
- Formatief toetsen kan ingezet worden

AFSLUITING:

- Proefwerk over grammatica, woordjes en uitdrukkingen na elk hoofdstuk
- Schriftelijke overhoringen tussentijds
- Alle vaardigheden worden minimaal eenmaal getoetst in de toetsweek of onder het lesuur
- Formatief toetsen

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Brochures maken, waarbij economie, aardrijkskunde en informatica een rol spelen
- Filmproject waarbij maatschappijleer, toneel, kunst en informatica en audiovisuele vaardigheden van belang zijn.

VAK: Frans

Leerjaar: 11/12

Vakles

Niveau : havo

INHOUD VAN DE LESSEN:

De leerlingen bereiden zich in de 11^e klas in de havo-lessen voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt veel aandacht besteed aan alle vaardigheidsonderdelen. Sommige grammaticale onderdelen worden herhaald, de woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt.

Schrijfvaardigheid B1

- Formele brief/ Informele brief
- Vrij schrijven

Gesprek voeren en spreken B1+

- Een dialoog (informeel gesprek, formeel gesprek en discussie)
- Een monoloog (presentatie of een verhaal/een anekdote vertellen)

Kijk- en luistervaardigheid B2

- Interviews
- Documentaires
- Franse films

Leesvaardigheid B2

- Kranten artikelen
- Tijdschriften
- Romans

Literatuur

- Le classicisme
- Le siècle de la lumière
- Le romantisme

- L'existentialisme
- La francophonie littéraire
-

Grammatica

- le subjonctif
- les verbes irréguliers / de onregelmatige werkwoorden
- tijden en wijzen
- lidwoord
- de ontkenning
- le pronom personnel / persoonlijk voornaamwoord
- le passé simple
- de gebiedend wijs / l'impératif
- le conditionnel (zou/zouden)
- le pronoms relatif / betrekkelijk voornaamwoord
- le gérondif
- l'ordre des mots / woordvolgorde

De volgende onderwerpen/thema's worden in ieder geval behandeld:

- Studies en beroepen
- Toekomst
- Franse cultuur
- Francophonie
- les voyages, le logement, les différences culturelles, l'écologie, l'économie du partage, l'engagement
- Existentialisme

VAKGERICHT Naar het ERK (Europees Referentiekader moderne talen)

Leesvaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

Kijk- en luistervaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken over de intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

Gesprek voeren en spreken

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in sociale contacten
- informatie vragen en verstrekken;

- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven
- standpunten en argumenten verwoorden;
- informatie presenteren aan publiek

Schrijfvaardigheid

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten
- informatie vragen en verstrekken;
- informatie presenteren aan publiek
- een verslag schrijven.

Literatuur

De leerlingen leren:

- literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.
- een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

ONTWIKKELINGSGERICHT

De leerlingen worden bejegend met aandacht voor hun persoonlijke ontwikkeling, waardoor ze worden aangemoedigd om in zelfvertrouwen hun eigen weg te vinden.

Door de lessen krijgen ze toegang tot vele aspecten van de huidige maatschappij.

Klassieke en moderne werken worden klassikaal behandeld. De leerlingen worden vertrouwd gemaakt met gedachtegoed uit de Franse literatuur, waarover een onderlinge gedachtenwisseling kan ontstaan.

Candide ou l'Optimisme, Le Malade Imaginaire, Les Misérables, La petite fille de Monsieur Linh worden gelezen en bestudeerd .

Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending, documentaire of interview in het Frans.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De lessen worden ingedeeld in een klassikaal deel en een deel waar de leerlingen zelfstandig of samenwerkend lerend aan het werk gaan. De eerste 10 à 15 minuten van de les wordt klassikaal theorie worden overgedragen : uitleg, onderwijsleergesprek, spelenderwijs herhalen.

Er wordt gewerkt met de tekst- en werkboeken, een reader, een schrift, Franse kranten en tijdschriften, een studiewijzer

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig of in groepjes aan hun eigen verbeterpunten. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

AFSLUITING:

- Verwerking van grammatica, woordjes en uitdrukkingen in een diagnostische toets (formatief toetsen)
- Schriftelijke overhoringen woordjes
- Schoolexamens

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Presentatie over een maatschappelijk of wetenschappelijk onderwerp (aardrijkskunde, maatschappijleer, biologie)
- Project film (informatica, toneel, muziek)

VAK: Frans

Leerjaar: 11

Vakles

Niveau : vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

De leerlingen bereiden zich in de 11^e klas in de vwo-lessen voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt veel aandacht besteed aan alle vaardigheidsonderdelen. Sommige grammaticale onderdelen worden herhaald, de woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt.

Schrijfvaardigheid B1

- Formele brief/ Informele brief
- Vrij schrijven

Gesprek voeren en spreken B1+

- Een dialoog (informeel gesprek, formeel gesprek en discussie)
- Een monoloog (presentatie of een verhaal/een anekdote vertellen)

Kijk- en luistervaardigheid B2

- Interviews
- Documentaires
- Franse films

Leesvaardigheid B2

- Kranten artikelen
- Tijdschriften
- Romans

Literatuur

- Le classicisme
- Le siècle de la lumière
- Le romantisme
- L'existentialisme
- La francophonie littéraire

-

Grammatica

- le subjonctif
- les verbes irréguliers / de onregelmatige werkwoorden
- tijden en wijzen
- lidwoord
- de ontkenning
- le pronom personnel / persoonlijk voornaamwoord
- le passé simple
- de gebiedend wijs / l'impératif
- le conditionnel (zou/zouden)
- le pronoms relatif / betrekkelijk voornaamwoord
- le gérondif
- l'ordre des mots / woordvolgorde

De volgende onderwerpen/thema's worden in ieder geval behandeld:

- Studies en beroepen
- Toekomst
- Franse cultuur
- Francophonie
- les voyages, le logement, les différences culturelles, l'écologie, l'économie du partage, l'engagement
- Existentialisme

VAKGERICHT Naar het ERK (Europees Referentie Kader moderne talen)

Leesvaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

Kijk- en luistervaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken over de intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

Gesprek voeren en spreken

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in sociale contacten
- informatie vragen en verstrekken;
- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven
- standpunten en argumenten verwoorden;
- informatie presenteren aan publiek

Schrijfvaardigheid

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten
- informatie vragen en verstrekken;
- informatie presenteren aan publiek
- een verslag schrijven.

Literatuur

De leerlingen leren:

- literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.
- een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

ONTWIKKELINGSGERICHT

De leerlingen worden bejegend met aandacht voor hun persoonlijke ontwikkeling, waardoor ze worden aangemoedigd om in zelfvertrouwen hun eigen weg te vinden.

Door de lessen krijgen ze toegang tot vele aspecten van de huidige maatschappij.

Klassieke en moderne werken worden klassikaal behandeld. De leerlingen worden vertrouwd gemaakt met gedachtegoed uit de Franse literatuur, waarover een onderlinge gedachtewisseling kan ontstaan.

Candide ou l'Optimisme, Le Malade Imaginaire, Les Misérables, La petite fille de Monsieur Linh worden gelezen en bestudeerd.

Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending, documentaire of interview in het Frans.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De lessen worden ingedeeld in een klassikaal deel en een deel waar de leerlingen zelfstandig of samenwerkend lerend aan het werk gaan. De eerste 10 à 15 minuten van de les wordt klassikaal theorie worden overgedragen : uitleg, onderwijsleergesprek, spelenderwijs herhalen.

Er wordt gewerkt met de tekst- en werkboeken, een reader, een schrift, Franse kranten en tijdschriften, een studiewijzer

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig of in groepjes aan hun eigen verbeterpunten. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

AFSLUITING:

- Verwerking van grammatica, woordjes en uitdrukkingen in een diagnostische toets (formatief toetsen)
- Schriftelijke overhoringen woordjes
- Schoolexamens

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Presentatie over een maatschappelijk of wetenschappelijk onderwerp (aardrijkskunde, maatschappijleer, biologie)
- Project film (informatica, toneel, muziek)

Vak: **Frans**

Leerjaar: **12**

Vakles

Niveau : vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

De leerlingen bereiden zich in de 12^e klas in de vwo-lessen voor op de schoolexamens en uiteindelijk het eindexamen. Er wordt veel aandacht besteed aan alle vaardigheidsonderdelen. Sommige grammaticale onderdelen worden herhaald, woordenschat wordt uitgebreid en leerlingen werken op individuele basis aan onderdelen waarin zij nog niet het gewenste niveau hebben bereikt.

Schrijfvaardigheid B1

- Formele brief/ Informele brief
- Verslagen
- Opstel,
- Vrij schrijven

Gesprek voeren en spreken B1+

- Een dialoog (informeel gesprek, formeel gesprek en discussie)
- Een monoloog (presentatie of een verhaal/een anekdote vertellen)

Kijk- en luistervaardigheid B2

- Interviews
- Documentaires
- Franse films

Leesvaardigheid B2

- Kranten artikelen
- Tijdschriften
- Romans

Literatuur

- La Belle époque
- Le dadaïsme
- Le surréalisme
- L'existentialisme
- Le théâtre de l'absurde
- Le Nouveau roman
- La francophonie littéraire
-

Grammatica

- le subjonctif
- les verbes irréguliers / de onregelmatige werkwoorden
- le pronom personnel / persoonlijk voornaamwoord
- le passé simple
- de gebiedend wijs / l'impératif
- le conditionnel (zou/zouden)
- le pronoms relatif / betrekkelijk voornaamwoord
- le gerondif
-

De volgende onderwerpen/thema's worden in ieder geval behandeld:

- Studies en beroepen
- Toekomst
- Franse cultuur
- Nederland en Frankrijk
- Francofonie
- Milieu, vrijwilligerswerk, reizen, goede doelen, nieuwe technologie, uitwisseling, politiek
- Existentialisme, Surrealisme, absurdisme

DOELEN:

VAKGERICHT Naar het ERK (Europees Referentiekader moderne talen)

Leesvaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

Kijk- en luistervaardigheid

De leerlingen leren:

- aangeven welke informatie relevant is;
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

Gesprek voeren en spreken

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in sociale contacten
- informatie vragen en verstrekken;
- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven
- standpunten en argumenten verwoorden;
- informatie presenteren aan publiek

Schrijfvaardigheid

De leerlingen leren:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten;
- informatie vragen en verstrekken;
- informatie presenteren aan publiek
- een verslag schrijven.

Literatuur

De leerlingen leren:

- literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.
- een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

ONTWIKKELINGSGERICHT:

De leerlingen worden bejegend met aandacht voor hun persoonlijke ontwikkeling, waardoor ze worden aangemoedigd om in zelfvertrouwen hun eigen weg te vinden.

Door de lessen krijgen ze toegang tot vele aspecten van de huidige maatschappij.

Klassieke en moderne werken worden klassikaal behandeld. De leerlingen worden vertrouwd gemaakt met gedachtegoed uit de Franse literatuur, waarover een onderlinge gedachtewisseling kan ontstaan.

Candide ou l'Optimisme, Le Malade Imaginaire, Les Misérables, La petite fille de Monsieur Linh worden gelezen en bestudeerd .

Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending, documentaire of interview in het Frans.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

De lessen worden ingedeeld in een klassikaal deel en een deel waar de leerlingen zelfstandig of samenwerkend lerend aan het werk gaan. De eerste 10 à 15 minuten van de les wordt klassikaal theorie worden overgedragen : uitleg, onderwijsleergesprek, spelenderwijs herhalen.

Er wordt gewerkt met de tekst- en werkboeken, een reader, een schrift, Franse kranten en tijdschriften, een studiewijzer

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen werken veel zelfstandig of in groepjes aan hun eigen verbeterpunten. Er ontstaat dan ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen die dat nodig hebben. De leerlingen werken in hun eigen tempo.

AFSLUITING:

- Verwerking van grammatica, woordjes en uitdrukkingen in een diagnostische toets (formatief toetsen)
- Schriftelijke overhoringen woordjes
- Schoolexamens

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Presentatie over een maatschappelijk of wetenschappelijk onderwerp (aardrijkskunde, maatschappijleer, biologie)
- Project film (informatica, toneel, muziek)

VAK: Duits

Leerjaar: 7

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t/havo- en de havo/vwo-lessen in het 7^e leerjaar vinden we het belangrijk dat de leerlingen een goede ervaring krijgen tijdens het kennismaken met de taal. We behandelen verhalen en gedichten, spelletjes en oefenen dialogen. De leerlingen worden gemotiveerd om vooral te doen en te spreken, spelenderwijs wordt de grammatica (o.a. werkwoorden) toegepast, geoefend en de daarbij behorende regels behandeld. De taal horen en kunnen volgen staat voorop, waarna er snel een overgang plaatsvindt naar het zelf gebruiken van de taal. Het lezen en beluisteren van de teksten via de Hörproben wordt vaak ingezet, waarbij zowel de dyslectische als niet-dyslectische leerlingen de verhalen makkelijk kunnen volgen en begrijpen. De vier vaardigheden (lezen, spreken, schrijven en lezen) worden verdeeld over het schooljaar meerdere malen geoefend en getoetst. De jaarfeesten zijn vaak thema's die tijdens het beoefenen van de vaardigheden ingezet worden.

VAKGERICHTE DOELEN:

De leerlingen leren zich voorstellen en deelnemen aan eenvoudige gesprekken. Ze bouwen een aardige woordenlijst op en kunnen met deze idoomlijst zelf zinnen maken en schrijven. Leerlingen zijn ook in staat om de gesprekken in hoofdlijnen te kunnen volgen.

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

Leerlingen leren de meest voorkomende werkwoorden uit hun hoofd en kunnen ze ook toepassen in zinnen. Ze leren gesprekken voeren over hobby's, vakanties, het weer en alledaagse dingen. De leesteksten staan vaak in verband met de jaarfeesten.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Tijdens de lessen Duits werken we met een reader die gezien kan worden als een levend document. Dit wil zeggen dat de docent naar eigen inzicht lesmateriaal kan toepassen of niet, zowel voor de hele klas als voor individuele leerlingen. Bovendien werken de leerlingen elk trimester aan een portfolio waarin ze zelfstandig opdrachten maken. Deze sluiten aan bij een algemeen thema en bieden tegelijkertijd ruimte voor individuele interesses.

In de 7^e klas van de ambachtelijke stroom volgen de leerlingen Duits. Naast de algemene doelen voor Duits, hebben de lessen Duits in de ambachtelijke stroom ook ten doel de leerlingen zelfvertrouwen te geven en succeservaringen op te laten doen. Het tempo en de hoeveelheid werk liggen lager dan in de andere 7^e klassen

AFSLUITING:

Proefwerk:	idioom en grammatica aan het einde van elk trimester
Uitspraak/spreektoets	aansluitend op het hoofdthema dat in het trimester behandeld is
Leestoets	idem
Luistertoets	idem
Schrijftoets	idem
Portfolio	aan het einde van elk trimester met opdrachten over het behandelde thema.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Gedichten, liedjes en verhalen die aansluiten op de jaarfeesten
Er zijn raakvlakken met de periodes.

VAK: Duits

Leerjaar: 8

Vakles

Niveau: alle niveaus

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t/havo- en de havo/vwo-lessen in het 8^e leerjaar wordt de woordenschat en grammatica herhaald en uitgebreid. Aandacht krijgen vooral de werkwoorden, want die heb je nodig om zinnen te kunnen maken en te communiceren. De vier vaardigheden (lezen, spreken, schrijven en lezen) worden verdeeld over het schooljaar meerdere malen geoefend en getoetst. Bij de training van de vaardigheden komen verschillende thema's aan bod zoals: familie, vrienden, wonen, school, vrije tijd, eten/drinken en vakantie. Verder lezen we een boek tijdens de les en thuis. Naast het klassikale lezen wordt ook de juiste uitspraak geoefend. Ook krijgen de leerlingen een uitspraak-voorleestoets. Naast het leren over hoe in Duitstalige landen de jaarfeesten worden gevierd, krijgen leerlingen ook kennis over Landeskunde, namelijk de Duitse provincies.

VAKGERICHTE DOELEN:

De leerlingen kunnen zichzelf duidelijk voorstellen en nemen deel aan eenvoudige gesprekken. De leerlingen hebben een aardige woordenlijst opgebouwd en kunnen met deze idioomlijst zelf zinnen maken en schrijven. De leerlingen kunnen zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk). Ze kunnen communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. De leerlingen zijn in staat in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van diverse behoeften beschrijven.

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

Leerlingen kennen de meest voorkomende werkwoorden uit hun hoofd en kunnen ze ook toepassen in zinnen. De leerlingen moeten steeds meer zelfstandig werken, b.v. zelf een gesprekje schrijven met hulp van de woordenlijst, feiten over de Duitsland opzoeken op Internet of het jeugdjournaal bekijken en een samenvatting schrijven.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met een reader. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Tijdens de lessen Duits werken we met een reader die gezien kan worden als een levend document. Dit wil zeggen dat de docent naar eigen inzicht lesmateriaal kan toepassen of niet, zowel voor de hele klas als voor individuele leerlingen. Bovendien werken de leerlingen elk trimester aan een portfolio waarin ze zelfstandig opdrachten maken. Deze sluiten aan bij een algemeen thema en bieden tegelijkertijd ruimte voor individuele interesses.

In de 8^e klas van de ambachtelijke stroom volgen de leerlingen Duits. Naast de algemene doelen voor Duits, hebben de lessen Duits in de ambachtelijke stroom ook ten doel de leerlingen zelfvertrouwen te geven en succeservaringen op te laten doen. Het tempo en de hoeveelheid werk liggen lager dan in de andere 8^e klassen

Als blijkt dat leerlingen sterk genoeg zijn om een examen Duits aan te kunnen, krijgen ze extra uitdaging en extra stof. Er wordt in de ambachtelijke stroom gewerkt op twee niveaus.

AFSLUITING:

Proefwerk: idioom en grammatica aan het einde van elk trimester

Uitspraak/spreektoets aansluitend op het hoofdthema dat in het trimester behandeld is

Leestoets	idem
Luistertoets	idem
Schrijftoets	idem
Portfolio	aan het einde van elk trimester met opdrachten over het behandelde thema.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Gedichten, liedjes en verhalen die aansluiten op de jaarfeesten

Met de periodes Taalgeschiedenis en stijl, Europese landen en volkeren zijn er raakvlakken.

VAK: Duits

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de vmbo-t-lessen in het 9^e leerjaar wordt gewerkt aan de opbouw van idioom en Redemittel. Iedere week worden woordjes of zinnen geleerd, die klassikaal overhoord worden.

Grammatica: het overzicht van de verschillende tijden, de naamvallen en de toepassing daarvan vormt het belangrijkste grammaticaonderdeel. Er wordt bij Duits geen methode meer gebruikt, in plaats daarvan wordt gewerkt met een zelf ontwikkelde reader. Naast de grammatica staan de vier vaardigheden centraal die apart geoefend en getoetst worden. Het examenniveau staat hier centraal. Bij de training van de vaardigheden komen verschillende thema's aan bod zoals: vakantie, eten en drinken, school en stage. Hierbij wordt altijd een verband gelegd met Duitsland en de culturele verschillen en overeenkomsten met Nederland. Per trimester behandelen we een gedicht, meestal gericht op het seizoen en de jaarfeesten.

VAKGERICHTE DOELEN:

De leerlingen zijn in staat om complexere gesprekken te voeren en ook grammaticale structuren toe te passen in hun gesprekjes. De gesprekken zijn erop gebaseerd dat de leerlingen in staat zijn om zich in Duitsland verstaanbaar te maken en zich in de Duitse taal dusdanig kunnen uitdrukken dat ze door een Duitse native speaker begrepen worden. Zo zou een leerling in de 9^e klas in staat moeten zijn om op vakantie in Duitsland naar de weg te vragen of een bestelling in een restaurant op te geven, een eigen mening te kunnen formuleren en te kunnen beargumenteren.

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

De leerlingen maken in de 9^e klas veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Een helder beeld krijgen van de tijden in de Duits taal met hun strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9^e-klasser. Zelf geschreven dialogen dienen als uitspraak oefening. De boeken worden deels gezamenlijk gelezen en behandeld, waarbij het genieten van het verhaal centraal staat. Tevens maken zij als oefening verschillende verwerkingsopdrachten die met name inspelen op creativiteit en taalverwerving. Het gebruik van audio- of videomateriaal is een bron van goede uitspraak en een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen zijn in de 9^e klas al redelijk in staat om zelfstandig te werken. De leerkracht is er meer om ze te assisteren. Dit komt vooral naar voren tijdens het werken aan het portfolio. Hierbij maken de leerlingen zelf keuzes: met welke opdracht ze aan de slag willen gaan, met wie ze bepaalde samenwerkingsopdrachten willen doen. Een goede tijdplanning is belangrijk.

We wisselen vaak van werkvorm. Grammatica wordt altijd nog klassikaal uitgelegd, waarbij de nadruk ligt op het eerst zelf laten uitzoeken van de regel en structuur van een bepaald grammaticaonderdeel.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Door het werken met het portfolio worden leerlingen gestimuleerd en uitgedaagd om op hun eigen niveau te starten en zich verder te ontwikkelen. Doordat ze zelf keuzes mogen maken, kunnen ze zich beter verbinden met de opdracht en de taal.

AFSLUITING:

De leerlingen werken in verschillende werkvormen en beheren deels hun eigen leerproces. Dit zorgt voor een groter verantwoordelijkheidsgevoel en beter inzicht in hun vooruitgang in de taalontwikkeling.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Aardrijkskunde
- Geschiedenis
- Nederlands

VAK: Duits

Leerjaar: 9

Vakles

Niveau: havo/vwo

INHOUD VAN DE LESSEN:

In de havo/vwo-lessen in het 9^e leerjaar wordt gewerkt aan de opbouw van idioom en Redemittel. Iedere week worden woordjes of zinnen geleerd, die klassikaal overhoord worden.

Grammatica: het overzicht van de verschillende tijden, de naamvallen en de toepassing daarvan vormt het belangrijkste grammaticaonderdeel. Er wordt bij Duits geen methode meer ingezet, in plaats hiervan is er een zelf ontwikkelde reader gebruikt. Naast de grammatica staan de vier vaardigheden centraal die apart geoefend en getoetst worden. Het examenniveau staat hier als doel. Bij de training van de vaardigheden komen verschillende thema's aan bod zoals: vakantie, eten en drinken, school en stage. Hierbij wordt altijd een verband gelegd met Duitsland en de culturele verschillen en overeenkomsten met Nederland. Per trimester behandelen we een gedicht, meestal gericht op het seizoen en de jaarfeesten.

VAKGERICHTE DOELEN:

De leerlingen zijn in staat om complexere gesprekken te voeren en ook grammaticale structuren toe te passen in hun gesprekjes. De gesprekken zijn erop gebaseerd dat de leerlingen in staat zijn om zich in Duitsland verstaanbaar te maken en zich in de Duitse taal dusdanig kunnen uitdrukken dat ze door een Duitse native speaker begrepen worden. Zo zou een leerling in de 9^e klas in staat moeten zijn om op vakantie in Duitsland naar de weg te vragen of een bestelling in een restaurant op te geven, een eigen mening te kunnen formuleren en beargumenteren.

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

De leerlingen maken in de 9^e klas veel veranderingen door op relationeel gebied. Ze zijn in staat om afstand te creëren tussen zichzelf en de taal, waardoor ze meer grammaticaal overzicht hebben. Een helder beeld krijgen van de tijden in de Duits taal met hun strenge toepassingsregels past bij de zwart/wit tendensen in het denken van de 9^e-klasser. Zelf geschreven dialogen dienen als uitspraak oefening. De boeken worden deels gezamenlijk gelezen en behandeld, waarbij het genieten van het verhaal centraal staat. Tevens maken zij als oefening verschillende verwerkingsopdrachten die met name inspelen op creativiteit en taalverwerving. Het gebruik van audio- of videomateriaal is een bron van goede uitspraak en een oefening voor kijk- en luistervaardigheid.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen zijn in de 9^e klas al redelijk in staat om zelfstandig te werken. De leerkracht is er meer om ze te assisteren. Dit komt vooral naar voren tijdens het werken aan het portfolio. Hierbij maken de leerlingen zelf keuzes: met welke opdracht ze aan de slag willen gaan, met wie ze bepaalde

samenwerkingsopdrachten willen doen. Een goede tijdplanning is belangrijk. We wisselen vaak van werkvorm. Grammatica wordt altijd nog klassikaal uitgelegd, waarbij de nadruk ligt op het eerst zelf laten uitzoeken van de regel en structuur van een bepaald grammaticaonderdeel.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Door het werken met het portfolio worden leerlingen gestimuleerd en uitgedaagd om op hun eigen niveau te starten en zich verder te ontwikkelen. Doordat ze zelf keuzes mogen maken, kunnen ze zich beter kunnen verbinden met de opdracht en de taal.

AFSLUITING:

Proefwerk: idioom en grammatica aan het einde van elk trimester
Leestoets Cito-leesteksten, leesboek
Luistertoets Cito-luistertoets, Cito-kijktoets
Schrijftoets aansluitend op het hoofdthema dat in het trimester behandeld is.
Spreektoets presentatie over thema dat aansluit bij het onderwerp van het trimester
Portfolio aan het einde van een trimester met opdrachten over het behandelde thema dan wel niet thema's.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Gedichten, liedjes en verhalen die aansluiten op de jaarfeesten
Periode: de winkelbedrijf/stage wordt verwerkt in verschillende opdrachten

VAK: Duits

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: vmbo-t

INHOUD VAN DE LESSEN

In de vmbo-t-lessen in het 10e leerjaar staat het trainen van de vaardigheden in het teken van de examentraining volgens het ERK-niveau. De volgende thema's komen aan bod: sociale contacten, brieven schrijven, meningen kunnen formuleren en beargumenteren en kennis van land en samenleving.

In het examenjaar maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE1: Project kennis van land en samenleving (Landeskunde)
- SE2: Een informele brief schrijven
- SE3: Individuele spreekvaardigheidstoets
- SE4: Kijk -en Luistervaardigheid CITO
- SE5: Kennis en vaardigheden
- HD: Meerdere schriftelijke toetsen van de woordenschat

VAKGERICHTE DOELEN:

Er is herhaling en verdieping op elk vaardigheidsgebied. Toetsing van elke vaardigheid geeft een helder inzicht in mogelijkheden voor het vervolgtraject.

Streefniveau voor de verschillende vaardigheden volgens het ERK:

Leesvaardigheid	B2
Luistervaardigheid	A2, B1
Spreekvaardigheid	A2
Schrijfvaardigheid	A2

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

Leerlingen kunnen de naamvallen toepassen in de brieven en de meest voorkomende werkwoorden moeiteloos inzetten. De idioomlijsten worden geleerd en teksten worden gelezen en uitvoerig behandeld. Spreekvaardigheid en luistervaardigheid worden zoveel mogelijk toegepast in de lessen. Het PTA is de leidraad die we aanhouden voor het intensief trainen van al deze vaardigheden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met readers. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken. In elke les staat één vaardigheid centraal en waar mogelijk wordt deze vaardigheid gekoppeld met een ander doel. Voorbeeld: de leerlingen luisteren naar een Duits fragment en geven in eigen woorden in het Duits een samenvatting. Dit jaar wordt de planning ingedeeld volgens het toetsweekrooster.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

Leerlingen maken binnen de vaardigheden een eigen keuze voor een opdracht. Voorbeeld: tijdens het oefenen van de leesvaardigheid mogen leerlingen zelf kiezen uit vier teksten. Bij het maken van een eigen keuze gaat de leerling een verbinding aan. Dit geldt voor bijna alle vaardigheden. Leerlingen beslissen zelf over de uit te voeren opdracht binnen een kader dat de docent bepaalt.

AFSLUITING:

Leerlingen hebben in mei alle vaardigheden (spreken, luisteren, schrijven) op niveau afgerond. In het centraal examen wordt leesvaardigheid getoetst.

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

Aardrijkskunde, Geschiedenis, Nederlands

VAK: Duits

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: havo

INHOUD VAN DE LESSEN

In de havo-lessen in het 10^e en 11^e leerjaar staat het trainen van de vaardigheden centraal, zodat de toetsen op het gewenste niveau kunnen worden afgenomen. Voor havo gelden de volgende niveaus:

Leesvaardigheid B1 niveau
Luistervaardigheid B1 niveau
Spreekvaardigheid A2 niveau
Schrijfvaardigheid A2 niveau

Ter voorbereiding van het examen schrijfvaardigheid wordt alle grammatica herhaald en verdiept, die in de afgelopen jaren besproken is.

De luistervaardigheid wordt geoefend met Cito toetsen (eind havo 4) van de afgelopen jaren, verder houden de leerlingen een portfolio bij waarin staat welke films en documentaires zij hebben gezien.

De spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend met gesprekken en presentaties en oefeningen.

Halverwege het schooljaar wordt begonnen met de examentraining. De strategieën, die zijn gebaseerd op een methode van de Leidse universiteit, kunnen worden toegepast op de luister- en leesvaardigheid.

In de 10^e klas maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE4: Literatuur 1
- SE5: individuele spraakvaardigheidstoet
- SE6: Kijk -en Luistervaardigheid CITO
- SE7: Schrijfvaardigheid
- HD: Meerdere schriftelijke toetsen over de woordenschat

VAKGERICHTE DOELEN: Naar het ERP (Europees Referentie Kader) voor moderne vreemde talen eind havo 4, B2/C1.

De leerlingen leren:

- teksten lezen en verslagen die betrekking hebben op eigentijdse problemen
- eigentijdse proza begrijpen
- een samenhangende tekst schrijven over thema's die vertrouwd zijn
- hoofdpunten begrijpen, wanneer in standaardtaal wordt gesproken
- hoofdpunten van radio of tv programma's volgen over actuele zaken of zaken van persoonlijk belang
- vertellen over een gelezen boek of een gekeken film
- gevoelens weergeven
- na voorbereiding deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn of te maken hebben met het dagelijks leven.

ONTWIKKELINGSGERICHTE DOELEN:

Leerlingen kunnen de naamvallen toepassen in de brieven en de meest voorkomende werkwoorden goed inzetten. De idoomlijsten worden geleerd en teksten worden gelezen en uitvoerig behandeld. Spreek- en luistervaardigheid worden zoveel mogelijk toegepast in de lessen. Het PTA is de leidraad die we aanhouden voor het intensief trainen van al deze vaardigheden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met readers. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken. In elke les staat één vaardigheid centraal en waar mogelijk wordt deze vaardigheid gekoppeld met een ander doel. Voorbeeld: Luister naar een Duits fragment en geef dan in eigen woorden in het Duits een samenvatting.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken regelmatig zelfstandig. Hierin is ruimte voor individuele vraagstukken en het bieden van extra verdieping voor leerlingen die hier aan toe zijn. Ook door de variatie aan werkwijzen komen verschillende manieren van leren aan bod.

AFSLUITING:

- Schriftelijke toetsen
- Presentaties
- Gesprekken
- Portfolio

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leerlingen kunnen hier zelf een keuze maken door teksten te lezen die zij willen lezen en bespreken
- Hetzelfde geldt voor de docent
- Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde

VAK: Duits

Leerjaar: 10

Vakles

Niveau: vwo

In de vwo-lessen in het 10^e leerjaar staat het trainen van de vaardigheden centraal. De basis is in de voorgaande jaren gelegd, dit jaar volgt een verdieping, zodat de toetsen op het gewenste niveau kunnen worden afgenomen. Voor vwo gelden de volgende niveaus:

Leesvaardigheid B1 niveau
Luistervaardigheid B1 niveau
Spreekvaardigheid B1 niveau
Schrijfvaardigheid A2 niveau

Ter voorbereiding van het examen schrijfvaardigheid wordt alle grammatica herhaald en verdiept, die in de afgelopen jaren besproken is.

De luistervaardigheid wordt geoefend met Cito toetsen (eind havo 4) van de afgelopen jaren, verder houden de leerlingen een portfolio bij waarin staat welke films en documentaires zij hebben gezien.

De spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend met gesprekken en presentaties. Halverwege het schooljaar wordt begonnen met de examentraining. De strategieën, die zijn gebaseerd op een methode van de Leidse universiteit, kunnen worden toegepast op de luister- en leesvaardigheid en

In de 10^e klas maken de leerlingen de volgende schoolexamens:

- SE4: Literatuur 1
- SE5: individuele spraakvaardigheidstoet
- SE6: Kijk -en Luistervaardigheid CITO
- SE7: Schrijfvaardigheid
- HD: Meerdere schriftelijke toetsen over de woordenschat

VAKGERICHTE DOELEN: Naar het ERP (Europees Referentie Kader) voor moderne vreemde talen eind havo 4, B2/C1.

De leerlingen leren:

- teksten lezen en verslagen die betrekking hebben op eigentijdse problemen
- eigentijdse proza begrijpen
- een samenhangende tekst schrijven over thema's die vertrouwd zijn
- hoofdpunten begrijpen, wanneer in standaardtaal wordt gesproken
- hoofdpunten van radio of tv programma's volgen over actuele zaken of zaken van persoonlijk belang
- vertellen over een gelezen boek of een gekeken film
- gevoelens weergeven
- na voorbereiding deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn of te maken hebben met het dagelijks leven.

ONTWIKKELINGSGERICHT DOELEN:

Leerlingen kunnen de naamvallen toepassen in de brieven en de meest voorkomende werkwoorden goed inzetten. De idioomlijsten worden geleerd en teksten worden gelezen en uitvoerig behandeld. Spreek- en luistervaardigheid worden zoveel mogelijk toegepast in de lessen. Het PTA is de leidraad die we aanhouden voor het intensief trainen van al deze vaardigheden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met readers. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken. In elke les staat één vaardigheid centraal en waar mogelijk wordt deze vaardigheid gekoppeld met een ander doel. Voorbeeld: Luister naar een Duits fragment en geef dan in eigen woorden in het Duits een samenvatting.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken regelmatig zelfstandig. Hierin is ruimte voor individuele vraagstukken en het bieden van extra verdieping voor leerlingen die hier aan toe zijn. Ook door de variatie aan werkwijzen komen verschillende manieren van leren aan bod.

AFSLUITING:

- Schriftelijke toetsen
- Presentaties
- Gesprekken
- Portfolio

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leerlingen kunnen hier zelf een keuze maken door teksten te lezen die zij willen lezen en bespreken
- Hetzelfde geldt voor de docent
- Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde

AFSLUITING:

- Schriftelijke toetsen (zoveel mogelijk in het Duits)
- Presentaties
- Gesprekken
- Portfolio

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leerlingen kunnen hier zelf een keuze maken door teksten te lezen die zij willen lezen en bespreken
- Hetzelfde geldt voor de docent
- Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde

VAK: Duits

Leerjaar: 11/ 12

Vakles

Niveau: havo

INHOUD VAN DE LESSEN

In de havo-lessen in het 11^e leerjaar, tevens examenjaar, staat het trainen van de vaardigheden centraal. De basis is in de afgelopen jaren gelegd en dit jaar volgt een verdieping zodat de toetsen op het gewenste niveau kunnen worden afgenomen. Voor havo gelden volgende niveaus:

Leesvaardigheid B2 niveau

Luistervaardigheid B1 niveau

Spreekvaardigheid B1 niveau

Schrijfvaardigheid A2 niveau

Ter voorbereiding van het examen schrijfvaardigheid wordt alle grammatica herhaald, die in de afgelopen jaren besproken is. Ook briefconventies worden besproken, zodat een zakelijke brief kan worden geschreven.

De luistervaardigheid wordt geoefend met Cito-toetsen van de afgelopen jaren, verder houden de leerlingen een portfolio bij van films en documentaires die zij hebben gezien.

De spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend met gesprekken en presentaties.

Vanaf het begin van het schooljaar is er examentraining. De strategieën kunnen worden toegepast op luister- en leesvaardigheid. De gebruikte strategieën zijn gebaseerd op een methode van de Leidse universiteit.

Tijdens de examentrainingsperiode worden minimaal twee examens gemaakt en besproken. Gedurende het hele jaar wordt aan de uitbreiding van de woordenschat gewerkt, wat een belangrijke basis voor het centraal examen is.

In het examenjaar moeten de leerlingen de volgende schoolexamens maken:

- SE4: Literatuur 2
- SE5: individuele mondeling spreekvaardigheidstoets
- SE6: Kijk -en Luistervaardigheid CITO
- SE7: Schrijfvaardigheid
- HD: Meerdere schriftelijke toetsen over de woordenschat.

VAKGERICHTE DOELEN: Naar het ERP (Europees Referentie Kader) voor moderne vreemde talen eind havo 4, B2/C1.

De leerlingen leren:

- teksten lezen en verslagen die betrekking hebben op eigentijdse problemen
- eigentijdse proza begrijpen
- een samenhangende tekst schrijven over thema's die vertrouwd zijn
- hoofdpunten begrijpen, wanneer in standaardtaal wordt gesproken
- hoofdpunten van radio of tv programma's volgen over actuele zaken of zaken van persoonlijk belang
- vertellen over een gelezen boek of een gekeken film
- gevoelens weergeven
- na voorbereiding deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn of te maken hebben met het dagelijks leven.

ONTWIKKELINGSGERICHT DOELEN:

Leerlingen kunnen de naamvallen toepassen in de brieven en de meest voorkomende werkwoorden goed inzetten. De idoomlijsten worden geleerd en teksten worden gelezen en uitvoerig behandeld. Spreek- en luistervaardigheid worden zoveel mogelijk toegepast in de lessen. Het PTA is de leidraad die we aanhouden voor het intensief trainen van al deze vaardigheden.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met readers. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken. In elke les staat één vaardigheid centraal en waar mogelijk wordt deze vaardigheid gekoppeld aan een ander doel. Voorbeeld: Luister naar een Duits fragment en geef dan in eigen woorden in het Duits een samenvatting.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken regelmatig zelfstandig. Hierin is ruimte voor individuele vraagstukken en het bieden van extra verdieping voor leerlingen die hier aan toe zijn. Ook door de variatie aan werkwijzen komen verschillende manieren van leren aan bod.

AFSLUITING:

- Schriftelijke toetsen
- Presentaties
- Gesprekken
- Portfolio

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leerlingen kunnen hier zelf een keuze maken door teksten te lezen die zij willen lezen en bespreken
- Hetzelfde geldt voor de docent
- Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde

VAK: Duits

Leerjaar: 11/ 12

Vakles

Niveau: vwo

In de vwo-lessen in het 11^e en 12^e leerjaar staat het trainen van de vaardigheden centraal. De basis is in de afgelopen jaren gelegd en dit jaar volgt een verdieping zodat de toetsen op het gewenste niveau kunnen worden afgenomen. Voor vwo zijn volgende niveaus vastgelegd:

Leesvaardigheid C1 niveau
Luistervaardigheid B2 niveau
Spreekvaardigheid B2 niveau
Schrijfvaardigheid B1 niveau

Ter voorbereiding van het examen schrijfvaardigheid wordt alle grammatica herhaald, die in de afgelopen jaren besproken is. Ook briefconventies worden besproken, zodat een zakelijke brief kan worden geschreven.

De luistervaardigheid wordt geoefend met Cito toetsen van de afgelopen jaren, verder houden de leerlingen een portfolio bij van films en documentaires die zij hebben gezien.

De spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend met gesprekken en presentaties. Vanaf begin schooljaar begint de examentraining. De strategieën kunnen worden toegepast op luister- en leesvaardigheid. De gebruikte strategieën zijn gebaseerd op een methode van de Leidse universiteit.

- SE: Literatuur 3
- SE: Individuele spraakvaardigheidstoets
- SE: Kijk -en Luistervaardigheid CITO
- SE: Schrijfvaardigheid
- HD: Meerdere schriftelijke toetsen over de woordenschat

VAKGERICHTE DOELEN: Naar het ERP (Europees Referentie Kader voor moderne vreemde talen): B2/C1

De leerlingen leren:

- Teksten en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen
- lange en complexe feitelijke en literaire teksten begrijpen
- technische instructies begrijpen
- eigentijds proza begrijpen
- een samenhangende tekst schrijven over thema's die vertrouwd zijn
- een gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala van onderwerpen die van persoonlijk belang zijn
- een langer betoog en lezingen volgen
- hoofdpunten begrijpen, wanneer er in standaardtaal wordt gesproken
- het grootste deel van films begrijpen in standaardtaal
- de meeste radio- of tv-programma's over actuele zaken begrijpen
- deelnemen aan een gesprek in vloeiend en spontaan gesproken Duits
- binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en standpunten uitleggen en ondersteunen
- vertellen over een gelezen boek of een gekeken film
- onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd, van persoonlijk belang zij of te maken hebben met het dagelijks leven

ONTWIKKELINGSGERICHT DOELEN:

Leerlingen zijn in staat om hun mening te geven over de wereld om hen heen. Actuele zaken staan centraal. Daarbij zijn ze maatschappelijk geëngageerd en tonen ze gevoel voor burgerschap.

Regelmatig worden discussies gevoerd over actuele onderwerpen, soms aan de hand van een nieuwsuitzending of documentaire. De voertaal is Duits.
Tijdens de literatuurlessen wordt met name de literatuur van de 20^e eeuw behandeld, het centrale thema is Expressionisme. Leerlingen zetten zich uiteen met verschillende thema's.

WERKWIJZE IN DE LESSEN:

Leerlingen werken met readers. De lessen zijn gevarieerd, verschillende werkvormen worden toegepast. De docent spreekt zoveel mogelijk Duits, waarbij de grammatica in het Nederlands wordt uitgelegd. De leerlingen worden met Klassensprache gestimuleerd om ook zelf zoveel mogelijk Duits te spreken. In elke les staat één vaardigheid centraal en waar mogelijk wordt deze vaardigheid gekoppeld aan een ander doel. Voorbeeld: Luister naar een Duits fragment en geef dan in eigen woorden in het Duits een samenvatting.

OMGAAN MET VERSCHILLEN:

De leerlingen werken regelmatig zelfstandig. Hierin is ruimte voor individuele vraagstukken en het bieden van extra verdieping voor leerlingen die hier aan toe zijn. Ook door de variatie aan werkwijzen komen verschillende manieren van leren aan bod.

AFSLUITING:

- Schriftelijke toetsen
- Presentaties
- Gesprekken
- Portfolio

VAKOVERSTIJGENDE SAMENHANGEN:

- Leerlingen kunnen hier een keuze maken door teksten te lezen die zij willen lezen en bespreken en zo een onderwerp kiezen wat hen aanspreekt.
- Nederlands, Geschiedenis, Aardrijkskunde

Dit leerplan is geschreven door:

Nederlands:

Gert-Jan Egberts, Edwin Segers, Anne-Karin van Kampenhout, Nelleke van Tilborgh, Monique Moerkens, Marieke Cooman

Engels:

Hans Hartog, Liesbeth Spoel, Joris ter Linden, Turan Kolukirik, Chamilla Rodrigues, Duncan de Kovel, Julia Karreman, Julia Klok

Frans:

Honoré Amegnekou, Nathalie Silva, Laura van Huijgevoort

Duits:

Kristina Wittich, Dilek Kilic, Kirstin Drogge, Jojanneke Gummlich,